

**ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՀ-ՈՒՄ ԿԱՌՈՒՑԱԴԱՏՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ
ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ
ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ԾԱՐԶ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ
ՃԱՆԱԶԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Գլխավոր տեղեկություն

Համար	N 596-Ն
Տիպ	Որոշում
Ակտի տիպ	Պաշտոնական Իսկրպորացիա (01.05.2026-28.05.2026)
Կարգավիճակ	Գործում է
Սկզբնաղբյուր	ՀՀՊՏ 2015.06.17/34(1123).1 Հոդ.461.12
Ընդունող մարմին	ՀՀ կառավարություն
Ընդունման ամսաթիվ	19.03.2015
Ստորագրող մարմին	ՀՀ վարչապետ
Ստորագրման ամսաթիվ	09.06.2015
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ	27.06.2015

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԿԱՌՈՒՅԱԴԱՏՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ
ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՓԱՏԱԹՂԹԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ
ՃԱՆԱԳԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«Քաղաքաշինության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 10-րդ, 17-րդ, 23-րդ, 24-րդ, 25-րդ ու 26-րդ հոդվածներին համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Հաստատել՝

1) Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը՝ համաձայն N 1 հավելվածի.

2) Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննության իրականացման կարգը՝ համաձայն N 2 հավելվածի.

3) քաղաքաշինական էլեկտրոնային թույլտվությունների տրամադրման կարգը՝ համաձայն N 3 հավելվածի.

4) Հայաստանի Հանրապետությունում ըստ ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) օբյեկտները և դրանց դասակարգումը՝ համաձայն N 4 հավելվածի.

5) կառուցապատման թույլտվությունների ձևաթղթերը՝ համաձայն N 5 հավելվածի.

6) ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը, շինարարության թույլտվությունները, ճարտարապետաշինարարական նախագծերը, շինարարության ավարտի ակտերը և շահագործման թույլտվությունները տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից Հայաստանի Հանրապետության կադաստրի կոմիտե էլեկտրոնային եղանակով ներկայացման կարգը՝ համաձայն N 6 հավելվածի:

(1-ին կետը լրաց. 02.12.21 N 1985-Ն)

2. Ուժը կորցրած ճանաչել՝

1) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի դեկտեմբերի 21-ի «Բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի ու շինությունների նախագծերի մշակման, փորձաքննության, համաձայնեցման, հաստատման և փոփոխման կարգը սահմանելու մասին» N 812 որոշումը.

2) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի փետրվարի 2-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում շինարարության թույլտվության և քանդման թույլտվության կարգը հաստատելու մասին» N 91 որոշման 1-ին կետը և NN 1, 2 և 3 հավելվածները.

3) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի օգոստոսի 29-ի «Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք տալու կարգը հաստատելու մասին» N 1473-Ն որոշման 1-ին կետը և հավելվածը.

4) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի մայիսի 2-ի «Կառուցապատման նախագծի մշակման, փորձաքննության, համաձայնեցման, հաստատման և փոփոխման կարգը հաստատելու մասին» N 608-Ն որոշման 1-ին կետը և հավելվածը.

5) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի մայիսի 8-ի «Ավարտված շինարարության շահագործման փաստագրման կարգը հաստատելու մասին» N 626-Ն որոշման 1-ին կետը և հավելվածը.

6) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի մայիսի 6-ի «Քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննության իրականացման կարգը հաստատելու մասին» N 711-Ն որոշման 1-ին կետը և հավելվածը.

7) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի մարտի 3-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում շինարարության օբյեկտների կառուցապատման ընթացակարգերը կանոնակարգելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու մասին» N 257-Ն որոշման 1-ին, 2-րդ և 3-րդ կետերը:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ**

Հ. Աբրահամյան

2015 թ. հունիսի 9
Երևան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԿԱՌՈՒՑԱԴԱՏՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ
ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ**

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգով կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետությունում բնակելի, հասարակական, արտադրական նշանակության օբյեկտների ու դրանց համալիրների կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման հետ կապված հարաբերությունները:

2. Կառուցապատման նպատակով թույլտվությունները և այլ փաստաթղթեր տրամադրվում են հետևյալ փուլերով՝ նախագծման թույլտվություն (կամ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք), շինարարության թույլտվություն և ավարտական ակտ (կամ շահագործման թույլտվություն), եթե սույն կարգով այլ բան նախատեսված չէ: Սույն կարգով սահմանված դեպքերում բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրների համար կարող են ձևակերպվել նաև փուլային ավարտական ակտ և միջանկյալ շահագործման թույլտվություն:

(2-րդ կետը խմբ. 18.04.26 N 535-Ն)

2.1. Սույն կարգով նախատեսված նախագծման թույլտվության (ներառյալ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի, տեխնիկական պայմանների և էլակետային տվյալների) տրամադրման, կառուցապատման սխեմայի տրամադրման, Էսքիզային նախագծի համաձայնեցման, ճարտարապետաշինարարական նախագծի համաձայնեցման, շինարարության կամ քանդման թույլտվության տրամադրման, ավարտական ակտի կամ շահագործման թույլտվության տրամադրման (այդ թվում՝ բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի (կառուցվածքի) ավարտական ակտի, ինչպես նաև բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության) գործառնությունները՝ դիմումների ներկայացումը, կից փաստաթղթերի էլեկտրոնային ներկայացումը և տրամադրումը, ծանուցումների իրականացումը, ինչպես նաև համապատասխան վարչական ակտերի ձևակերպումն ու տրամադրումը, իրականացվում են սույն կարգի N 3 հավելվածով սահմանված քաղաքաշինական էլեկտրոնային թույլտվությունների տրամադրման էլեկտրոնային համակարգի միջոցով (այսուհետ նաև՝ էլեկտրոնային համակարգ):

(2.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

3. Կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման ընթացակարգերը և դրանց հետ փոխկապակցված գործառնությունները տարբերակվում են՝ կախված օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանից՝ սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

II. ԿԱՐԳՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

4. Սույն կարգում օգտագործվել են հետևյալ հասկացությունները՝

1) **բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծեր**՝ քաղաքաշինության բնագավառի պետական լիազորված մարմնի կողմից կիրարկման մեջ դրված ճարտարապետաշինարարական նախագծեր, որոնք կարող են օգտագործվել տարբեր կառուցապատողների կողմից՝ իրենց ցանկությամբ:

2) **երաշխավորագիր**՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխանության վերաբերյալ նախագիծը թողարկող կամ շինարարական աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի երաշխավորության պայմանագիր:

3) **իրավասու մարմին**՝ կառուցապատման նպատակով թույլտվություններ և այլ փաստաթղթեր տրամադրող այն համայնքի ղեկավարը (Երևան քաղաքում՝ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև վարչական շրջանի ղեկավարը), որի ղեկավարած տարածքի վարչական սահմաններում է գտնվում կառուցապատվող անշարժ գույքը (հողամաս, շենք, շինություն):

4) **ծանուցում**՝ դիմողին (հայտատուին) պատշաճ ձևով ներկայացված (էլեկտրոնային համակարգի միջոցով առաքված կամ ստորագրությամբ առձեռն հանձնված կամ պատվիրված նամակով ուղարկված) տեղեկատվություն:

5) **կառուցապատման թույլտվություններ և այլ փաստաթղթեր**՝ քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու նպատակով իրավասու մարմնի կողմից կառուցապատողին տրվող թույլտվության փաստաթղթերի համակարգ՝ ներառյալ նախագծման թույլտվությունը (կամ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը), շինարարության թույլտվությունը, ավարտական ակտը և շահագործման թույլտվությունը, ինչպես նաև սույն կարգով սահմանված դեպքերում փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը:

6) **կառուցապատման (ծավալատարածական) չափորոշիչներ**՝ համայնքի տարածական պլանավորման փաստաթղթերով ամրագրված պահանջներին համապատասխան՝ կառուցապատման բնույթն ու օգտագործման աստիճանն արտահայտող համակողմանի

ցուցանիշներ (կառուցապատման խտության գործակից, շենքերի ու շինությունների բարձրություն, կառուցապատված, կանաչապատ մակերեսների հարաբերակցություն և այլն)։

7) **կառուցապատող`** քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնող` անշարժ գույքի սեփականատեր հանդիսացող կամ այն փոփոխելու իրավունք ունեցող անձ։

8) **համակառուցապատող`** անշարժ գույքի համասեփականատեր, ինչպես նաև ճարտարապետաշինարարական նախագծով նախատեսված առանձնացված միավորի նկատմամբ քաղաքաշինական փաստաթղթերով սահմանված կառուցապատողի իրավունքներն ու պարտականությունները և այդ միավորի մասով` կառուցվող շենքի հողամասի բաժնեմասի սեփականության իրավունքը ձեռք բերած (գրանցած) անձ։

9) **համայնքի տարածական պլանավորման (կամ քաղաքաշինական-ծրագրային) փաստաթղթեր`** համայնքի (բնակավայրի) գլխավոր հատակագիծ և քաղաքաշինական գոտևորման նախագիծ։

10) **հիմնական (կապիտալ) շենք, շինություն`** երկարատև շահագործման համար նախատեսված և հողի հետ անխզելիորեն կապակցված` վերգետնյա ու ստորգետնյա (կամ միայն ստորգետնյա) կառուցվածքներ ունեցող շինարարական օբյեկտ, որի տեղափոխումն անհնարին է` առանց անհամաչափ վնաս հասցնելու այդ օբյեկտի կամ դրա մասերի ամբողջականությանն ու հողի ծածկույթին։

11) **ճարտարապետական մրցույթ`** կառուցապատման լավագույն լուծումների ընտրության նպատակով կառուցապատողի կողմից հայտարարվող ճարտարապետական հրապարակային մրցույթ, որի անցկացման միջոցով ձեռք է բերվում օբյեկտի նախագծային փաստաթղթերի մշակման իրավունքը։

12) **մասնագիտական եզրակացություն`** պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության և օգտագործման, քաղաքաշինության և ճարտարապետության, առողջապահության (սանիտարահիգիենիկ փորձաքննություն), հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, տրանսպորտային անվտանգության և այլ ոլորտների` օրենքով նախատեսված դեպքերում պետական կառավարման համապատասխան լիազորված մարմինների կողմից տրվող եզրակացություն։

13) **մատակարար կազմակերպություններ`** ինժեներական սպասարկում իրականացնող` ջրամատակարարման և ջրահեռացման, էլեկտրամատակարարման, գազամատակարարման, հեռահաղորդակցության ոլորտներում սպասարկման ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ։

14) **Նախագծման թույլտվություն կամ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք`** փաստաթուղթ, որը սահմանում է քաղաքաշինական գործունեության տվյալ օբյեկտին ներկայացվող նախագծման պարտադիր պահանջները, պայմաններն ու սահմանափակումները։

15) **ավարտական ակտ`** փաստաթուղթ, որը հավաստում է շենքերի, շինությունների (այդ թվում` դրանց վերակառուցման, վերականգնման, ուժեղացման, արդիականացման, ընդլայնման), ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված` շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական աշխատանքների իրականացման ավարտը։

15.1) **բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիր`** մեկ քաղաքաշինական թույլտվությամբ (նախագծման և (կամ) շինարարության թույլտվությամբ) նախատեսված քաղաքաշինական գործունեության համակցություն, որի շրջանակում նույն հողամասում կամ միմյանց սահմանակից և (կամ) միասնական նախագծային լուծումներով և (կամ) ընդհանուր ինժեներական ենթակառուցվածքներով սպասարկվող հողամասերում նախատեսվում է երկու և ավելի առանձին շինարարական օբյեկտների (մասնաշենքերի, կառույցների) կառուցում (վերակառուցում, վերականգնում, ուժեղացում, արդիականացում, ընդլայնում)։

15.2) **փուլային ավարտական ակտ`** սույն կարգի 13-րդ կետի իմաստով ձևակերպվող միասնական վարչական ակտի այն մասը, որով փաստագրվում է բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտի` ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված` շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական աշխատանքների իրականացման ավարտը։

15.3) **միջանկյալ շահագործման թույլտվություն`** սույն կարգի 13-րդ կետի իմաստով նույն միասնական վարչական ակտի այն մասը, որով թույլատրվում է տվյալ փուլով ավարտված առանձին շինարարական օբյեկտի ժամանակավոր` գործառնական նշանակությամբ անվտանգ և ինքնուրույն շահագործումը` մինչև ամբողջ համալիրի շահագործման փաստագրումը։

15.4) **ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցված օբյեկտ`** սույն կարգի իմաստով շինարարական այն օբյեկտը, որը, ըստ նախագծային փաստաթղթերի, գործառնական նշանակության և կառուցապատման նպատակի, նախատեսված է եկամուտ ստանալու, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու կամ առևտրային շահույթ ստանալու նպատակով։

15.5) **ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցված օբյեկտ`** սույն կարգի իմաստով շինարարական այն օբյեկտը, որը, ըստ նախագծային փաստաթղթերի, գործառնական նշանակության և կառուցապատման նպատակի, նախատեսված է եկամուտ ստանալու, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու կամ առևտրային շահույթ ստանալու նպատակով։

15.6) **կատարողական չափագրություն**՝ շինարարական օբյեկտի կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասի փաստացի կատարման արդյունքներով իրականացված չափագրություն, որով արձանագրվում են առնվազն՝ օբյեկտի (կամ մասի) արտաքին ու ներքին գծային չափերը, հարկայնությունը (հարկերի քանակը) և հարկերի բարձրությունները, շինության (կառույցի) ընդհանուր, օգտակար (եթե կիրառելի է) և կառուցապատված մակերեսները, կառուցապատման հիմնական ծավալատարածական պարամետրերը (ներառյալ բարձրությունները), օբյեկտի տեղադիրքը հողամասի սահմանների նկատմամբ (կողողինատներ և (կամ) տեղադիրքը նույնականացնող չափագրական տվյալներ՝ սահմանային կետերի, հենակետերի կամ այլ նույնականացուցիչների վերաբերյալ տվյալներով՝ ըստ կիրառելի մեթոդաբանության), սեփականության իրավունքի տեսակներն ու դրանց համապատասխան մակերեսները, ինչպես նաև, ըստ կիրառելիության, օբյեկտի ինքնուրույն և անվտանգ շահագործումն ապահովող բարեկարգման տարրերի, այդ թվում՝ անցուղիների, հետիոտնային արահետների, աստիճանների, թեքահարթակների, հենապատերի, պարսպապատման, բաց հարթակների և կանաչապատված տարածքների տեղադրությունը՝ դրանք նախագծային փաստաթղթերով և քաղաքաշինական թույլտվություններով սահմանված ցուցանիշների հետ համադրելու նպատակով, որը ներառում է նաև չափագրում իրականացնող սուբյեկտի կողմից իրականացված չափագրության կյուբերի փաթեթը՝ e-cadastre.am կայքում գեներացված չափագրման փաթեթի ծածկագրի նշումով.

15.7) **չափագրում իրականացնող սուբյեկտ**՝ սույն կարգի իմաստով իրավաբանական անձը, անհատ ձեռնարկատերը կամ օրենքով սահմանված կարգով համապատասխան չափագրական աշխատանքներ իրականացնելու իրավունք ունեցող այլ անձը, որի կազմում կամ անձամբ առկա է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ պահանջվող համապատասխան որակավորում ունեցող մասնագետ.

15.8) **հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձ**՝ ճարտարապետաշինարարական նախագծի հեղինակը կամ նրա կողմից օրենքով սահմանված կարգով լիազորված անձը, որը շինարարության ընթացքում, իր մասնագիտական իրավասությունների սահմաններում, իրականացնում է հեղինակային հսկողություն՝ կառուցվող օբյեկտի ճարտարապետական հորինվածքի, ծավալատարածական և այլ նախագծային լուծումների՝ հաստատված նախագծային փաստաթղթերին համապատասխանությունն ապահովելու և նախագծից շեղումների առկայությունը, բնույթը և թույլատրելիությունը մասնագիտական դիրքորոշմամբ արձանագրելու նպատակով.

16) **շահագործման թույլտվություն**՝ փաստաթուղթ, որը հավաստում է ավարտված շինարարական օբյեկտի գործառնական նշանակությամբ շահագործման իրավունքը.

17) **շինարարության (տեղադրման) թույլտվություն**՝ փաստաթուղթ, որը հաստատում է կառուցապատողի՝ ինչպես նոր կառուցապատման նպատակով սահմանված կարգով տրամադրված հողամասում, այնպես էլ՝ գոյություն ունեցող շենքերում և շինություններում որոշակի շինարարական գործունեություն իրականացնելու կամ ոչ հիմնական շինություն տեղադրելու իրավունքը.

18) **ոչ հիմնական շինություններ**՝ առևտրի, սպասարկման, կենցաղային և այլ նպատակներով օգտագործվող շինություններ, որոնք տեղադրվում են հողի մակերեսին (հողի մակերեսի բարեկարգման ծածկույթի վրա), հողի մեջ չունեն հիմքեր, չեն պահանջում թաց շինարարական գործընթացներ և անհրաժեշտության դեպքում կարող են անջատվել հողից՝ առանց էական վնաս հասցնելու հողի ծածկույթին կամ այդ շինությանը.

19) **տեխնիկական պայմաններ կամ ելակետային տվյալներ**՝ ինժեներական ենթակառուցվածքի համակարգերին միանալու նախագծման պայմաններ, որոնք տրվում են մատակարար կազմակերպությունների կողմից իրավասու մարմին՝ վերջինիս հարցման հիման վրա, ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության պետական և համայնքային միջոցների հաշվին իրականացվող շինարարական ծրագրերի տեխնիկական պայմանների ձեռքբերումը մինչև նախագծային աշխատանքների մեկնարկը (այդ թվում՝ կնքված նախագծման պայմանագրի առկայությամբ) իրականացվում է բացառապես ծրագրերի պատվիրատու հանդիսացող պետական մարմինների և համայնքների կողմից.

20) **քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննություն (փորձագիտական եզրակացություն)**՝ նախագծային փաստաթղթերով ընտրված լուծումների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պարտադիր պահանջներին համապատասխանության վերաբերյալ լիցենզավորված կազմակերպության կողմից տրվող եզրակացություն.

21) **քաղաքաշինության բնագավառի սերտիֆիկացված արտադրանք**՝ Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս իրականացված և օրենքով սահմանված կարգով համապատասխանության գնահատման ճանաչում ստացած ճարտարապետաշինարարական նախագիծ և (կամ) շինարարական-կառուցողական համակարգի մասեր.

22) **քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվություն**՝ փաստաթուղթ, որով հաստատվում է սեփականատիրոջ կամ նրա կողմից սահմանված կարգով լիազորված անձի՝ շենքերն ու շինությունները քանդելու (ապամոնտաժելու) իրավունքը.

23) **հետագիծ-նախագծային փաստաթղթեր**՝ բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի և շինությունների արտաքին (մինչև մայրուղային գծին միացումը) ինժեներական ենթակառուցվածքի գծերի անցկացման ուղվագիծ՝ առաջարկվող հետագծի նշումով, որը տրամադրվում է կառուցապատող հանդիսացող համապատասխան մատակարար կազմակերպությանը.

24) **ավտոմոբիլային ճանապարհների միջին նորոգում**՝ ավտոմոբիլային ճանապարհի պատվածքի մաշված վերին շերտը վերականգնելու, ավտոմոբիլային ճանապարհի, արհեստական կառույցների, ինչպես նաև ճանապարհային կահավորանքի շինարարական նորմերով նախատեսված սկզբնական որակական ցուցանիշների ապահովման նպատակով իրականացվող նորոգման աշխատանքներ:

25) **ինժեներական ենթակառուցվածքներին միացման համար ոչ իրավաչափ ու անբարենպաստ տեխնիկական պայմաններ կամ ելակետային տվյալներ**՝ սահմանված ժամկետների երկարաձգման, ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի (այդ թվում՝ սույն կետի 26-րդ ու 27-րդ ենթակետերի) պահանջներին չհամապատասխանող, ոչ ճշգրիտ հաշվարկային հզորություններով, անորոշ բնութագրային նկարագրություններով, առանց սխեմատիկ հետազոտի (կոորդինատների), քաղաքաշինության, առողջապահության, շրջակա միջավայրի, հանրային ծառայությունների ոլորտներում գործող իրավակարգավորումներին չհամապատասխանող, սպառողների և մատակարար կազմակերպությունների շահերի հավասարակշռումը չհաշվառող, քաղաքաշինական բարենպաստ և անվտանգ միջավայրի ձևավորմանը չնպաստող պայմաններով տրամադրված տվյալներ):

26) **տեխնիկական պայմանների պահանջներ**՝ օբյեկտի հասցե և անվանում, տեխնիկական պայմանի տրամադրման հիմքեր (մուտքագրված դիմումի համար և ամսաթիվ), տեխնիկական պայմանի գործողության ժամկետ, ինժեներական ենթակառուցվածքից սնուցման տեղամասի նշագրում (հետագիծ-նախագծի կցում), թույլատրված առավելագույն (հաշվարկային) հզորություն, ինժեներական ենթակառուցվածքին միացման կոորդինատներ, ըստ անհրաժեշտության լրացուցիչ գծային ենթակառուցվածքի (հաղորդակցուղու) տեղադրման պայման, մատակարար կազմակերպությանը և դիմումատուին վերապահված պարտավորություններ (աշխատանքների կատարման և ծախսերի փոխհատուցման պայմաններ), օգտագործվող սարքերի և սարքավորումների անվանում, մակնիշ և համառոտ տեխնիկական բնութագիր, այլ պահանջներ:

27) **ելակետային տվյալների պահանջներ**՝ օբյեկտի հասցե և անվանում, ելակետային տվյալների տրամադրման հիմքեր (մուտքագրված դիմումի համար և ամսաթիվ), ելակետային տվյալների գործողության ժամկետ, ինժեներական ենթակառուցվածքից սնուցման տեղամասի նշագրում (հետագիծ-նախագծի կցում), թույլատրված առավելագույն (հաշվարկային) հզորություն:

28) **քաղաքաշինական կանոնադրություն**՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած դեպքերում և կարգով տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ընդունված համայնքի քաղաքաշինական կանոնադրությունը, որը, ելնելով տեղական առանձնահատկություններից, չհակասելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը, համայնքի (բնակավայրի) գլխավոր հատակագծի և տարածքների գոտիավորման պահանջներին, ուղղված է տվյալ համայնքում քաղաքաշինական միջավայրի գեղագիտական հատկանիշների պահպանությանն ու կատարելագործմանը՝ ճարտարապետական և լանդշաֆտային ձևավորման, ինչպես նաև սարքավորումների և այլ տարրերի տեղադրման կամ ձևափոխման, հարդարման նյութերի, երանգավորման և արտաքին լուսավորության պայմաններ ու չափորոշիչներ սահմանելու միջոցով:

(4-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն, 25.02.21 N 228-Ն, փոփ., լրաց. 16.12.21 N 2052-Ն, լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, 10.04.25 N 418-Ն, 18.04.26 N 535-Ն)

5. Սույն կարգում օգտագործվող մյուս հասկացությունները կիրառվում են «Քաղաքաշինության մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների, այլ օրենքների և իրավական ակտերի իմաստով:

III. ԿԱՌՈՒՅԱԴԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

6. Կառուցապատման նպատակով քաղաքաշինական գործունեությունն իրականացվում է համայնքի գլխավոր հատակագծով և գոտևորման նախագծով սահմանված հողի նպատակային ու գործառնական նշանակությանը, կառուցապատման (ծավալատարածական) չափորոշիչներին, սույն կարգի, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության ու նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխան՝ կառուցապատողին սեփականության կամ այլ (կառուցապատման իրավասություն տվող) իրավունքով պատկանող հողամասում: Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու դրանց պահպանական գոտիների տարածքներում կառուցապատման գործընթացն իրականացվում է «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 և 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2338-Ն որոշումներով սահմանված պահանջների ապահովմամբ, պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների տեղափոխման և փոփոխման դեպքերում՝ նաև՝ սույն կարգի 59-62-րդ կետերով, 63-րդ կետի 4-րդ ենթակետով, 71-րդ, 87-րդ, 118-րդ, 137-րդ և 154-րդ կետերով սահմանված կարգով:

(6-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

7. Համայնքի տարածական պլանավորման փաստաթղթերի բացակայության դեպքում կառուցապատման ընթացակարգն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության

կառավարության 2015 թվականի հուլիսի 23-ի N 828-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով:

8. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի մշակումը, փորձաքննությունը, շինարարության իրականացումը, շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը, ինժեներական հետազննումը և շենքերի ու շինությունների տեխնիկական վիճակի հետազննությունը կարող են կատարել միայն համապատասխան գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա ունեցող անձինք՝ «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և դրանց կիրարկումն ապահովող Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2023 թվականի նոյեմբերի 30-ի N 2106-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով, եթե օրենքով այլ բան սահմանված չէ:

(8-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 18.04.26 N 535-Ն)

9. Համայնքի վարչական սահմաններում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունները և այլ փաստաթղթեր (այսուհետ՝ կառուցապատման թույլտվություններ) տալիս է համայնքի ղեկավարը, իսկ «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև Երևանի վարչական շրջանի ղեկավարը (այսուհետ՝ իրավասու մարմին)՝ բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի մարտի 29-ի N 378-Ն որոշմամբ հաստատված կարգով նախատեսված դեպքերի: Կառուցապատման թույլտվությունները տրամադրվում են (կամ մերժվում են՝ դրանց տրամադրման համար սույն կարգով նախատեսված ժամկետներում) իրավասու մարմնի որոշմամբ՝ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխան:

10. Ճարտարապետաշինարարական նախագծերի համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին՝ կախված շինարարական օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանից (կատեգորիայից), ապահովվում է աշխատանքը թողարկող պատասխանատու կապալառուի երաշխավորագրով կամ քաղաքաշինական փորձաքննություն իրականացնող կազմակերպության փորձագիտական եզրակացությամբ՝ սույն կարգով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 2 հավելվածով (այսուհետ՝ N 2 հավելված) սահմանված պահանջներին համապատասխան:

11. Սույն կարգով նախատեսված բոլոր թույլտվությունները, համաձայնեցումները, եզրակացությունները, ակտերը և այլ փաստաթղթեր վավերացվում են դրանք տրամադրող համապատասխան անձանց ստորագրությամբ կամ էլեկտրոնային ստորագրությամբ:

(11-րդ կետը փոփ. 10.07.18 N 765-Ն)

12. Նախագծին և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունն ապահովվում է շինարարական աշխատանքներն իրականացնող կապալառուի (ենթակապալառուի) և տեխնիկական հսկողություն (օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսված դեպքերում՝ նաև հեղինակային հսկողություն) իրականացնող կազմակերպության (կազմակերպությունների) կողմից կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 4 հավելվածով (այսուհետ՝ N 4 հավելված) սահմանված միջին ռիսկայնության աստիճանի դասակարգում ունեցող (II կատեգորիայի) պարզ և փոքրածավալ օբյեկտների համար՝ միայն շինարարական աշխատանքներն իրականացնող կապալառուի կողմից:

13. Ավարտված շինարարական օբյեկտի, ինչպես նաև ինժեներական ենթակառուցվածքի ցանցերին օբյեկտի միացումները և ինժեներական համակարգերի փորձարկումների արդյունքների համապատասխանությունը հաստատված նախագծին հավաստվում է ավարտված շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի ակտով և փաստագրվում ավարտական ակտով (շահագործման թույլտվությամբ): Ընդ որում, ավարտական ակտը, որպես առանձին փաստաթուղթ, կարող է ձևակերպվել բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի դեպքում, եթե այդ շինարարական օբյեկտի համար, կառուցապատողի հայեցողությամբ, անհրաժեշտ է ապահովել անշարժ գույքի կամ դրա ստորաբաժանված գույքային միավորների (բնակարան կամ ոչ բնակելի տարածք) նկատմամբ իրավունքների համապատասխան պետական գրանցում: Մնացած բոլոր դեպքերում շինարարական օբյեկտի շինարարության ավարտի փաստագրումն ու գործառնական նշանակությամբ շահագործումն ապահովվում է շահագործման թույլտվության ու ավարտական ակտի միաժամանակյա ձևակերպմամբ՝ մեկ միասնական վարչական ակտով, սույն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան: Սույն կարգով սահմանված դեպքերում բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրների համար կարող են ձևակերպվել նաև փուլային ավարտական ակտ և միջանկյալ շահագործման թույլտվություն՝ սույն կարգի 157.1-157.7-րդ կետերով սահմանված կարգով: Ընդ որում, միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը չի փոխարինում համալիրի ամբողջական շահագործման փաստագրման պահանջին:

(13-րդ կետը խմբ. 18.04.26 N 535-Ն)

14. Հայաստանի Հանրապետության միջպետական և հանրապետական նշանակության ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհներին հարող տարածքներում կառուցապատման կանոնակարգման միջոցառումներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2404-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով:

15. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հունիսի 26-ի N 728-

Եւ որոշմամբ առանձնացված՝ քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների տարածքներում քաղաքաշինական գործունեությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հունիսի 26-ի N 792-Ե որոշմամբ սահմանված կարգով:

16. «Սևան» ազգային պարկի տարածքում քաղաքաշինական գործունեությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի դեկտեմբերի 18-ի N 1563-Ե որոշմամբ սահմանված կարգով:

17. Քաղաքաշինական գործունեության տեսչական պետական վերահսկողությունն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից (այսուհետ՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմին)՝ ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների միջոցով՝ օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 55-Ե որոշմամբ սահմանված կարգով:

(17-րդ կետը փոփ. 20.09.18 N 1036-Ե)

18. Իրավասու մարմնի կողմից կառուցապատման թույլտվություններ ստանալու նպատակով ներկայացված հայտը (դիմումը) մերժելու վերաբերյալ որոշումը և օրենքով սահմանված դեպքերում՝ համապատասխան լիազորված մարմնի բացասական մասնագիտական եզրակացությունը պետք է պարունակեն մերժման հիմքերն ու հիմնավորված լինեն համապատասխան իրավական ակտերին հղումով:

19. Կառուցապատման թույլտվությունների տրամադրման համար օրենքով և սույն կարգով նախատեսված ժամկետներում իրավասու մարմինը կառուցապատողին պատշաճ ձևով ծանուցում է համապատասխան թույլտվության (նախագծման կամ շինարարության, կամ ավարտական ակտի (շահագործման թույլտվության) վերաբերյալ որոշման ընդունման մասին՝ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

20. Քաղաքաշինության բնագավառում իրավախախտումների համար պատասխանատվությունը սահմանվում է օրենքով:

21. Կառուցապատման թույլտվությունների տրամադրման ժամանակ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ սույն կարգի 22-րդ և 23-րդ կետերով սահմանված փոխհատուցման ձևերի ու չափի անհամաձայնության դեպքում, լուծվում են օրենքով սահմանված կարգով:

22. Կառուցապատողը, նախքան շինարարությունն սկսելը, ինչպես նաև դրա ընթացքում պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով՝ հասցվելիք վնասների փոխհատուցման համար համաձայնության գալ կառուցապատման կամ քանդման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ:

23. Եթե ինժեներական ենթակառուցվածքների ստեղծման (մոնտաժման, վերանորոգման, վերականգնման և այլն) նպատակով պետությանը կամ համայնքին սեփականության իրավունքով պատկանող հողամասում կամ ընդհանուր օգտագործման տարածքում (հող, փողոց, մայր և այլն) իրականացվելու են քանդման աշխատանքներ, ապա նախաձեռնող սեփականատերը, կառուցապատողը կամ մատակարարը կրում են պետությանը կամ համայնքին պատճառած վնասներն օրենքով սահմանված կարգով հատուցելու պարտավորություն՝ հողամասը կամ ընդհանուր օգտագործման տարածքները նախկին վիճակում և իրավասու մարմնի հետ կնքվող քաղաքացիաիրավական պայմանագրով սահմանված կարգով ու ժամկետներում չվերականգնելու համար: Ընդ որում, ենթակառուցվածքների ստեղծման կամ դրանց ընթացիկ (ոչ անհետաձգելի) վթարավերականգնողական աշխատանքները կատարվում են իրավասու մարմնի հետ պայմանագրի կնքումից հետո, իսկ անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների դեպքում պայմանագիրը կարող է կնքվել աշխատանքների կատարման ընթացքում:

23.1. Ինժեներական ենթակառուցվածքների ոչ մայրուղային գծերի ստեղծման նպատակով պետությանը կամ համայնքին սեփականության իրավունքով պատկանող հողամասում կամ ընդհանուր օգտագործման տարածքում արտաքին գծային ինժեներական ենթակառուցվածքների հաղորդակցողիների նոր միացման աշխատանքներն իրականացվում են իրավասու մարմնի հետ համաձայնեցված հետագիծ-նախագծային փաստաթղթերի հիման վրա տրված շինարարության թույլտվությամբ՝ համաձայն N 2-3-1 ձևի, եթե մայրուղային գծերին միանալու արտաքին ինժեներական գծերի նախագիծը ներառված չի եղել բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի և շինությունների նախագծային փաստաթղթերի կազմում:

(23.1-ին կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ե)

24. Կառուցապատման թույլտվությունները կատարվում են դրանց տրամադրման համար սույն կարգով նախատեսված ընթացակարգերին համապատասխան:

25. Կառուցապատվող հողամասի գործառնական և (կամ) նպատակային նշանակության փոփոխությունները կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1920-Ե կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1918-Ե կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի հուլիսի 23-ի N 828-Ե որոշումներով սահմանված կարգով՝ կախված տվյալ համայնքի գլխավոր հատակագծի առկայության կամ բացակայության հանգամանքից:

25.1. Ձկնաբուժական տնտեսության ոլորտի շինությունների նախագծման թույլտվություն (ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք) ստանալու համար անհրաժեշտ է վավեր ջրօգտագործման թույլտվության առկայության փաստը հավաստող փաստաթուղթը:
(25.1-ին կետը լրաց. 08.05.25 N 556-Ն)

IV. ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ

26. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտները, ելնելով դրանց ծավալից, նշանակությունից, կարևորությունից ու բարդությունից, մարդկանց և շրջակա միջավայրի անվտանգությունից, ինչպես նաև դրանցում կատարվող աշխատանքից և մատուցվող ծառայությունից, ըստ ռիսկայնության աստիճանի դասակարգվում են հետևյալ հինգ աստիճանի (կատեգորիայի)՝

- 1) ցածր ռիսկայնության՝ I կատեգորիա.
- 2) միջին ռիսկայնության՝ II կատեգորիա.
- 3) միջինից բարձր ռիսկայնության՝ III կատեգորիա.
- 4) բարձր ռիսկայնության՝ IV կատեգորիա.
- 5) բարձրագույն ռիսկայնության՝ V կատեգորիա:

(26-րդ կետը խմբ. 18.04.26 N 535-Ն)

27. Սույն կարգի 26-րդ կետի՝

1) 1-ին ենթակետով սահմանված՝ ցածր ռիսկայնության աստիճանի (I կատեգորիայի) օբյեկտների թվին են դասվում շենքերի և շինությունների ընթացիկ նորոգման, ներքին հարդարման, ավտոմոբիլային ճանապարհների միջին նորոգման, ընթացիկ պահպանման, տարածքների բարեկարգման և այլ փոքրածավալ շինարարական աշխատանքները, որոնք կարող են իրականացվել կառուցապատողի կողմից՝ առանց նախագծման և շինարարության թույլտվությունների: Մատակարար կազմակերպությունների կողմից ենթակառուցվածքների անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների կատարման դեպքերը համարվում են շինարարության թույլտվություն չպահանջող գործառույթ, ընդ որում, այդ աշխատանքները կարող են սկսվել միայն իրավասու մարմնին տեղեկացնելուց հետո՝ աշխատանքների կատարման ընթացքում պետությանը կամ համայնքին պատճառվող վնասի վերականգնման մասին պայմանագիր կնքելու պայմանով.

2) 2-րդ ենթակետով սահմանված՝ միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) օբյեկտների թվին են դասվում այն շինարարական օբյեկտները, որոնց նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությունը փոխարինվում է նախագծող կազմակերպության երաշխավորագրով, իսկ շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը՝ շինարարական կազմակերպության երաշխավորագրով.

3) 3-րդ ենթակետով սահմանված՝ միջինից բարձր ռիսկայնության աստիճանի (III կատեգորիայի) օբյեկտների թվին են դասվում II և IV կատեգորիաների ռիսկայնության օբյեկտների միջակայքում բնութագրող ցուցանիշներ ունեցող օբյեկտները, որոնց նախագծային փաստաթղթերը ենթակա են պարզ փորձաքննության.

4) 4-րդ ենթակետով սահմանված՝ բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) օբյեկտների թվին են դասվում հատուկ և կարևորագույն նշանակություն ունեցող շինարարական օբյեկտները, որոնց նախագծային փաստաթղթերը ենթակա են պետական համալիր փորձաքննության՝ ներառյալ օրենքով սահմանված պետական լիազորված մարմինների փորձաքննությունները կամ մասնագիտական եզրակացությունները: N 4 հավելվածի N 3 ցանկի 1-ին և 2-րդ կետերում ներառված՝ IV կատեգորիայի դասակարգում ունեցող օբյեկտների թվում են սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր նշանակություն ունեցող օբյեկտները, որոնք սահմանում է սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի լիազոր մարմինը.

5) 5-րդ ենթակետով սահմանված՝ բարձրագույն ռիսկայնության (V կատեգորիայի) օբյեկտների թվին են դասվում հատկապես վտանգավոր և (կամ) տեխնիկապես բարդ, ինչպես նաև երկու և ավելի պետությունների շահերին առնչվող քաղաքաշինական (այդ թվում՝ սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ նշանակության) օբյեկտները, որոնց նախագծային փաստաթղթերը ենթակա են հատուկ համալիր փորձաքննության և որոնց կառուցապատման թույլտվությունների տրամադրման պայմանները և ժամկետները յուրաքանչյուր առանձին դեպքի համար սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

(27-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, 23.03.17 N 280-Ն, 25.02.21 N 228-Ն)

27.1. Կառուցապատողը նախագիծը պետք է ներկայացնի պետական համալիր փորձաքննության ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի (նախագծման թույլտվության) ժամկետի սպառումից առնվազն երկու ամիս առաջ:

(27.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

28. Ըստ ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիաների) դասակարգված օբյեկտների ցանկերը սահմանված են N 4 հավելվածով:

V. ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅՆՎՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔԸ)

29. Նախագծման թույլտվությունը կամ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը (այսուհետ՝ առաջադրանք) սահմանում է քաղաքաշինական օբյեկտի (այդ թվում՝ ոչ

հիմնական) ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերի մշակմանը ներկայացվող պարտադիր պայմաններն ու սահմանափակումները՝ հիմք ընդունելով համայնքի տարածական պլանավորման փաստաթղթերի պահանջները:

30. Առաջադրանքը (Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 5 հավելվածի (այսուհետ՝ N 5 հավելված) N 1-2 ձև) ներառում է տվյալ կառուցապատմանն առնչվող՝

1) քաղաքաշինական, պատմամշակութային ժառանգության, բնապահպանական, քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցների, սանիտարահիգիենիկ, ճառագայթային, հակահրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, հաշմանդամություն ունեցող անձանց ու բնակչության սակավաշարժուն խմբերի պաշտպանության նկատմամբ սահմանված պահանջներն ու այլ նորմատիվ սահմանափակումները (քաղաքացիական պաշտպանության պահանջները վերաբերում են կառուցվող, վերակառուցվող բնակելի, հասարակական և արտադրական շենքերի նկուղային և որմնախարսխային (կիսանկուղային) հարկերին, ստորգետնյա ավտոկայանատեղիներին (այդ թվում՝ դրանց հաշվարկային հարկայնությանը), դրանք որպես ապաստարաններ և (կամ) թաքստոցներ նախատեսելու պարտադիր դրույթի սահմանմանը)։

2) նախագծային փաստաթղթերի մշակման փուլերը՝ համաձայն սույն կարգի 81-92-րդ կետերով սահմանված դրույթների։

3) օբյեկտի ինժեներական ենթակառուցվածքների (ջրամատակարարում, ջրահեռացում, էլեկտրամատակարարում, գազամատակարարում և այլն) նախագծման համար անհրաժեշտ տեխնիկական պայմանները (այսուհետ՝ տեխնիկական պայմաններ) կամ ելակետային տվյալները։

4) առաջադրանքի գործողության ժամկետը։

5) համայնքի ավագանու կողմից հաստատված քաղաքաշինական կանոնադրությամբ ամրագրված պայմանները, իսկ ձկնաբուծական տնտեսության ոլորտի շինությունների կառուցման համար՝ նաև վավեր ջրօգտագործման թույլտվության առկայության փաստը հավաստող փաստաթուղթը ներկայացնելու պահանջ՝ համապատասխան դրույթներ ամրագրելով «Լրացուցիչ պայմաններ» բաժնում (ձկնաբուծական տնտեսության ոլորտի շինությունների կառուցման դեպքում՝ նշվում է ջրօգտագործման թույլտվության համարը, տրման ամսաթիվը և կից ներկայացվող վավեր ջրօգտագործման թույլտվության պատճենի էջերի քանակը)։

(30-րդ կետը խմբ. 25.03.21 N 410-Ն, 16.12.21 N 2052-Ն, լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, 08.05.25 N 556-Ն)

31. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը չի կարող գերազանցել՝

1) միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) օբյեկտների համար՝ մեկ տարին։

2) միջինից բարձր ռիսկայնության աստիճանի (III կատեգորիայի) օբյեկտների համար՝ մեկուկես տարին։

3) բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) օբյեկտների համար՝ երեք տարին։

4) հաստատված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի դրույթներին համապատասխան կառուցապատման ընդհանուր մակերեսը 10000 քառ.մ. գերազանցող մակերես ունեցող բարձր ռիսկայնության աստիճանի օբյեկտների (շենքերի համալիրների) համար՝ վեց տարին։

(31-րդ կետը փոփ., լրաց. 03.06.21 N 920-Ն)

32. Բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) օբյեկտների համար առաջադրանքի գործողության ժամկետը յուրաքանչյուր առանձին դեպքում սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝ սույն կարգի 27-րդ կետի 5-րդ ենթակետին համապատասխան։

33. Առաջադրանքով սահմանված պայմանները հիմք են նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար և պարտադիր են քաղաքաշինական գործունեության բոլոր մասնակիցների համար։

34. Անշարժ գույքի նկատմամբ կառուցապատողի քաղաքաշինական փաստաթղթերով սահմանված իրավունքներն ու պարտականություններն այլ անձի փոխանցվելու դեպքում առաջադրանքով սահմանված պայմանները պահպանվում են լրիվ ծավալով։

35. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը լրանալու դեպքում առաջադրանքի գործողությունը համարվում է դադարեցված, ընդ որում, կատարված ծախսերի ռիսկը կրում է կառուցապատողը։

36. Առաջադրանքը և դրա անբաժանելի մասը հանդիսացող տեխնիկական պայմանները կամ ելակետային տվյալները կառուցապատողին տրամադրվում են անվճար։

(36-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն)

37. Առաջադրանք չի պահանջվում՝

1) հաստատված գոտևորման նախագիծ ունեցող տարածքներում բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերով և քաղաքաշինության բնագավառի սերտիֆիկացված արտադրանքի (այսուհետ՝ սերտիֆիկացված նախագծեր) կիրառմամբ կառուցապատում իրականացնելիս։

2) N 4 հավելվածի N 1 ցանկով սահմանված շինարարության թույլտվություն չպահանջող աշխատանքներ կատարելիս, բացառությամբ շենքերի նկուղային և որմնախարսխային (կիսանկուղային) հարկերում, ստորգետնյա ավտոկայանատեղիներում քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցների (սենքերի՝ ապաստարանների և (կամ) թաքստոցների) ընթացիկ նորոգման և բարեկարգման աշխատանքների։

3) կառույցների արտաքին տեսքը, հարաչափերն ու գործառնական նշանակությունը չփոփոխող աշխատանքների համար, եթե դրանք չեն հանգեցնում շենքի սեյսմակայունությունն ու հուսալիությունն ապահովող կառուցվածքների փոփոխությանը, չեն վատթարացնում կառուցողական ու անվտանգության այլ բնութագրերը (ցուցանիշները), չեն վատթարացնում կառուցողական ու անվտանգության այլ բնութագրերը (ցուցանիշները)՝

ա. միջին և միջինից բարձր ռիսկայնության աստիճանի (II և III կատեգորիաների) օբյեկտների կամ դրանց առանձին հատվածների ներքին վերակառուցումների համար, բ. պատմության և մշակույթի հուշարձան չհանդիսացող բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) բազմաբնակարան բնակելի շենքերում առանձին բնակարանի կամ ոչ բնակելի տարածքի ներքին վերակառուցումների համար, եթե դրանք չեն հանգեցնում բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ընդհանուր բաժնային սեփականություն հանդիսացող տարածքների փոփոխությանը.

4) սույն կարգի 130-րդ կետով նախատեսված դեպքերում.

5) սույն կարգի 23.1-ին կետով նախատեսված դեպքերում:

(37-րդ կետը խմբ., լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, լրաց. 23.03.17 N 280-Ն, խմբ. 25.03.21 N 410-Ն)

38. Եթե սույն կարգի 37-րդ կետով սահմանված դեպքերում առաջանում է օբյեկտի ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտություն, ապա կառուցապատողը մինչև նախագծային աշխատանքներ սկսելը դիմում է (N 5 հավելվածի N 4-7 ձև) իրավասու մարմին՝ տեխնիկական պայմաններ կամ ելակետային տվյալներ ստանալու նպատակով՝ ընդ որում համայնքի ղեկավարի կողմից կայացվում է միայն ելակետային տվյալների տրամադրման որոշումը՝ N 4 հավելվածի N 2 ցանկի 3-րդ կետով նախատեսված միջին ռիսկայնության՝ II կատեգորիայի օբյեկտների դեպքում:

(38-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն)

39. Սույն կարգի 38-րդ կետով չնախատեսված դեպքերում կառուցապատողը նախագծային փաստաթղթերի համաձայնեցման և միաժամանակ շինարարության թույլտվության ստացման նպատակով իրավասու մարմին ներկայացրած դիմումում (N 5 հավելվածի N 2-1 ձև) համապատասխան նշում է կատարում ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտության բացակայության մասին:

40. Իրավասու մարմինը սույն կարգի 38-րդ կետով տեխնիկական պայմանների ստացման մասին դիմումն ստանալուց հետո եռօրյա ժամկետում հարցում է ներկայացնում մատակարար կազմակերպություններ և սույն կարգի 50-րդ և 51-րդ կետերով սահմանված ժամկետներում ու կարգով նրանցից ստանում է տեխնիկական պայմանները:

41. Սույն կարգի 38-րդ կետով նախատեսված դեպքերում տեխնիկական պայմանների կամ ելակետային տվյալների տրամադրման գործառույթներն իրավասու մարմինն իրականացնում է (N 5 հավելվածի N 4-7 ձև) կառուցապատողի դիմումն ստանալու օրվանից՝

1) II ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) օբյեկտների համար՝

ա. 7-օրյա ժամկետում՝ բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերի կամ սերտիֆիկացված նախագծերի տեղակապման դեպքում,

բ. 10-օրյա ժամկետում՝ սույն կետի 1-ին ենթակետի «ա» պարբերության մեջ չնշված օբյեկտների դեպքում.

2) 15-օրյա ժամկետում՝ III և IV ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) օբյեկտների դեպքում:

(41-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն, 16.12.21 N 2052-Ն)

42. Քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու նպատակով պետության և համայնքների սեփականությանը պատկանող հողամասերը հրապարակային սակարկությունների միջոցով օտարելու, կառուցապատման իրավունքով տրամադրելու դեպքում կառուցապատվող հողամասի ճարտարապետահատակագծային սահմանափակումները ներառող առաջադրանքի նախագիծն ընդգրկվում է Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքով սահմանված համապատասխան ընթացակարգերի համար նախատեսված փաստաթղթերի կազմում՝

1) աճուրդով հողամասերն օտարելու դեպքում՝ աճուրդի կազմակերպմանը վերաբերող փաստաթղթերի փաթեթում.

2) մրցույթով կառուցապատման իրավունքով տրամադրելու դեպքում՝ մրցույթի պայմաններում:

43. Սույն կարգի 42-րդ կետով նախատեսված դեպքերում առաջադրանքի նախագիծը տրամադրվում է հրապարակային սակարկությունների արդյունքում աճուրդում կամ մրցույթում հաղթած անձին՝ սահմանված կարգով կնքվող պայմանագրի հետ միասին:

44. Պետական սեփականություն կամ համայնքի սեփականությունը հանդիսացող հողամասերը կառուցապատման նպատակով ուղղակի վաճառքի եղանակով օտարելիս, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքով սահմանված այլ դեպքերում առաջադրանքը կցվում է հողամասը կառուցապատման նպատակով տրամադրելու մասին որոշմանը:

45. Սույն կարգի 42-րդ և 44-րդ կետերում նշված դեպքերում՝ առաջադրանքի ձևավորման փուլում մատակարար կազմակերպությունների կողմից տեխնիկական պայմանները տրամադրվում են իրավասու մարմինն՝ սույն կարգի 51-րդ կետում նշված ժամկետներում:

46. Կառուցապատվող հողամասի գործառնական կամ նպատակային նշանակության փոփոխման անհրաժեշտության դեպքում առաջադրանքի նախագիծն ընդգրկվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ հողամասի գործառնական կամ նպատակային նշանակության փոփոխման ընթացակարգերի համար նախատեսված փաստաթղթերի փաթեթում և ուժի մեջ է մտնում հողամասի նպատակային կամ գործառնական նշանակությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով փոփոխելուց հետո: Բացառություն են կազմում այն դեպքերը, երբ հողամասի նպատակային նշանակությունը փոփոխվում է տարածական պլանավորման փաստաթղթերի բացակայության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1918-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով, որի պարագայում առաջադրանքը տրամադրվում է հողամասի նպատակային նշանակության փոփոխումից հետո՝ սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

47. Կառուցապատողը քաղաքաշինական գործունեություն իրականացնելու նպատակով առաջադրանք ստանալու համար իրավասու մարմին է ներկայացնում հայտ (N 5 հավելվածի N 1-1 ձև), որում նշվում են նախագծվող նոր օբյեկտի կամ փոփոխման (վերակառուցման, վերականգնման, ուժեղացման կամ գործառնական նշանակության փոփոխության, ինչպես նաև պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների տեղափոխման և փոփոխման) ենթակա օբյեկտի (կամ դրա մի հատվածի) գտնվելու վայրը, նշանակությունը, նախատեսվող մակերեսը, կառույցի բարձրությունը, կառույցի գործառնական նշանակության փոփոխման դեպքում՝ փոփոխման նպատակը և սույն կետում նշված ձևաթղթում ներկայացված այլ տեղեկություններ: Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով առաջադրանքի տրամադրման ընթացակարգն իրականացվում է սույն որոշման N 3 հավելվածով սահմանված կարգով:

(47-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

48. Հայտին կցվում են՝

1) կառուցապատվող հողամասի հատակագիծը՝ նախագծվող կամ փոփոխման ենթակա օբյեկտի առաջարկվող տեղանշմամբ, իսկ կառույցի գործառնական նշանակության փոփոխության դեպքում՝ նաև վերջինիս հատակագիծը (հատակագծերը):

2) անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության կամ օգտագործողի՝ անշարժ գույքը փոփոխելու իրավունքը հաստատող փաստաթղթի պատճենը:

49. Կառույցների գործառնական նշանակության փոփոխություններն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի փետրվարի 2-ի N 88 որոշմամբ սահմանված կարգով: Ընդ որում՝

1) եթե կառույցի գործառնական նշանակության նախատեսվող փոփոխության համար պահանջվում է շինարարության թույլտվություն և հանգեցնում է հողամասի գործառնական կամ նպատակային նշանակության փոփոխության, ապա կառույցի գործառնական նշանակության փոփոխությանն առնչվող առաջադրանքի նախագիծն ուժի մեջ է մտնում հողամասի նպատակային կամ գործառնական նշանակությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով փոփոխելուց հետո:

2) եթե կառույցի գործառնական նշանակության նախատեսվող փոփոխության համար չի պահանջվում շինարարության թույլտվություն, սակայն անհրաժեշտություն է առաջանում փոփոխել հողամասի գործառնական կամ նպատակային նշանակությունը, ապա կառույցի գործառնական նշանակության փոփոխության մասին իրավասու մարմնի որոշումն ընդունվում է հողամասի նպատակային կամ գործառնական նշանակության Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով փոփոխելուց հետո:

50. Իրավասու մարմինը հայտի ընդունման օրվանից եռօրյա ժամկետում հարցում է ներկայացնում մատակարար կազմակերպություններ (եթե նախատեսվող նոր օբյեկտի կառուցման կամ վերակառուցման, կամ գործառնական նշանակության փոփոխության հետևանքով առաջանում է օբյեկտի ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցում կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխություն)՝ ինժեներական ենթակառուցվածքի ցանցերին միանալու տեխնիկական պայմաններն ստանալու նպատակով, հարցմանը կցելով հայտում ներկայացված փաստաթղթերը:

51. Մատակարար կազմակերպությունները տեխնիկական պայմաններն իրավասու մարմնին են տրամադրում վերջինիս հարցումն ստանալու օրվանից հնգօրյա ժամկետում՝ II կատեգորիայի, 10-օրյա ժամկետում՝ III կատեգորիայի և 15-օրյա ժամկետում՝ IV կատեգորիայի օբյեկտների համար:

52. Առաջադրանքը (N 5 հավելվածի N 1-2 ձև) կառուցապատողին է տրամադրվում հայտի ընդունման օրվանից 10-օրյա ժամկետում՝ II կատեգորիայի օբյեկտների համար, 15-օրյա ժամկետում՝ III կատեգորիայի օբյեկտների համար, 20-օրյա ժամկետում՝ IV կատեգորիայի օբյեկտների համար՝ մատակարար կազմակերպություններից տեխնիկական պայմաններ ստանալու անհրաժեշտության դեպքում:

53. Եթե նախատեսվող նոր օբյեկտի կառուցման կամ վերակառուցման (վերականգնման, ուժեղացման, արդիականացման), կամ գործառնական նշանակության փոփոխության հետևանքով չի առաջանում օբյեկտի, ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտություն, ապա առաջադրանքը տրամադրվում է հայտի ընդունման օրվանից հնգօրյա ժամկետում՝ II կատեգորիայի օբյեկտների համար, 10-օրյա ժամկետում՝ III կատեգորիայի օբյեկտների համար, 15-օրյա ժամկետում՝ IV կատեգորիայի օբյեկտների համար:

(53-րդ կետը լրաց. 07.12.17 N 1556-Ն)

54. V կատեգորիայի օբյեկտների յուրաքանչյուր առանձին դեպքի համար (եթե միջազգային պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ), կառուցապատման ծրագիրն իրականացնող համապատասխան ոլորտի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից մշակվում է օբյեկտի նախագծման տեխնիկական բնութագիրը և օրենքով սահմանված դեպքերում ու կարգով ներկայացվում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության՝ քննարկման: Իրավասու մարմինը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հավանության արժանացած տեխնիկական բնութագրի հիման վրա, սույն կարգի պահանջներին համապատասխան, կազմում է առաջադրանքը (ներառյալ սույն կարգի 73-րդ կետի 3-րդ ու 4-րդ ենթակետերում նշված անհրաժեշտ ելակետային փաստաթղթերն ու բարձրագույն կատեգորիայի օբյեկտների համար նախատեսված տեխնիկական պայմանները) և տրամադրում սույն կետում նշված լիազորված մարմնին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից առաջարկված ժամկետներում:

(54-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն)

55. Առաջադրանքի անբաժանելի մաս կազմող՝ սույն կարգի 30-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված տեխնիկական պայմանները կամ ելակետային տվյալները՝ N 5 հավելվածի N 1-2 ձևում աստղանիշով նշված դրույթների մասով, տրամադրվում են նաև վերջիններիս գրաֆիկական արտացոլումն ամրագրող ամփոփ սխեմայով:

(55-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն)

56. Կառուցապատվող հողամասի սահմաններում առկա ինժեներական ենթակառուցվածքի տեղափոխման անհրաժեշտության դեպքում N 5 հավելվածի N 1-2 ձևում «Լրացուցիչ պայմաններ» բաժնի 25-րդ կետում կատարվում է համապատասխան գրառում: Կառուցապատողն առկա ինժեներական ենթակառուցվածքի տեղափոխման պայմանների վերաբերյալ համաձայնություն է ձեռք բերում տվյալ ենթակառուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ՝ մինչև նախագծային աշխատանքներն սկսելը:

57. Էլեկտրոնային հաղորդակցության (ներառյալ ամրակցված հեռախոսացանցը) ենթակառուցվածքների ելակետային փաստաթղթերի, տեխնիկական պայմանների կամ ելակետային տվյալների մասով ամփոփ սխեմայում նշվում են N 5 հավելվածի N 1-2 ձևի՝

1) «Նախագծվող հողամասի բնութագիրը» բաժնի 5-րդ կետով սահմանված՝ գոյություն ունեցող էլեկտրոնային հաղորդակցության ստորգետնյա համակարգերի մասին տեղեկատվությունը՝ դրանց կառուցման համար տրված շինարարության թույլտվությանը համապատասխան.

2) «Նախագծային պահանջներ» բաժնի 12.4-րդ կետով սահմանված էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը)՝ մինչև կառուցապատվող հողամասի սահմանագիծը հատվածի տեղադիրքը, որը պետք է ապահովի՝

ա. հանրային էլեկտրոնային հաղորդակցության տարբեր օպերատորների կողմից դրա համատեղ օգտագործման հնարավորությունը՝ «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին համապատասխան,

բ. կառուցապատողի կողմից շինարարական աշխատանքների կատարման նվազագույն ծավալը,

գ. գոյություն ունեցող ստորգետնյա մալուխատարների (առկայության դեպքում) օգտագործման հնարավորությունը,

դ. համայնքի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերով (առկայության դեպքում) ինժեներական ցանցերի, սարքավորումների, ինչպես նաև ստորգետնյա տարածքների օգտագործման գոտիների համար ընդունված լուծումներին համապատասխանությունը:

(57-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն)

58. Այն դեպքերում, երբ կառուցապատվող հողամասի ինժեներական հետազննումները (ճարտարագիտական ուսումնասիրությունները) անհնարին են՝ առանց քանդման աշխատանքների իրականացման, հայտին կցվում է նաև քանդման (կամ ապամոնտաժման) թույլտվություն ստանալու մասին դիմումը՝ սույն կարգի 119-րդ և 121-րդ կետերով սահմանված պահանջների ապահովմամբ: Քանդման թույլտվությունը տրվում է առաջադրանքի հետ միաժամանակ, ընդ որում, օբյեկտը փաստացի քանդվում է նշված թույլտվությամբ սահմանված հաջորդականությամբ և կարգով՝ օրենքով սահմանված տեղական տուրքը կառուցապատողի կողմից վճարվելուց հետո:

59. Պետական ցուցակներում ներառված պատմության և մշակույթի հուշարձան (այսուհետ՝ պատմամշակութային հուշարձան) հանդիսացող կառույցների նկատմամբ կամ պատմամշակութային հուշարձանի պահպանական գոտիներում քաղաքաշինական գործունեություն նախատեսող դեպքերում իրավասու մարմինը հայտն ստանալու օրվանից եռօրյա ժամկետում հարցում է ներկայացնում մշակույթի, պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պահպանության ու օգտագործման բնագավառների լիազորված մարմին (այսուհետ՝ պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմին)՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով մասնագիտական եզրակացություն ստանալու նպատակով:

60. Պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմնի մասնագիտական եզրակացությունն իրավասու մարմնին է տրամադրվում հայտն ստանալու օրվանից՝

1) պատմամշակութային հուշարձանի պահպանական գոտիներում նախատեսվող

օբյեկտների վերաբերյալ՝ սույն կարգի 51-րդ կետով նախատեսված ժամկետներում՝ կախված համաձայնեցման ներկայացված օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանից.

2) պատմամշակութային հուշարձանի ամրակայման, նորոգման, վերականգնման նախագծերի առաջադրանքների վերաբերյալ (եթե նշված աշխատանքների պատվիրատուն պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմինը չէ)՝ 15-օրյա ժամկետում.

3) պատմամշակութային հուշարձանի փոփոխում կամ տեղափոխում նախատեսող դեպքերում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման վերաբերյալ առաջարկություններ և դիտողություններ տրամադրելու համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետում:

61. Պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազոր մարմնի բացասական մասնագիտական եզրակացության դեպքում առաջադրանքը մերժվում է:

62. Եթե պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմինը հանդես է գալիս որպես հուշարձանի ամրակայման, նորոգման, վերականգնման աշխատանքների պատվիրատու, ապա նրա կողմից կազմված և իրավասու մարմնին տրամադրված նախագծման տեխնիկական բնութագրի հիման վրա իրավասու մարմինը սույն կարգով IV կատեգորիայի դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար նախատեսված կարգով և ժամկետներում մատակարար կազմակերպություններից ստանում է տեխնիկական պայմանները (անհրաժեշտության դեպքում), կազմում առաջադրանքն ու տրամադրում սույն կետում նշված լիազորված մարմնին:

63. Իրավասու մարմնի կողմից հայտը մերժվում է, եթե՝

1) հայտում ամրագրված են այնպիսի ցուցանիշներ (պայմաններ), որոնք հակասում են տվյալ տարածքի տարածական պլանավորման փաստաթղթերի կամ քաղաքաշինական, բնապահպանական, սանիտարահիգիենիկ, հակահրդեհային և այլ նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին.

2) ներկայացվող փաստաթղթերը պարունակում են սխալ կամ ոչ լիարժեք տեղեկություններ, կամ սույն կարգի 64-րդ կետով սահմանված ժամկետում ներկայացված փաստաթղթերի ցանկը չի համալրվել.

3) սույն կարգի 58-րդ կետում նշված դեպքերում, եթե մերժվում է քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունը.

4) պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմնի բացասական մասնագիտական եզրակացության առկայության դեպքում.

5) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ առաջադրանքը համաձայնեցնելու իրավասությամբ օժտված պետական կառավարման այլ լիազորված մարմինների բացասական եզրակացության առկայության դեպքում.

6) մատակարար կազմակերպությունների կողմից տեխնիկական պայմանների տրամադրման վերաբերյալ իրավասու մարմին հիմնավորված մերժում ներկայացվելու դեպքում:

64. Եթե հայտին կից ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ, կամ դրանց բովանդակությունը չի համապատասխանում սույն կարգի 47-րդ և 48-րդ կետերով սահմանված պահանջներին, կամ ներկայացրած փաստաթղթերում առկա են սխալներ, ջնջումներ, քերվածքներ, վրիպակներ, ապա իրավասու մարմինը, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 32-րդ և 41-րդ հոդվածների պահանջների համաձայն, հայտատուին առաջարկում է հնգօրյա ժամկետում համալրել բացակայող փաստաթղթերը կամ ինքնուրույն շտկում է ակնհայտ սխալներն ու վրիպակները՝ կա՛մ հայտատուի ներկայությամբ, կա՛մ նախապես, կա՛մ հետագայում հայտատուին իրազեկելով դրա մասին:

65. Կառուցապատողը կարող է համապատասխան փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ կատարել մերժված հայտում ներկայացված փաստաթղթերում և կրկին հայտ ներկայացնել իրավասու մարմին:

66. Իրավասու մարմինը քննարկում է կրկնակի հայտը և սույն կարգի 53-րդ կետով նախատեսված ժամկետներում կառուցապատողին տալիս է առաջադրանք, եթե բացակայում են հայտի մերժման հիմքերը:

67. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ IV և V կատեգորիաների դասակարգում ունեցող օբյեկտների ու քաղաքաշինական համալիրների առաջադրանքները կարող են լրամշակվել իրավասու մարմնի կողմից միջանկյալ համաձայնեցում ստացած՝ սույն կարգի 87-րդ կետով սահմանված կարգով մշակված Եսքիզային նախագծի հիման վրա, եթե նման պայման ամրագրված է առաջադրանքում:

VI. ԲՆԱԿԵԼԻ, ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ, ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱՍԱԼԻՐՆԵՐԻ ԶԱՐՏԱՐԱԴՆԵՑՆԵՐԻ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄԸ, ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ. ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ (ՔԱՆԴՄԱՆ ԿԱՍ ԱՊԱՍՈՆՏԱԺՄԱՆ) ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

68. Բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի և շինությունների (այդ թվում՝ ոչ հիմնական) կառուցման, դրանց վերակառուցման (ներառյալ՝ քանդման կամ ապամոնտաժման), վերականգնման և ուժեղացման նախագծերը, քաղաքաշինական համալիրների և գործառնական տարածքների հատակագծման նախագծերը, ինչպես նաև բարեկարգման (կանաչապատման) ճարտարապետաշինարարական նախագծային

փաստաթղթերը (այսուհետ՝ Նախագծային փաստաթղթեր) մշակվում են հաստատված տարածական պլանավորման փաստաթղթերին համապատասխան՝ առաջադրանքով (Նախագծման թույլտվությամբ) սահմանված պահանջների ապահովմամբ:

69. Կառուցապատման Նախագծերը և գործառնական տարածքների հատակագծման Նախագծերը մշակվում են նոր կամ վերակառուցվող բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի խմբերի, ռեկրեացիոն-առողջարանային, մարզական և այլ նշանակության քաղաքաշինական համալիրների (այսուհետ՝ քաղաքաշինական համալիր) համար:

70. Գործառնական տարածքների հատակագծման Նախագծերը մշակվում են կառուցապատման Նախագծերի կազմում կամ, ըստ անհրաժեշտության, որպես կառուցապատման հաջորդ փուլերում Նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար հիմք հանդիսացող ինքնուրույն փաստաթուղթ՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1999 թվականի մարտի 13-ի N 150 որոշմամբ սահմանված կարգով:

71. Բարեկարգման և կանաչապատման Նախագծերը մշակվում են ինչպես Նախագծային փաստաթղթերի կազմում՝ որպես դրանց անբաժանելի մաս, այնպես էլ՝ որպես ինքնուրույն փաստաթուղթ՝ ընդհանուր օգտագործման տարածքների (գբոսայգիներ, հրապարակներ, փողոցներ, ճանապարհներ, լողափեր և այլն), բնության հատուկ պահպանվող տարածքների, պատմամշակութային հուշարձանների պահպանական գոտիների և այլ տարածքների լանդշաֆտային կազմակերպման նպատակով:

72. Նախագծային փաստաթղթերի մշակման նպատակով կառուցապատողը Նախագծային փաստաթղթեր մշակող կապալառուի հետ (այսուհետ՝ Նախագծող) կնքում է Նախագծային և հետագուտական աշխատանքների կապալի պայմանագիր (այսուհետ՝ Նախագծային կապալի պայմանագիր): Օրենքով սահմանված դեպքերում կամ կառուցապատողի հայեցողությամբ՝ Նախագծողի ընտրությունը կարող է կատարվել ճարտարապետական հրապարակային մրցույթների անցկացման միջոցով:

73. Նախագծային կապալի պայմանագրին կցվում են՝

1) սահմանված կարգով տրված առաջադրանքը (բացառությամբ առաջադրանք չպահանջող սույն կարգի 37-րդ կետով սահմանված դեպքերի)։

2) կառուցապատողի կողմից կազմված տեխնիկական բնութագիրը (Նախագծային առաջադրանքը) (N 5 հավելվածի NN 4-2 և 4-3 ձևեր), ընդ որում, տեխնիկական բնութագիրն ու Նախագծման թույլտվությունը չեն կարող պարունակել միմյանց հակասող դրույթներ։

3) վերակառուցվող, ուժեղացվող, վերականգնվող օբյեկտների դեպքում նաև՝ դրանց տեխնիկական վիճակի մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2025 թվականի դեկտեմբերի 4-ի N 1745-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված հավելվածի 3-րդ կետի համաձայն կազմված եզրակացությունը։

4) ինժեներաերկրաբանական հետազննությունների նյութերը, տարածքի տեղագրագեոդեզիական և կադաստրային հանույթները։

5) բազմակի օգտագործման օրինակելի Նախագծով կամ սերտիֆիկացված Նախագծով կառուցապատումն իրականացնելու դեպքում նաև՝ տեղակապվող օրինակելի Նախագիծը:

(73-րդ կետը փոփ. 30.04.26 N 950-Ն)

74. Սույն կարգի 73-րդ կետի 3-րդ և 4-րդ ենթակետերով սահմանված փաստաթղթերի առկայությունը պարտադիր է շինարարության թույլտվություն պահանջող օբյեկտների (բացառությամբ գյուղական բնակավայրերի տնամերձ հողամասերում կառուցվող օժանդակ տնտեսական շինությունների) համար՝ անկախ դրանց ռիսկայնության աստիճանից:

(74-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն)

75. Ինժեներաերկրաբանական հետազննությունների նյութերի փորձաքննությունն իրականացվում է N 2 հավելվածով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի սեպտեմբերի 4-ի N 1530-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով:

76. Բազմակի օգտագործման օրինակելի Նախագծերը ներդրվում և կիրառվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի հունիսի 7-ի N 814-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջների ապահովմամբ:

77. Նախագծային փաստաթղթերի (այդ թվում՝ ըստ սույն կարգի 81-րդ կետում նշված Նախագծման փուլերի) կազմին և բովանդակությանը ներկայացվող պահանջները սահմանվում են քաղաքաշինության բնագավառի պետական լիազորված մարմնի գերատեսչական ակտով: Նախագծային փաստաթղթերով պետք է նախատեսվեն տվյալ օբյեկտի շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) տևողության նորմերով հաշվարկված շինարարության իրականացման ժամկետները: Նախագծային կապալի պայմանագրով ամրագրված պայմաններին համապատասխան՝ Նախագծային փաստաթղթերի կազմում կարող են մշակվել լրացուցիչ նյութեր, որոնց բովանդակությունը և մասշտաբը նշվում են կառուցապատողի կողմից կազմված տեխնիկական բնութագրում:

78. Նախագծողը կարող է պայմանագրով ամրագրված պայմանների համաձայն հավաքել սույն կարգի 73-րդ կետի 3-րդ ու 4-րդ ենթակետերում նշված և կառուցապատողի տեխնիկական բնութագրում նշված լրացուցիչ պայմանների (առկայության դեպքում) կատարման համար անհրաժեշտ ելակետային փաստաթղթերը (ներառյալ՝ վերակառուցվող, ուժեղացվող, վերականգնվող օբյեկտների դեպքում նաև՝ դրանց տեխնիկական վիճակի մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2025 թվականի դեկտեմբերի 4-ի N 1745-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված հավելվածի 3-րդ կետի համաձայն կազմված եզրակացությունը, ինժեներաերկրաբանական հետազննությունների նյութերը, տարածքի

տեղագրագեոդեզիական և կադաստրային հանույթները) կամ դրանց մի մասը:

(78-րդ կետը փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն, 30.04.26 N 590-Ն)

79. Պետական կամ համայնքի բյուջեի (այդ թվում՝ վարկային և դրամաշնորհային, եթե միջազգային պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ) միջոցների հաշվին կամ դրանց ներգրավմամբ իրականացվող օբյեկտների նախագծման դեպքում՝

1) նախագծող կազմակերպությունն ընտրվում է «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով.

2) նախագծի կազմում պարտադիր մշակվում են օբյեկտի նախահաշվային փաստաթղթերը:

80. Սույն կարգի 79-րդ կետով չնախատեսված դեպքերում նախահաշվային փաստաթղթերը մշակվում են կառուցապատողի հայեցողությամբ:

81. Նախագծային փաստաթղթերը, կախված նախագծվող օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանից (կատեգորիայից), կարող են մշակվել մեկ՝ «Աշխատանքային նախագիծ» կամ երկու՝ «Նախագիծ» և «Աշխատանքային փաստաթղթեր» փուլերով:

82. Մեկ փուլով մշակվում են II և III ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) դասակարգում ունեցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը, բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերի և սերտիֆիկացված նախագծերի տեղակապման նախագծերը, իսկ երկու փուլով՝ IV և V կատեգորիաների օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը:

83. Նախագծային փաստաթղթերի մշակման փուլերը սահմանվում են առաջադրանքով և նախագծային կապալի պայմանագրով: Նախագծային լուծումները պետք է ապահովեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջները:

83.1. Այն դեպքում, երբ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի (նախագծման թույլտվության) տրամադրման օրվանից մինչև շինարարության թույլտվություն ստանալը շինարարական նորմերի պահանջները սահմանող նորմատիվ իրավական ակտերում կատարվել են փոփոխություններ, ապա նախագծային փաստաթղթերը գնահատվում և համաձայնեցվում են ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի (նախագծման թույլտվության) տրամադրման պահին գործող շինարարական նորմերի պահանջները սահմանող նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված կարգավորումներով:

(83.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

83.2. Շինարարության թույլտվության տրամադրման օրվանից մինչև ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության տրամադրումը տվյալ շինարարական օբյեկտի նախագծման և շինարարական աշխատանքների իրականացման նկատմամբ կիրառվում են շինարարության թույլտվության տրամադրման պահին գործող շինարարական նորմերի պահանջները սահմանող նորմատիվ իրավական ակտերով, ինչպես նաև քաղաքաշինական նորմատիվ-տեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պարտադիր պահանջները: Սույն կետով սահմանված կանոնը չի կիրառվում հետևյալ դեպքերում՝

1) շինարարության արտադրության (աշխատանքների) կազմակերպման նորմերի այն փոփոխությունների դեպքում, որոնց պարտադիր կիրառելիությունն ընթացիկ շինարարության նկատմամբ ուղղակիորեն սահմանված է օրենքով կամ համապատասխան փոփոխությունները սահմանող նորմատիվ իրավական ակտով, ինչպես նաև

2) այն դեպքում, երբ կառուցապատողը մինչև ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության տրամադրումը դիմում է հաստատված նախագծային փաստաթղթերի և (կամ) շինարարության թույլտվության պայմանների փոփոխության համար, այդ թվում՝ ծավալատարածական փոփոխությունների, որոնք հանգեցնում են շինարարական օբյեկտի հիմնական ցուցանիշների ավելացման՝ ներառյալ հարկայնության, շինարարության ծավալների կամ կառուցապատման խտության ավելացման, որի դեպքում խնդրարկվող փոփոխության թույլատրելիությունը գնահատվում և փոփոխության վերաբերյալ վարչական ակտն ընդունվում է փոփոխության վերաբերյալ վարչական ակտ ընդունելու պահին գործող պարտադիր պահանջների հիման վրա:

(83.2-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

83.3. Մինչև պետական համալիր փորձաքննության ներկայացվելը՝ այն դեպքում, երբ նախագծային փաստաթղթերը մշակված են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2025 թվականի հուլիսի 24-ի N 1018-Ն որոշմամբ սահմանված քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի համակարգի շրջանակում կիրառվող հատուկ տեխնիկական պայմանների հիման վրա, ապա՝

1) հատուկ տեխնիկական պայմանները մշակած կազմակերպությունը պետական համալիր փորձաքննության ներկայացման ենթակա նախագծային փաստաթղթերի կազմի մասով տալիս է գրավոր եզրակացություն՝ գնահատվող նախագծային փաստաթղթերի՝ կիրառված հատուկ տեխնիկական պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ: Նշված եզրակացությունը հանդիսանում է նախագծային փաստաթղթերի ներկայացման փաթեթի պարտադիր մաս և կազմվում է եզրակացություն սովոր կազմակերպության պատասխանատվությամբ.

2) պետական համալիր փորձաքննության ներկայացման ենթակա նախագծային փաստաթղթերը՝ սույն կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված եզրակացությամբ հանդերձ, մինչև քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման համակարգի լիազորված մարմնի կողմից դրանց հաստատման կամ մերժման վերաբերյալ որոշում կայացնելը, ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահին կից գործող գիտատեխնիկական խորհրդին՝ եզրակացություն ստանալու

նպատակով: Գիտատեխնիկական խորհուրդը, իր աշխատակարգով սահմանված կարգով, քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման համակարգի լիազորված մարմնի կողմից նախագծային փաստաթղթերը դիտարկման ներկայացնելու օրվան հաջորդող 15 (տասնհինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում տալիս է դրանց վերաբերյալ դրական կամ բացասական եզրակացություն: Գիտատեխնիկական խորհուրդը «Քաղաքաշինության մասին» օրենքով նախատեսված խորհրդատվական մարմին է, որի կազմը և աշխատակարգը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահը:

3) քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման համակարգի լիազորված մարմինը սույն կետով նախատեսված նախագծային փաստաթղթերի հաստատման կամ մերժման վերաբերյալ որոշումը կայացնում է՝ հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահին կից գործող գիտատեխնիկական խորհրդի եզրակացությունը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2026 թվականի փետրվարի 5-ի N 6-Ն հրամանով հաստատված շինարարական նորմերով սահմանված պահանջները:

4) սույն կետի 3-րդ ենթակետով նախատեսված քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման համակարգի լիազորված մարմնի կողմից կայացված որոշումը գործում է այն կայացնելու պահից 5 (հինգ) տարվա ընթացքում: Սույն կետով սահմանված նախագծային փաստաթղթերը նշված 5 (հինգ) տարվա ընթացքում պետական համալիր փորձաքննության չներկայացնելու դեպքում գործընթացն իրականացվում է կրկին՝ սույն կետով սահմանված կարգով:

(83.3-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

84. Նախագծային փաստաթղթերի՝ երկու փուլով մշակման դեպքում համաձայնեցվող փուլ է համարվում «Նախագիծ» փուլը, որի հիման վրա, սույն կարգին համապատասխան, տրվում է շինարարության թույլտվություն՝ աշխատանքների իրականացման հաջորդականության (նախապատրաստական, հողային, շինմոնտաժային աշխատանքներ և այլն) վերաբերյալ համապատասխան նշումով:

85. Հաջորդական՝ «Աշխատանքային փաստաթղթեր» փուլը մշակվում է՝ համաձայնեցված «Նախագիծ» փուլի հիման վրա և դրանով ընդունված լուծումներին համապատասխան:

86. Կառուցապատման նախագծի «Աշխատանքային նախագիծ» (մեկ փուլով մշակման դեպքում) կամ «Աշխատանքային փաստաթղթեր» (երկու փուլով մշակման դեպքում) նախագծային փաստաթղթերում ներառվում են առաջադրանքով նախատեսված օբյեկտների աշխատանքային փաստաթղթերը:

87. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների տարածքներում, պատմամշակութային հուշարձանների և դրանց պահպանական գոտիների տարածքներում կառուցապատվող հողամասն ընդգրկող տարածքի համար սահմանված կարգով հաստատված գոտևորման նախագծի բացակայության դեպքում, ինչպես նաև N 4 հավելվածի N 3 ցանկով սահմանված հատուկ և կարևորագույն նշանակություն ունեցող օբյեկտներ ու քաղաքաշինական համալիրներ նախագծելիս՝ առաջադրանքով կարող է նախատեսվել նաև նախագծի միջանկյալ՝ «Եսքիզային նախագիծ» կամ «Կառուցապատման սխեմա» փուլի մշակման պայման՝ օբյեկտի ծավալատարածական և ճարտարապետահատակագծային լուծումներն իրավասու մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում՝ շահագրգիռ մարմինների հետ նախապես համաձայնեցման համար:

88. «Եսքիզային նախագիծը» կամ «Կառուցապատման սխեման» հիմք չեն շինարարության թույլտվություն տրամադրելու համար:

89. Սույն կարգի 87-րդ կետով սահմանված դեպքերում «Կառուցապատման սխեմայի» համաձայնեցման ընթացակարգն իրականացվում է՝

1) քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների տարածքներում՝ սույն կարգի 14-րդ, 15-րդ և 16-րդ կետերում նշված համապատասխան որոշումներով սահմանված կարգով:

2) հաստատված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի բացակայության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի հուլիսի 23-ի N 828-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով:

90. Իրավասու մարմինը կառուցապատողի ներկայացրած Եսքիզային նախագիծը քննարկում է սույն կարգի 59-րդ և 60-րդ կետերով սահմանված կարգով ու ժամկետներում նախագծման թույլտվության (առաջադրանքի) վերաբերյալ մասնագիտական եզրակացություն տրամադրած կամ այն համաձայնեցրած շահագրգիռ մարմինների հետ և կառուցապատողին ծանուցում է միջանկյալ համաձայնություն տալու մասին: Միջանկյալ համաձայնեցման փաստաթղթին կցվում են իրավասու և շահագրգիռ մարմինների առաջարկություններն ու դիտողությունները (առկայության դեպքում), որոնք պետք է հաշվի առնվեն նախագծման հաջորդ փուլերում:

91. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ IV և V կատեգորիաների դասակարգում ունեցող օբյեկտների ու համալիրների առաջադրանքները կարող են լրամշակվել միջանկյալ համաձայնեցում ստացած՝ սահմանված կարգով մշակված Եսքիզային նախագծի հիման վրա, եթե նման պայման ամրագրված է առաջադրանքում:

92. Եսքիզային նախագծի մշակումը և (կամ) առաջադրանքի լրամշակումը հիմք չեն առաջադրանքի գործողության ժամկետը երկարաձգելու համար:

93. Կառուցապատողը նախագծային աշխատանքների ավարտից հետո նախագծային

փաստաթղթերը ներկայացնում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձին՝ փորձաքննության (բացառությամբ սույն կարգի 95-րդ կետում նշված՝ փորձաքննությունն չպահանջող դեպքերի):

94. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությունն իրականացվում է N 2 հավելվածով սահմանված կարգով:

95. Փորձաքննություն չի պահանջվում՝

1) I կատեգորիայի ռիսկայնության շինարարական աշխատանքներ կատարելու համար.

2) II կատեգորիայի ռիսկայնության օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի համար.

3) բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերի և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով սերտիֆիկացված նախագծերի գրոյական նիշից բարձր նախագծային փաստաթղթերի համար:

96. II կատեգորիայի ռիսկայնության օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխանությունն ապահովվում է նախագիծը թողարկող պատասխանատու կապալառուի երաշխավորագրով:

97. Բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերի կամ սերտիֆիկացված նախագծերի տեղակապման (գրոյական նիշից ցածր) նախագծային փաստաթղթերը մշակվում են տեղակապվող օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) համար սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

98. Կառուցապատողը, նախագծային փաստաթղթերի համաձայնեցման և միաժամանակ շինարարության թույլտվության ստացման նպատակով դիմում է (N 2 հավելվածի N 2-1 ձև) իրավասու մարմնին՝ կցելով շինարարության թույլտվության (իսկ սույն կարգի 116-րդ կետով նախատեսված դեպքերում՝ նաև քանդման թույլտվության) համար օրենքով սահմանված տեղական տուրքը վճարելու մասին անդորրագիրը (անդորրագրերը), նախագծային փաստաթղթերը (երկու օրինակից), փորձաքննության դրական եզրակացությունը (եզրակացությունները) կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում նախագծային աշխատանքների կապալառուի գրավոր երաշխավորագիրը, ինչպես նաև սույն կետում նշված ձևաթղթում ներկայացված այլ տեղեկություններ: Ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ տեղական տուրքը վճարելու մասին անդորրագրի (անդորրագրերի) փոխարեն կարող է ներկայացվել նաև պետական վճարումների էլեկտրոնային համակարգի կողմից գնետրացված անդորրագիրը կամ անդորրագրի 20-նիշանոց ծածկագիրը (այսուհետ՝ անդորրագիր):

Սույն կարգի 23.1-ին կետով նախատեսված շենքերի և շինությունների արտաքին գծային ինժեներական ենթակառուցվածքների ստեղծման նպատակով շինարարության թույլտվություն ստանալու համար տեղական տուրքը ենթակա է գանձման՝ «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի «ա» ենթակետով՝ որպես շենքերի և շինությունների արդիականացման համար նախատեսված տուրք:

Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով նախագծային փաստաթղթերի համաձայնեցման և միաժամանակ շինարարության թույլտվության ստացման ընթացակարգն իրականացվում է սույն որոշմամբ N 3 հավելվածով սահմանված կարգով:

(98-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, 23.03.17 N 280-Ն)

99. Համաձայնեցման ներկայացվող նախագծային փաստաթղթերի կազմում ներառվում են կառուցապատվող հողամասից դուրս՝ ինժեներական ենթակառուցվածքի ընդհանուր ցանցերին միացող գծերի կառուցման հետևանքների (առկայության դեպքում) վերացմանն ուղղված նախագծային լուծումները:

100. Իրավասու մարմինը համաձայնեցնում է նախագծային փաստաթղթերը և միաժամանակ տալիս է շինարարության թույլտվությունը՝ սույն կարգի 98-րդ կետում նշված դիմումն ստանալու օրվանից՝

1) II ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) օբյեկտների համար՝

ա. 3-օրյա ժամկետում՝ բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերի կամ սերտիֆիկացված նախագծերի տեղակապման դեպքում, ինչպես նաև շենքերի և շինությունների արտաքին գծային ինժեներական ենթակառուցվածքների ստեղծման դեպքում.

բ. 5-օրյա ժամկետում՝ սույն կետի 1-ին ենթակետի «ա» պարբերության մեջ չնշված օբյեկտների դեպքում.

2) 10-օրյա ժամկետում՝ III ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) օբյեկտների դեպքում.

3) 15-օրյա ժամկետում՝ IV ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) օբյեկտների դեպքում:

(100-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն)

101. Իրավասու մարմնի կողմից համաձայնեցվելուց և շինարարության թույլտվությունը տրամադրվելուց հետո նախագծային փաստաթղթերը համարվում են հաստատված, որոնցից մեկ օրինակը «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 59-րդ հոդվածով սահմանված կարգով շինարարության թույլտվության հետ միասին հանձնվում է կառուցապատողին, իսկ մյուսը մնում է իրավասու մարմնի մոտ:

102. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի հոկտեմբերի 28-ի N 660 որոշմամբ հասարակության իրազեկումն նախատեսող դեպքերում և կարգով իրավասու

մարմինն ապահովում է կառուցապատվող օբյեկտի վերաբերյալ հասարակության իրազեկումը:

103. Հասարակության իրազեկում պահանջող դեպքերում՝ սույն կարգի 100-րդ կետում նշված ժամկետներին զուգարվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի հոկտեմբերի 28-ի N 660 որոշմամբ նախատեսված ժամկետը:

104. Դիտողություններով վերադարձված և դրանք հաշվի առնելով լրամշակված նախագծային փաստաթղթերը համաձայնեցվում են, և դրանց հիման վրա տրվում է շինարարության թույլտվություն՝ սույն կարգի 100-րդ կետով սահմանված ժամկետներում:

105. Ոչ հիմնական օբյեկտների համար իրավասու մարմնի կողմից տրվում է տեղադրման թույլտվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2001 թվականի սեպտեմբերի 24-ի N 896 որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան:

106. Նախագծային փաստաթղթերը չեն համաձայնեցվում, և շինարարության, այդ թվում՝ քանդման կամ ապամոնտաժման թույլտվությունը մերժվում է հետևյալ դեպքերում՝

1) նախագծային փաստաթղթերը չեն համապատասխանում նախագծման թույլտվությամբ (առաջադրանքով) սահմանված պայմաններին (այդ թվում՝ տեխնիկական) և սահմանափակումներին կամ դրանց կազմին ու բովանդակությանը ներկայացվող պահանջներին.

2) սույն կարգի 98-րդ կետով սահմանված փաստաթղթերը պարունակում են ոչ հավաստի կամ ոչ լիարժեք տեղեկություններ, կամ սույն կարգի 107-րդ կետով սահմանված ժամկետում ներկայացված փաստաթղթերի ցանկը չի համալրվել.

3) նախագծային փաստաթղթերի համաձայնեցման և շինարարության, այդ թվում՝ քանդման կամ ապամոնտաժման թույլտվության տրամադրման մասին դիմումը ներկայացվել է նախագծման թույլտվության (առաջադրանքի) գործողության ժամկետը լրանալուց հետո.

4) նախագծման թույլտվություն (առաջադրանք) չպահանջվող դեպքերում՝

ա. նախագծային փաստաթղթերը չեն համապատասխանում հաստատված գոտևորման նախագծով սահմանված պահանջներին,

բ. թեև սույն կարգի 39-րդ կետին համապատասխան ներկայացված դիմումում նշվել է ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտության բացակայության մասին, սակայն դրանք անհրաժեշտ են.

5) սույն կարգի 116-րդ կետում նշված դեպքերում, եթե մերժվում է քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունը կամ եթե չի ներկայացվել օրենքով (կամ սույն կարգի 98-րդ կետով) սահմանված տեղական տուրքի վճարման անդորրագիրը (անդորրագրերը).

6) նախագծային փաստաթղթերի կազմը և բովանդակությունը չեն համապատասխանում քաղաքաշինության բնագավառի պետական լիազորված մարմնի գերատեսչական ակտերով սահմանված պահանջներին.

7) դիմումով նոր շինարարության, այդ թվում՝ քանդման կամ ապամոնտաժման իրականացման համար հայցվող ժամկետը 1.5-ից ավելի անգամ գերազանցում է նախագծով նախատեսված շինարարության, այդ թվում՝ քանդման կամ ապամոնտաժման տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետը:

(106-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, 23.03.17 N 280-Ն)

107. Եթե դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ, ապա իրավասու մարմինն օրենքով սահմանված կարգով կառուցապատողին առաջարկում է 5-օրյա ժամկետում համալրել բացակայող փաստաթղթերը:

Եթե սույն կարգի 98-րդ կետով նախատեսված դիմումը սույն կարգի 106-րդ կետով սահմանված հիմնավորմամբ մերժվում է, ապա կառուցապատողը կարող է կատարել համապատասխան փոփոխություններ և (կամ) լրացումներ ու կրկին դիմել իրավասու մարմնին: Իրավասու մարմինը քննարկում է կրկնակի դիմումը և սույն կարգի 100-րդ կետով սահմանված ժամկետներում կառուցապատողին է տրամադրում համաձայնեցված նախագծային փաստաթղթերն ու շինարարության (այդ թվում՝ քանդման կամ ապամոնտաժման) թույլտվությունը, եթե բացակայում են կրկնակի դիմումի մերժման հիմքերը:

(107-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն)

108. Հաստատված նախագծային փաստաթղթերում փոփոխությունները կատարվում են սույն կարգով նախատեսված ընթացակարգերին համապատասխան:

109. Կառուցապատման նախագծի շինարարության թույլտվությունը տրվում է քաղաքաշինական համալիրում ներառված օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի, իսկ բազմակի օգտագործման կամ սերտիֆիկացված նախագծերով կառուցապատում իրականացնելու դեպքում՝ դրանց տեղակապման նախագծերի հիման վրա:

110. Շինարարության թույլտվությունը մերժվում է միայն սույն կարգի 106-րդ կետով սահմանված հիմքերով, ընդ որում, կատարված ծախսերի ռիսկը կրում է կառուցապատողը:

111. Նոր կառուցվող շենքերի, շինությունների համար շինարարության թույլտվությամբ սահմանվում է շինարարության ավարտի ժամկետ՝ ըստ հայցվող ժամկետի, բայց ոչ ավելի նախագծային փաստաթղթերում նախատեսված ժամկետների 1.5-ապատիկից: Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի դեպքում շինարարության թույլտվությամբ՝ կառուցապատողի հայեցողությամբ, սահմանվում է նաև շահագործման թույլտվության ձևակերպման ժամկետը:

112. Գոյություն ունեցող շենքերի և շինությունների վերակառուցման (ներառյալ՝ քանդման), վերականգնման, ուժեղացման և բարելավման աշխատանքների համար

թույլտվությունը տրվում է նախագծային փաստաթղթերով տվյալ օբյեկտի շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետով:

113. Սույն կարգի 111-րդ կետով սահմանված ժամկետների հաշվարկի սկիզբ է համարվում «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով շինարարության թույլտվությունն ուժի մեջ մտնելու օրը, իսկ բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի դեպքում շահագործման թույլտվության ձևակերպման ժամկետի հաշվարկի սկիզբ է համարվում ավարտական ակտի հիմքով կառուցվող (վերակառուցվող, վերականգնվող, ուժեղացվող, արդիականացվող, ընդլայնվող) շինության ավարտի պետական գրանցման հաջորդ օրը: Ընդ որում, բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի համար, շինարարության թույլտվություն տրամադրելու մասին կառուցապատողի դիմումում համապատասխան նշման դեպքում, ավարտական ակտի և շահագործման թույլտվության ստացման ժամկետը կարող է նաև լինել նույնը, և իրավասու մարմնի կողմից այդ կառուցված օբյեկտի շինարարության փաստագրումը ձևակերպվում է սույն կարգի VII բաժնով սահմանված ընթացակարգով:

114. Ավարտված շինարարական օբյեկտն ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքի համար նախատեսվող ժամկետը ներառվում է շինարարության տևողության մեջ՝ բացառությամբ բարձրագույն դիսկալնության աստիճանի (V կատեգորիայի) օբյեկտների, որոնց ժամկետը յուրաքանչյուր առանձին դեպքում սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

115. Կառուցման փուլում հողամասի (հողամասի բաժնեմասի) և կառուցվող շենքի կամ շինության նկատմամբ քաղաքաշինական փաստաթղթերով սահմանված կառուցապատողի իրավունքներն ու պարտականությունները լրիվ կամ ճարտարապետաշինարարական նախագծով նախատեսված առանձին գույքային միավորների մասով այլ անձի փոխանցումը «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով պետական գրանցման դեպքում շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման, կամ տեղադրման) թույլտվությունը և դրանով սահմանված պայմանները պահպանվում են լրիվ ծավալով նոր կառուցապատողի (համակառուցապատողի) համար: Ընդ որում՝ կառուցապատողի իրավունքներն ու պարտականությունները լրիվ ծավալով ձեռք բերած նոր կառուցապատողի համար շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետները ենթակա են երկարաձգման՝ ըստ օբյեկտի մնացորդային աշխատանքների իրականացման համար շինարարության նորմերով հաշվարկվող ժամկետների՝ առանց նախորդ կառուցապատողի խախտման համար նոր կառուցապատողին պատասխանատվություն առաջադրելու:

116. Եթե նոր կառուցվող օբյեկտների շինարարությունը հնարավոր չէ՝ առանց տվյալ կառուցապատվող հողամասում գտնվող շենքի (շենքերի) և կամ շինության (շինությունների) քանդման, ապա նոր կառուցվող օբյեկտների համար տրված շինարարության թույլտվությունը՝ համապատասխան նշումով, նաև քանդման (կամ ապամոնտաժման) թույլտվություն է, ընդ որում, քանդումը կամ ապամոնտաժումն իրականացվում են սահմանված կարգով համաձայնեցված նախագծային փաստաթղթերով ամրագրված հաջորդականությամբ և կարգով: Սույն կետով նախատեսված դեպքերում շինարարության թույլտվության և քանդման թույլտվության համար օրենքով սահմանված տուրքերը վճարվում են միաժամանակ:

117. Շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) թույլտվության հիման վրա ցանկացած շինարարական և զուգահեռ աշխատանք կարող է իրականացվել բացառապես սույն կարգով համաձայնեցված ու հաստատված նախագծային փաստաթղթերի, նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

118. Պատմամշակութային հուշարձանի տեղափոխման՝ օրենքով սահմանված բացառիկ դեպքերում, պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմնի դրական եզրակացության հիման վրա և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության թույլտվության առկայության դեպքում իրավասու մարմնի կողմից տրվում է հուշարձանի ապամոնտաժման թույլտվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 և 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2338-Ն որոշումներով սահմանված պահանջների ապահովմամբ:

(118-րդ կետը լրաց., փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

119. Եթե օբյեկտի քանդումը չի նախատեսում նոր օբյեկտի կառուցում, և հաջորդող աշխատանքների իրականացման համար չի պահանջվում շինարարության թույլտվություն, կամ սույն կարգի 58-րդ կետին համապատասխան՝ կառուցապատվող հողամասի ինժեներական հետազննումներն անհնարին են՝ առանց քանդման աշխատանքների, ապա կառուցապատողը (սեփականատերը կամ նրա կողմից՝ սահմանված կարգով լիազորված անձը) քանդման թույլտվություն ստանալու համար իրավասու մարմին է ներկայացնում դիմում՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 2-2 ձևի: Կառուցապատողը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով վճարել քանդման թույլտվության համար օրենքով սահմանված տուրքը և քանդումն իրականացնել սահմանված կարգով համաձայնեցված նախագծային փաստաթղթերին համապատասխան:

120. Քանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունն իրավասու մարմնի կողմից տրամադրվում կամ մերժվում է սույն կարգի 100-րդ կետով սահմանված ժամկետներում, ընդ որում, թույլտվությունը մերժվում է միայն սույն կարգի 58-րդ, 116-րդ, 118-րդ և 119-րդ կետերով սահմանված պահանջները չբավարարելու հիմքերով, իսկ կրկնակի դիմումն իրավասու

մարմին ներկայացնելու դեպքում այն քննարկվում է սույն կարգի 107-րդ կետով սահմանված պահանջներով:

(120-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն)

121. Զանդման (ապամոնտաժման) թույլտվությունների տրամադրման ընթացակարգն իրականացվում է՝ քանդման ենթակա օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) համար սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

122. Իրավասու մարմինը 3-օրյա ժամկետում շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) թույլտվության պատճենները ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմին և Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության համապատասխան հարկային (տարածքային) տեսչություն: Իրավասու մարմինը տրամադրած թույլտվության մասին նույն ժամկետում իրազեկում է նաև Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան մարզպետներին (բացառությամբ Երևան քաղաքի):

(122-րդ կետը փոփ. 20.09.18 N 1036-Ն)

123. Շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետներում կառուցապատումը (բացառությամբ գյուղական բնակավայրերում իրականացվող կառուցապատման և անհատական բնակելի տների) չավարտելու դեպքում իրավասու մարմինը կառուցապատողին գրավոր նախազգուշացնում է շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետը երկարաձգելու և այդ ժամկետում կառուցապատումն ավարտելու կամ սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտն օտարելու մասին:

124. Իրավասու մարմնի կողմից շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) թույլտվությամբ սահմանված շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) տևողությունը կարող է երկարաձգվել՝ ոչ ավելի, քան տվյալ օբյեկտի չիրականացված աշխատանքների համար շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) տևողության նորմերով հաշվարկված ժամկետի չափով:

(124-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն)

125. Սույն կարգի 123-րդ կետով սահմանված դեպքում կառուցապատողը շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի կողմից՝ օրենքով սահմանված կարգով ենթարկվում է վարչական պատասխանատվության:

126. Եթե կառուցապատողը նախազգուշացումն ստանալուց հետո մեկամսյա ժամկետում չի դիմում շինարարության թույլտվություն տվող մարմնին՝ շինարարության ժամկետը երկարաձգելու մասին հայտով, կամ շինարարության թույլտվությամբ սահմանված նոր ժամկետում չի ավարտում կառուցապատումը, կամ չի օտարում սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող օբյեկտը, ապա շինարարության թույլտվություն տվող մարմինը նրան կրկին ենթարկում է վարչական պատասխանատվության և դիմում դատարան տվյալ օբյեկտը կառուցվող շենքից անշարժ գույք գնելու իրավունք ունեցող անձանց իրավունքների ծանրաբեռնմամբ և կառուցապատողի հատուկ հաշվի մնացորդի նկատմամբ իրավունքներով հանդերձ վաճառելու հայցով՝ դատարանի սահմանած կարգով և գնով, բայց ոչ պակաս, քան օբյեկտի կադաստրային արժեքի 75 տոկոսի չափով:

127. Կառուցապատողի կողմից սույն կարգի 126-րդ կետում նշված հայտն իրավասու մարմին է ներկայացվում՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 2-1 ձևի:

128. Շինարարության թույլտվության հետ միասին կառուցապատողին է տրվում շինարարության վարման մատյանը՝ դրոշմակնքված իրավասու մարմնի կողմից: Շինարարության վարման մատյանի ձևը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարությունը:

129. Կառուցապատողը շինարարական (քանդման, ապամոնտաժման) աշխատանքներն սկսելուց առնվազն 3 օր առաջ, համաձայն N 5 հավելվածի N 2-5 ձևի, ծանուցում է (Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ծանուցելու դեպքում՝ սույն որոշման N 3 հավելվածի 6-րդ կետում նշված գրանցման համարով) իրավասու մարմնին, որն իր հերթին՝ եռօրյա ժամկետում դրա մասին իրազեկում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնին՝ կցելով սույն կետում նշված ձևաթղթով կառուցապատողի ներկայացրած տեղեկանքի պատճենը:

(129-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 20.09.18 N 1036-Ն)

130. Շինարարության (քանդման կամ ապամոնտաժման) թույլտվության տրամադրման օրվանից շինարարության տևողության ժամանակահատվածի կեսը լրանալու ժամկետում շինարարական աշխատանքներ չսկսելու դեպքում կառուցապատողը կարող է դիմել իրավասու մարմին՝ կառուցապատման, տեխնիկական պայմանների կամ ելակետային տվյալների հնարավոր փոփոխությունների մասին լրացուցիչ տվյալներ ստանալու, դրանց փոփոխման արդյունքում լրամշակված նախագծային փաստաթղթերը սահմանված կարգով իրավասու մարմնի կողմից վերահամաձայնեցնելու (վերահաստատելու) և սույն կարգին համապատասխան նոր թույլտվություն ստանալու համար:

Այն դեպքերում, երբ կառուցապատման, տեխնիկական պայմաններում կամ ելակետային տվյալներում որևէ փոփոխություն կատարելու անհրաժեշտություն առկա չէ, ապա, հաշվի առնելով սույն որոշման N 2 հավելվածի 45-րդ կետով սահմանված պահանջը (մասնավորապես՝ փորձագիտական դրական եզրակացության կամ երաշխավորագրի գործողության համար սահմանված երեք տարվա ժամկետի լրանալը, որի դեպքում կառուցապատողը պետք է ապահովի նախկինում համաձայնեցված նախագծային փաստաթղթերի նոր փորձաքննություն կամ երաշխավորագիր), կառուցապատողը դիմում է

իրավասու մարմին՝ դիմումին կցելով նոր թույլտվության համար անհրաժեշտ տեղական տուրքի վճարումը հավաստող համապատասխան անդորրագիրը և սույն կարգի 101-րդ կետին համապատասխան՝ իրեն հանձնված նախագծային փաստաթղթերի բնօրինակը (բնօրինակները)՝ սույն կարգի 100-րդ կետով սահմանված ժամկետներում վերահամաձայնեցնելու (վերահաստատելու) համար:

Սույն կետով սահմանված գործառույթներն իրականացվում են սույն կարգի 38-41-րդ կետերով սահմանված պահանջների ապահովմամբ՝ հաշվի առնելով սույն կետում նշված առանձնահատկությունները, իսկ տրամադրված նոր շինարարության թույլտվության մեջ «Այլ պայմաններ» մասում կատարվում է գրառում՝ կառուցապատողին տրված նախորդ շինարարության թույլտվությունը (թույլտվությունները) ուժը կորցրած ճանաչելու վերաբերյալ:

Սույն կետում նշված նախագծային փաստաթղթերի վերահամաձայնեցումը (վերահաստատումը) իրականացվում է իրավասու մարմնի կողմից՝ նախկինում համաձայնեցված նախագծային փաստաթղթերի բնօրինակի (բնօրինակների) վրա համապատասխան նշում (գրառում) կատարելու միջոցով:

(130-րդ կետը խմբ. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 23.03.17 N 280-Ն, 16.12.21 N 2052-Ն)

131. Շինարարական աշխատանքներ չսկսելու արդյունքում, մինչև սույն կարգի 130-րդ կետով սահմանված ժամկետը լրանալը, կառուցապատողի կողմից սահմանված կարգով նախատեսված դիմում չներկայացվելու դեպքում իրավասու մարմնի նախաձեռնությամբ շինարարության թույլտվությունն ուժը կորցրած է ճանաչվում՝ դրա մասին եռօրյա ժամկետում պատշաճ կարգով ծանուցելով կառուցապատողին և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեին՝ կառուցվող շինության նկատմամբ կառուցապատողի գրանցված իրավունքների դադարեցում գրանցելու համար:

(131-րդ կետը խմբ. 16.06.16 N 630-Ն)

132. N 4 հավելվածով սահմանված միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների շինարարության որակի նկատմամբ տեխնիկական հսկողությունը (բացառությամբ «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով տեխնիկական հսկողության լիցենզիա չպահանջող դեպքերի) կարող է փոխարինվել շինարարական աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի երաշխավորագրով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2023 թվականի նոյեմբերի 30-ի N 2106-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջների ապահովման պայմանով:

(132-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 18.04.26 N 535-Ն)

133. Կառուցապատողը շինարարության ընթացքում պարտավոր է 5-օրյա ժամկետում իրավասու մարմնին ծանուցել շինարարության թույլտվության և (կամ) N 5 հավելվածի N 2-5 ձևի տեղեկանքի տվյալների փոփոխման մասին (N 5 հավելվածի N 4-5 ձև), որի վերաբերյալ իրավասու մարմնին իր հերթին՝ եռօրյա ժամկետում գրավոր իրազեկում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնին՝ կցելով կառուցապատողի ներկայացրած՝ սույն կետում նշված տեղեկանքի պատճենը:

(133-րդ կետը փոփ. 20.09.18 N 1036-Ն)

134. Կառուցման փուլում հողամասի (հողամասի բաժնեմասի) և կառուցվող շենքի նկատմամբ քաղաքաշինական փաստաթղթերով սահմանված կառուցապատողի իրավունքներն ու պարտականությունները լրիվ կամ ճարտարապետաշինարարական նախագծով նախատեսված առանձին գույքային միավորների մասով այլ անձի փոխանցելու դեպքում Հայաստանի Հանրապետության անշարժ գույքի կադաստրի կոմիտեն եռօրյա ժամկետում փոփոխության մասին գրավոր տեղեկացնում է իրավասու մարմնին և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնին:

(134-րդ կետը փոփ. 20.09.18 N 1036-Ն)

135. Եթե կառուցապատողն աշխատանքների կատարման ընթացքում թույլ է տվել սույն կարգի 129-րդ, 130-րդ և 133-րդ կետերով սահմանված դրույթների խախտում, ապա խախտումը բացահայտվելու պահից շինարարության թույլտվության գործողությունը կասեցվում է իրավասու մարմնի որոշմամբ՝ մինչև կասեցման պատճառների վերացումը, ընդ որում, կասեցումը հիմք չէ շինարարության թույլտվության գործողության ժամկետը երկարաձգելու համար: Շինարարության թույլտվությունը կարող է կասեցվել նաև օրենքով վարչական ակտերի կասեցման համար նախատեսված դեպքերում և կարգով:

136. Առանց շինարարության թույլտվության կատարվում են միայն N 4 հավելվածի N 1 ցանկով (այսուհետ՝ ցանկ) սահմանված ցածր ռիսկայնության աստիճանի (I կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների շինարարական աշխատանքները: Ցանկում աստղանիշով (*) նշված՝ շենքերի նկուղային և որմնախարսխային հարկերի, ստորգետնյա ավտոկայանատեղիների, քաղաքացիական պաշտպանության համար նախատեսված սենքերի ընթացիկ նորոգման (այդ թվում՝ ապաստարանների, թաքստոցների, եթե տեխնիկական վիճակի ուսումնասիրության եզրակացությամբ չեն նախատեսվել վերակառուցման և (կամ) ամրացման միջոցառումներ), շենքերի արտաքին տեսքը փոփոխող ընթացիկ նորոգման, այդ թվում՝ շենքերի ճակատների փողոցահայաց հատվածներում դեկորատիվ տարրերի տեղադրման, ինչպես նաև ընդհանուր օգտագործման տարածքներում բարեկարգման աշխատանքների իրականացման համար (եթե բարեկարգման աշխատանքներ իրականացնողն իրավասու մարմինը չէ, բացառությամբ քաղաքացիական

պաշտպանության կառույցներին առնչվող դեպքերի)՝

1) դիմողը կազմում է Եսթիգային նախագիծ (քաղաքացիական պաշտպանության կառույցների դեպքում՝ ձեռք է բերում նաև տեխնիկական վիճակի հետազննության եզրակացություն, քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության բնագավառում լիազորված մարմնի համաձայնեցումը) և N 5 հավելվածի N 4-1 ձևի դիմումով այն ներկայացնում է իրավասու մարմին:

2) իրավասու մարմինը դիմումն ստանալու օրվանից 5-օրյա ժամկետում տալիս է համաձայնություն կամ մերժում այն՝ նշելով մերժման հիմքերը:

3) մերժման դեպքում կրկնակի դիմելու և իրավասու մարմնի ներկայացրած պահանջները դիմողի կողմից կատարվելու դեպքում՝ համաձայնության տրամադրման (կամ մերժման) հարցը քննարկվում է ոչ ավելի, քան եռօրյա ժամկետում:

(136-րդ կետը խմբ. 16.06.16 N 630-Ն, 25.03.21 N 410-Ն)

137. Պատմամշակութային հուշարձանների փոփոխմանն ու դրանց պահպանության գոտիների տարածքներում շինարարական աշխատանքներին առնչվող դեպքերում սույն կարգի 136-րդ կետի 1-ին ենթակետում նշված փաստաթղթերն իրավասու մարմինը եռօրյա ժամկետում ներկայացնում է պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմին՝ համաձայնեցման, որի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2338-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կամ համապատասխան տարածքային մարմնի թույլտվության առկայության դեպքում իրավասու մարմին ներկայացված կարծիքը, որոշումները հիմք են դիմողին համաձայնություն տալու, դիտողություններով լրամշակման վերադարձնելու կամ մերժելու համար:

(137-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն, խմբ. 24.09.20 N 1583-Ն)

VII. ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏԸ (ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓԱՏԱԳՐՈՒՄԸ)

138. Կառուցված շինության (այդ թվում՝ վերակառուցված, վերականգնված, ուժեղացված, արդիականացված, ընդլայնված) շինարարական աշխատանքների իրականացման ավարտը և, ըստ գործառնական նշանակության, շահագործման ընդունումը, բացառությամբ սույն կարգի 23.1-ին կետով սահմանված շինարարական աշխատանքների, փաստագրվում են ավարտական ակտով (շահագործման թույլտվությամբ)՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-1 ձևի, հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային աշխատանքներն իրականացվելուց և օրենքով ու սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կապալառուի կողմից ավարտված շինարարական օբյեկտը կառուցապատողին հանձնելուց և կառուցապատողի կողմից այն ընդունվելուց հետո:

Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտների շինարարական աշխատանքների իրականացման ավարտը և միջանկյալ շահագործման ընդունումը փաստագրվում են ավարտական ակտով (շահագործման թույլտվությամբ)՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-1-Ա ձևի, հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտի աշխատանքներն իրականացվելուց և օրենքով ու սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կապալառուի կողմից ավարտված բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտները կառուցապատողին հանձնելուց և կառուցապատողի կողմից այն ընդունվելուց հետո:

(138-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն, 18.04.26 N 535-Ն)

139. Համայնքի տարածքում ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը) տալիս է համայնքի ղեկավարը:

140. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ՝ հատկապես վտանգավոր և տեխնիկապես բարդ կամ երկու և ավելի պետությունների շահերին առնչվող՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների շինարարական կապալի պայմանագրով կատարված աշխատանքի արդյունքն ընդունվում է այդ որոշմամբ ստեղծված ընդունող հանձնաժողովի կողմից՝ անհրաժեշտության դեպքում սույն կարգը լրացնող հատուկ պահանջների ամրագրմամբ, եթե միջազգային պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

141. Ավարտված շինարարական օբյեկտի՝ հաստատված նախագծին և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պարտադիր պահանջներին համապատասխանությունը հավաստվում է ընդունող հանձնաժողովի ակտով (այսուհետ՝ ընդունող հանձնաժողովի ակտ)՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2-1 ձևի, և հիմնավորվում է կատարողական փաստաթղթերով կամ օբյեկտի տեխնիկական վիճակի (շահագործման ենթակա լինելու) մասին համապատասխան հետազննության դրական եզրակացություններով:

Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրների դեպքում սույն կարգի 157.1-157.7-րդ կետերով սահմանված շրջանակում ընդունող հանձնաժողովի ակտը կարող է կազմվել տվյալ փուլով շահագործման հանձնվող առանձին շինարարական օբյեկտի մասով՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2-1-Ա ձևի, և հիմնավորվում է կատարողական փաստաթղթերով կամ օբյեկտի

տեխնիկական վիճակի (շահագործման ենթակա լինելու) մասին համապատասխան հետազննության դրական եզրակացություններով՝ համաձայն սույն կարգի 157.3-րդ կետի:

(141-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

142. Կատարողական փաստաթղթերի փաթեթը կազմում է կապալառուն՝ տեխնիկական հսկողություն, օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսված դեպքերում՝ հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձանց մասնակցությամբ: Կատարողական փաստաթղթերի կազմը և ձևերը սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարի հրամանով:

143. Եթե Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կարգով տեխնիկական հսկողությունը փոխարինվել է շինարարական աշխատանքներ իրականացնող կապալառու կազմակերպության երաշխավորագրով, ապա սույն կարգով տեխնիկական հսկողությանը վերապահված գործառույթներն իրականացնում է կապալառու կազմակերպությունը:

144. Կատարողական փաստաթղթերը (ակտերը) և շինարարության վարման մատյանը պահպանվում են կառուցապատողի մոտ և ընդունող հանձնաժողովի անդամները, ըստ անհրաժեշտության, կարող են ուսումնասիրել դրանք՝ պահանջելով կառուցապատողից: Կատարողական փաստաթղթերի կամ դրանց մի մասի բացակայության դեպքում կապալառուն պարտավոր է իր միջոցների հաշվին վերականգնել դրանք՝ անհրաժեշտ տեխնիկական հետազոտություններ կամ փորձարկումներ կատարելու միջոցով: Եթե կապալառուն որևէ հիմքով (կապալառուի անուսից առանց լիազորագրի գործելու իրավասություն ունեցող սուբյեկտի կողմից կառուցապատողի անունից գործելու իրավագործության իրացման ժամանակավոր կամ մշտական անհնարինություն կամ գործադիր մարմնի լիազորություններով օժտված սուբյեկտի բացակայություն, կառուցապատողի մասնակցությամբ դատական վեճերի առկայություն, որոնք օրենքի ուժով կամ փաստացի սահմանափակում են կապալառուի (նրա անունից հանդես գալու իրավասություն ունեցող սուբյեկտի) իրավագործությունները), ինչպես նաև սույն հավելվածի իմաստով ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցվող օբյեկտների դեպքում, չի մասնակցում ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքներին, ապա անհրաժեշտ տեխնիկական հետազոտությունների կամ փորձարկումների կատարումը պատվիրում է կառուցապատողը: Միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող այն օբյեկտները, որոնք սույն հավելվածի իմաստով համարվում են ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցված և կարող են կառուցվել առանց շինարարության իրականացման և (կամ) շինարարական որակի տեխնիկական հսկողության լիցենզիա ունեցող անձանց ներգրավման՝ կառուցված օբյեկտի շահագործման ենթակա լինելու փաստը երաշխավորվում կամ հավաստվում է օբյեկտի հեղինակային հսկողություն իրականացնող պատասխանատու կապալառուի կողմից տրված գրավոր երաշխավորագրով կամ կառուցապատողի հայեցողությամբ՝ համապատասխան տեխնիկական հետազննության դրական եզրակացությամբ:

(144-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, խմբ. 18.04.26 N 535-Ն)

145. Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի (այդ թվում՝ պետությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային) միջոցների հաշվին կամ դրանց ներգրավմամբ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների ավարտական ակտի (շահագործման թույլտվության) ձևակերպման համար պարտադիր հիմք են հանդիսանում ծրագիրն իրականացնող պետական հիմնարկի կատարած աշխատանքները ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերին համապատասխանելու վերաբերյալ եզրակացությունը և ընդունող հանձնաժողովի ակտը:

146. Ընդունող հանձնաժողովը ձևավորում և ղեկավարում է կառուցապատողը (բացառությամբ սույն կարգի 140-րդ կետով նախատեսված դեպքերի): Սույն կետով սահմանված կանոնը կիրառվում է նաև սույն կարգի 157.1-157.7-րդ կետերով նախատեսված գործընթացների շրջանակում:

(146-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

147. Ընդունող հանձնաժողովի կազմում պարտադիր ընդգրկվում են՝

1) միջին ռիսկայնության՝ II կատեգորիա և միջինից բարձր ռիսկայնության՝ III կատեգորիայի քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների դեպքում, ինչպես նաև փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության տրամադրման հետ կապված վարույթներում՝ բացառությամբ ֆիզիկական անձանց կողմից ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցվող օբյեկտների՝ կառուցապատողը (կառուցապատողի ներկայացուցիչը), նախագծողը, տեխնիկական հսկողություն իրականացնող անձը, շինարարական աշխատանքները կատարած կապալառուն (կապալառու կազմակերպության ներկայացուցիչը), օբյեկտի գտնվելու համայնքի ներկայացուցիչը, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի համապատասխան ներկայացուցիչը, համապատասխան ինժեներական ենթակառուցվածքների ծառայությունների մատակարար կազմակերպության ներկայացուցիչը՝ սույն կարգով նախատեսված դեպքերում: Ֆիզիկական անձանց կողմից ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցվող օբյեկտների դեպքում սույն ենթակետով նախատեսված ընդունող հանձնաժողովի կազմում չի ընդգրկվում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի ներկայացուցիչը:

2) բարձր ռիսկայնության` IV կատեգորիա և բարձրագույն ռիսկայնության` V կատեգորիա քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների դեպքում`

ա. եթե ավարտական ակտը և շահագործման թույլտվությունը ձևակերպվում են առանձին վարչական ակտերով, ապա **ավարտական ակտի** ձևակերպման համար ընդունող հանձնաժողովի կազմում պարտադիր ընդգրկվում են` կառուցապատողը (կառուցապատողի ներկայացուցիչը), նախագծողը, տեխնիկական հսկողություն իրականացնող անձը, շինարարական աշխատանքները կատարած կապալառու (կապալառու կազմակերպության ներկայացուցիչը), Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի համապատասխան ներկայացուցիչը և օբյեկտի գտնվելու համայնքի ներկայացուցիչը, իսկ **շահագործման թույլտվության** ձևակերպման համար ընդունող հանձնաժողովի կազմում պարտադիր ընդգրկվում են` կառուցապատողը (կառուցապատողի ներկայացուցիչը), օբյեկտի գտնվելու համայնքի ներկայացուցիչը, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի համապատասխան ներկայացուցիչը, ինչպես նաև համապատասխան ինժեներական ենթակառուցվածքների ծառայությունների մատակարար կազմակերպության ներկայացուցիչը` սույն կարգով նախատեսված դեպքերում,

բ. եթե ավարտական ակտը և շահագործման թույլտվությունը (այդ թվում` փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը) ձևակերպվում են **մեկ վարչական ակտով**, ապա ընդունող հանձնաժողովը կազմվում է սույն կետի 1-ին ենթակետով սահմանված դրույթին համապատասխան.

3) եթե կառուցապատող է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետությունը կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը, ապա վերջինիս նախաձեռնությամբ և վերջինիս հաշվին ընդունող հանձնաժողովի կազմում կարող են ներգրավվել նաև այլ պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ օրենքով վերահսկողական լիազորություններով օժտված այլ սուբյեկտների ներկայացուցիչներ` միայն այն դեպքում, երբ տվյալ օբյեկտի բնույթով, տեխնոլոգիական լուծումներով կամ անվտանգության ռիսկերով պայմանավորված` անհրաժեշտ է համապատասխան մասնագիտական դիրքորոշումը, և սույն կարգով տվյալ սուբյեկտի մասնակցությունը կամ տվյալ սուբյեկտի մասնագիտական իրավասությունների շրջանակում գտնվող հարցերի վերաբերյալ այլ անդամի մասնակցությունն ընդունող հանձնաժողովի կազմում արդեն իսկ պարտադիր սահմանված է: Սույն ենթակետով նախատեսված ներգրավումը թույլատրելի է միայն անհրաժեշտության և համաչափության սկզբունքների պահպանմամբ և չի կարող հանգեցնել ընդունող հանձնաժողովի կազմում նույն մասնագիտական գործառույթներ իրականացնող կամ նույն մասնագիտական իրավասությունների շրջանակում գտնվող հարցեր գնահատող երկու և ավելի անդամների միաժամանակյա ընդգրկման, նույն հարցերի վերաբերյալ զուգահեռ պարտադիր դիրքորոշումների ձևավորման պահանջի առաջացման, ինչպես նաև սույն կարգով սահմանված ընթացակարգային ժամկետների խախտման:

Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի միջոցների հաշվին ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն իրականացվող, այդ թվում` բյուջետային հատկացումներով, սուբվենցիաներով, սուբսիդիաներով, դրամաշնորհներով կամ համաֆինանսավորմամբ իրականացվող, ինչպես նաև այն քաղաքաշինական գործունեության ավարտի և շահագործման փաստագրման գնահատման դեպքում, որտեղ կառուցապատողը հանդիսանում է քաղաքաշինական օբյեկտի տեղակայման վայրի տարածքային կառավարման պետական մարմինը կամ կառուցապատումն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն ֆինանսավորվում է վերջինիս բյուջետային հատկացումներով, ընդունող հանձնաժողովի կազմում լրացուցիչ ընդգրկվում է նաև քաղաքաշինական օբյեկտի տեղակայման վայրի մարզպետի աշխատակազմի ներկայացուցիչը:

(147-րդ կետը լրաց., փոփ. 16.06.16 N 630-Ն, լրաց. 07.12.17 N 1556-Ն, փոփ. 20.09.18 N 1036-Ն, լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, խմբ. 18.04.26 N 535-Ն)

147.1. Սույն կարգի իմաստով` համապատասխան ինժեներական ենթակառուցվածքների ծառայությունների մատակարար կազմակերպության ներկայացուցիչն ընդունող հանձնաժողովի կազմում պարտադիր ընդգրկվում է այն դեպքերում, երբ ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության, այդ թվում` փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության, տրամադրման համար սույն կարգով պահանջվում է մատակարար կազմակերպության կողմից տրամադրվող փաստաթուղթ և (կամ) միացման թույլտվություն:

Այն դեպքում, երբ օբյեկտի վերակառուցման (վերականգնման, ուժեղացման, արդիականացման) կամ գործառնական նշանակության փոփոխության հետևանքով չի առաջացել որևէ ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտություն, համապատասխան ծառայության մատակարար կազմակերպության ներկայացուցիչը չի ընդգրկվում ընդունող հանձնաժողովի կազմում:

(147.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

147.2. Միջին ռիսկայնության` II կատեգորիայի քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների դեպքում` ընդունող հանձնաժողովի կազմավորման օրվանից 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում, միջինից բարձր ռիսկայնության` III կատեգորիայի քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների դեպքում` ընդունող հանձնաժողովի կազմավորման օրվանից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում, իսկ բարձր

ռիսկայնության՝ IV կատեգորիայի և բարձրագույն ռիսկայնության՝ V կատեգորիայի քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների դեպքում՝ ընդունող հանձնաժողովի կազմավորման օրվանից 20 (քսան) աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե օրենքով կամ սույն հավելվածով այլ ժամկետ սահմանված չէ, ընդունող հանձնաժողովի անդամները սույն հավելվածով իրենց վերապահված մասնագիտական իրավասությունների շրջանակում իրականացնում են գնահատում, իսկ ընդունող հանձնաժողովում ընդգրկված հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձը ներկայացնում է մասնագիտական դիրքորոշում: Ընդունող հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ գնահատումն իրականացնում է բացառապես իր մասնագիտական իրավասությունների և սույն կարգով իրեն վերապահված գործառույթների շրջանակում և չի գնահատում այն հարցերը, որոնք վերապահված են ընդունող հանձնաժողովի այլ անդամի մասնագիտական իրավասությանը:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը սույն կետի առաջին պարբերությամբ սահմանված ժամկետում ներկայացնում է ամփոփ եզրակացություն՝ այն կազմելով իր համապատասխան ներկայացուցիչների և (կամ) մասնագետների կողմից իրականացված գնահատումների հիման վրա:

Այն դեպքում, երբ հեղինակային հսկողություն իրականացնող՝ ընդունող հանձնաժողովի անդամը սույն հավելվածի 147.3-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված ժամկետում չի ներկայացնում սույն ենթակետով նախատեսված մասնագիտական դիրքորոշումը, այդ հանգամանքը չի խոչընդոտում ընդունող հանձնաժողովի կողմից համապատասխան ընթացակարգի շարունակմանը և ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության վերաբերյալ դիմումի հետագա քննությանը՝ սույն կարգով նախատեսված այլ հիմքերի և փաստաթղթերի շրջանակում:

Այն դեպքում, երբ ընդունող հանձնաժողովի մյուս անդամները սույն կետի առաջին պարբերությամբ սահմանված ժամկետում չեն իրականացնում իրենց գնահատումը, այդ հանգամանքը չի խոչընդոտում համապատասխան վարչարարության շարունակմանը և դիմումի վերաբերյալ հետագա ընթացքին՝ սույն կարգով նախատեսված այլ գնահատումների, փաստաթղթերի և տվյալների հիման վրա:

Սույն կետով սահմանված ժամկետներում մասնագիտական դիրքորոշումը չներկայացնելու և (կամ) գնահատում չիրականացնելու դեպքում հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձը և (կամ) համապատասխան անդամն օրենքով սահմանված կարգով կրում է պատասխանատվություն հետագայում իր մասնագիտական դիրքորոշման կամ գնահատման անհիմն չներկայացման, ոչ իրավաչափության կամ այլ կերպ վիճարկելի լինելու համար:

(147.2-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

147.3. Ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության, այդ թվում՝ փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության ձևակերպման գործընթացում ընդունող հանձնաժողովի անդամների գնահատման համար պարտադիր հիմք են՝

1) չափագրում իրականացնող սուբյեկտի կողմից կատարված կատարողական չափագրությունը՝ սույն կարգով և օրենքով պահանջվող փաստաթղթերի շրջանակում: Կատարողական չափագրությունը հիմք է օբյեկտի փաստացի ցուցանիշների և կատարված աշխատանքների փաստաթղթային համադրման համար, սակայն չի սահմանափակում ընդունող հանձնաժողովի անդամների իրավունքը՝ իրենց մասնագիտական իրավասությունների շրջանակում իրականացնելու ինքնուրույն գնահատում: Կատարողական չափագրության կազմման, դրա տվյալների ճշգրտության և արժանահավատության համար պատասխանատվությունը կրում է չափագրում իրականացնող սուբյեկտը՝ օրենքով սահմանված կարգով:

2) հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական դիրքորոշումը, որը ներկայացվում է մինչև ընդունող հանձնաժողովի մյուս անդամների կողմից գնահատման իրականացումը, տրվում է հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական պատասխանատվությամբ և շրջանառվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 3 հավելվածով սահմանված քաղաքաշինական էլեկտրոնային թույլտվությունների տրամադրման էլեկտրոնային համակարգի միջոցով՝ ոչ ուշ, քան սույն հավելվածով սահմանված կարգով ընդունող հանձնաժողովի կազմավորմանը հաջորդող չորրորդ աշխատանքային օրը: Հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական դիրքորոշումը ձևավորվում է հաստատված նախագծային փաստաթղթերի և կատարողական չափագրությամբ փաստագրված փաստացի կատարված շինարարական աշխատանքների համադրման արդյունքներով՝ իր մասնագիտական իրավասությունների շրջանակում: Դրանում առնվազն նշվում են՝

ա. հաստատված նախագծային փաստաթղթերից շեղումների առկայությունը կամ բացակայությունը,

բ. յուրաքանչյուր շեղման ծավալը,

գ. յուրաքանչյուր շեղման վերացման հնարավորությունը,

դ. յուրաքանչյուր շեղման գնահատականը՝ որպես ոչ էական շեղում՝ սույն կարգի 171.2-րդ, 171.3-րդ և 171.4-րդ կետերով սահմանված դեպքերում կամ որպես էական շեղում՝ սույն կարգի 172-րդ կետով սահմանված դեպքերում:

Ընդունող հանձնաժողովի մյուս անդամները հեղինակային հսկողություն իրականացնող

անձի մասնագիտական իրավասության շրջանակում գտնվող հարցերի վերաբերյալ իրենց գնահատումները ձևավորում են Նշված մասնագիտական դիրքորոշման հիման վրա, իսկ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը՝ այն հաշվի առնելով, սակայն դրանով չկաշկանդվելով և իր մասնագիտական ու վերահսկողական իրավասությունների ու խնդիրների շրջանակներում կատարելով ինքնուրույն գնահատում:

Սույն հավելվածի իմաստով ընդունող հանձնաժողովի անդամների համար պարտադիր փաստաթղթային հիմք հանդիսացող կատարողական չափագրությունը կաշկանդող նշանակություն ունի միայն դրանով արձանագրված փաստացի ծավալատարածական տվյալների մասով, եթե օրենքով կամ սույն հավելվածով այլ բան նախատեսված չէ:

(147.3-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Լ)

148. (կետն ուժը կորցրել է 18.04.26 N 535-Լ)

149. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի ներկայացուցիչների, ինչպես նաև շահագրգիռ պետական մարմինների՝ ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքին մասնակցությունը համարվում է այդ մարմինների կողմից օրենքով իրենց լիազորությունների սահմաններում կատարված, ավարտված շինարարական օբյեկտի հաստատված նախագծի համապատասխան շինարարության թույլտվություն պահանջող աշխատանքների ավարտի վերջնական փաստագրում: Սույն կարգի 152-րդ կետին համապատասխան ընդունող հանձնաժողովի ակտն ստորագրվելուց հետո այդ օբյեկտում տվյալ շինարարությանը վերաբերող այլ փաստագրումներ չեն կատարվում՝ բացառությամբ՝

1) Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի կատարման նկատմամբ հսկողության և վերահսկողության գործառույթների շրջանակում իրականացվող ստուգումների.

2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված՝ ավարտական արձանագրության կազմման դեպքերի.

3) բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման փաստագրման գործընթացում սույն հավելվածով սահմանված կարգով ընդունող հանձնաժողովի կազմավորման և վերջինիս կողմից իրականացվող դիտարկումների շրջանակում, երբ անհրաժեշտ է գնահատել փոփոխյալ ավարտական ակտով և (կամ) միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտների (կամ դրանց ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասերի) նկատմամբ սահմանված պայմանների պահպանումը և դրանց համապատասխանությունն ամբողջական շահագործման փաստագրմանը:

(149-րդ կետը խմբ. 18.04.26 N 535-Լ)

150. Մատակարար կազմակերպությունների կողմից սույն կարգի 152-րդ կետին համապատասխան ընդունող հանձնաժողովի ակտի ստորագրումը հիմք է այդ կազմակերպությունների կողմից համապատասխան ծառայությունների մատուցման պայմանագիր կնքելու համար:

151. Կառուցապատողը, կապալառուի կողմից, իսկ սույն կարգի 145-րդ կետով նախատեսված դեպքում՝ ծրագիրն իրականացնող պետական հիմնարկի կողմից շինարարությունն ավարտվելու մասին հաղորդումն ստանալուց հետո ընդունող հանձնաժողովի կազմում ներգրավման ենթակա մարմիններին և սուբյեկտներին ներկայացնում է դիմում հանձնաժողովի աշխատանքներին մասնակցելու համար իրենց ներկայացուցչի թեկնածությունն առաջադրելու վերաբերյալ:

Ընդունող հանձնաժողովի կազմում ներգրավման ենթակա յուրաքանչյուր մարմին կամ սուբյեկտ համապատասխան դիմումն ստանալու օրվանից հինգ օրվա ընթացքում առաջադրում է իր ներկայացուցչի թեկնածությունը, եթե օրենքով կամ սույն կարգով այլ ժամկետ սահմանված չէ:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը կարող է առաջադրել մեկ ներկայացուցիչ, եթե տվյալ ներկայացուցչի ներգրավմամբ ապահովվում է տեսչական մարմնի կողմից սույն կարգով տվյալ օբյեկտի համար պահանջվող գնահատումների կազմակերպումը և ամփոփ եզրակացության ձևավորումը, և այդպիսի առաջադրումը չի հակասում օրենքով սահմանված պարտադիր մասնագիտական ներգրավման պահանջներին:

Ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքներն իրականացվում են կառուցապատողի հաշվին:

(151-րդ կետը խմբ. 18.04.26 N 535-Լ)

152. Ընդունող հանձնաժողովի ակտը պետք է ստորագրված լինի հանձնաժողովի բոլոր անդամների կողմից, որոնցից յուրաքանչյուրն իր իրավասության սահմաններում պատասխանատվություն է կրում հանձնաժողովի կողմից ընդունված որոշման համար՝ օրենքով սահմանված կարգով: Հանձնաժողովի շահագրգիռ պետական մարմինների անդամների իրավասությունները սահմանում է համապատասխան բնագավառի լիազոր մարմնի ղեկավարը:

Ընդունող հանձնաժողովի ակտին պարտադիր կցվում է սույն կարգով նախատեսված դեպքերում չափագրում իրականացնող սուբյեկտի կողմից կազմված կատարողական չափագրությունը (չափագրման կյութերը), որը հիմք է հանդիսանում հանձնաժողովի անդամների գնահատումների համար, սակայն չի սահմանափակում հանձնաժողովի անդամների իրավունքը՝ իրենց մասնագիտական լիազորությունների շրջանակում կատարել

ինքնուրույն գնահատում և արձանագրել դիտողություններ:

(152-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Լ, փոփ. 10.07.18 N 765-Լ, լրաց. 18.04.26 N 535-Լ)

153. Ընդունող հանձնաժողովի անդամն ակտը չստորագրելու դեպքում հանձնաժողովի նախագահին է տրամադրում իր իրավասության սահմաններում արված դիտողությունները՝ նշելով արձանագրված թերությունները: Նշված թերությունները պետք է վերացվեն շինարարական կապալի պայմանագրով սահմանված ժամկետում, այլապես օբյեկտը հանձնաժողովի կողմից չի ընդունվում:

154. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը (սույն կարգի 147-րդ կետով նախատեսված դեպքերում) և շահագրգիռ մարմինները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ իրենց վերապահված իրավասության սահմաններում տալիս են եզրակացություն՝ ստորագրելով ընդունող հանձնաժողովի ակտը՝ հավաստելով ավարտված շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունը հաստատված նախագծային փաստաթղթերին, տրամադրված տեխնիկական պայմաններին և սույն կարգի պահանջներին՝ դիմումն ստանալու օրվանից հետևյալ ժամկետներում՝

1) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ II և III ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ եռօրյա ժամկետում:

2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ IV և V ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ 5-օրյա ժամկետում:

(154-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Լ, փոփ. 18.04.26 N 535-Լ)

155. Սույն կարգի 154-րդ կետին համապատասխան ստացված եզրակացությունները հիմք են մատակարար կազմակերպությունների կողմից համապատասխան ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր կնքելու համար:

156. Տրամադրված տեխնիկական պայմաններին և սույն կարգի պահանջներին՝ ավարտված շինարարական աշխատանքների անհամապատասխանության դեպքում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը և (կամ) շահագրգիռ մարմինը նշված ժամկետում պարտավոր է կառուցապատողին տրամադրել իր իրավասության սահմաններում արված դիտողությունները՝ նշելով արձանագրված թերությունները: Նշված թերությունները վերացնելուց հետո կառուցապատողը կրկին դիմում է համապատասխան մարմնին, որը եռօրյա ժամկետում տալիս է իր եզրակացությունը:

(156-րդ կետը փոփ. 18.04.26 N 535-Լ)

157. Կառուցապատողի հայեցողությամբ՝ բազմաբնակարան շենքի կամ ստորաբաժանված շենքի, ինչպես նաև բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտների համար սույն կարգի VII և VIII բաժիններով սահմանված ընթացակարգերով կարող են ձևակերպվել առանձին ավարտական ակտեր կամ շահագործման թույլտվություններ, եթե տվյալ օբյեկտի համար սույն կարգով սահմանված ընթացակարգով իրավասու մարմնի կողմից համաձայնեցվել են համապատասխան նախագծային փաստաթղթեր, իսկ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի դեպքում՝ տվյալ օբյեկտին վերաբերող հաստատված նախագծային փաստաթղթերի համապատասխան բաժինները (հատվածները):

Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտի համար փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը ձևակերպվում են սույն կարգի 157.1-157.7-րդ կետերով սահմանված կարգով:

Միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտի շահագործման իրավական կարգավիճակը, սույն կարգով և միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ սահմանված նվազագույն պահանջների պահպանման պայմանով, պայմանավորված չէ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվության հետագա տրամադրմամբ, եթե սույն կարգով այլ բան նախատեսված չէ:

(157-րդ կետը խմբ. 23.03.17 N 280-Լ, 18.04.26 N 535-Լ)

157.1. Փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը կարող են ձևակերպվել, եթե միաժամանակ պահպանվում են հետևյալ նվազագույն պայմանները՝

1) տվյալ առանձին շինարարական օբյեկտը ավարտված է հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային աշխատանքների մասով, որոնք անհրաժեշտ են դրա անվտանգ և ինքնուրույն շահագործման համար:

2) տվյալ օբյեկտի ինժեներական համակարգերի փորձարկումները կատարված են և դրանց արդյունքները համապատասխանում են հաստատված նախագծին:

3) տվյալ օբյեկտի հրդեհային անվտանգության, տեխնիկական անվտանգության և, ըստ կիրառելիության, առանձնապես վտանգավոր օբյեկտների կամ սարքավորումների մասով օրենքով և սույն կարգով պահանջվող եզրակացությունները և (կամ) հաստատումները ներկայացված են:

4) տվյալ օբյեկտը կարող է շահագործվել առանց բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի մյուս օբյեկտների ավարտի, և դրա շահագործումը չի վտանգում մարդկանց կյանքը, առողջությունը և (կամ) գույքը՝ հաշվի առնելով սույն հավելվածի 157.1-ին կետի 5-րդ ենթակետով սահմանված տվյալները:

5) հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված և կառուցապատողի կողմից ներկայացված է հողամասի սահմաններում պայմանական սահմանազատման սխեմա, որով սահմանվում են՝ շահագործման հանձնվող առանձին շինարարական օբյեկտին սպասարկող մուտքերը և ելքերը, ավտոմեքենաների և հետիոտների անվտանգ երթուղիները, սպասարկման տարածքները, անվտանգության ցանկապատերը կամ արգելափակոցները, շինարարական աշխատանքների իրականացման գոտիները, ինչպես նաև շահագործման հանձնվող օբյեկտի անվտանգ և ինքնուրույն շահագործման կազմակերպչական և տարածքային նվազագույն ռեժիմը՝ հաշվի առնելով, որ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվություն չստանալու, կառուցապատման ժամանակավորապես կասեցման կամ մշտապես դադարեցման դեպքում շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտի կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասի շահագործումը պետք է շարունակվի մարդու կյանքի և առողջության, հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, շրջակա միջավայրի և գույքի պաշտպանության պարտադիր պահանջների պահպանմամբ, այդ թվում՝ նախատեսելով առնվազն՝

ա. շահագործման հանձնվող օբյեկտի մուտքերի և ելքերի, ինչպես նաև ավտոմեքենաների և հետիոտների երթուղիների շարունակական և անվտանգ մատչելիության ապահովման պայմանները,

բ. շահագործվող տարածքների և շինարարական աշխատանքների իրականացման գոտիների ֆիզիկական տարանջատման միջոցները և դրանց պահպանման պարտադիր պահանջները,

գ. շահագործման հանձնվող օբյեկտին սպասարկող ինժեներական ենթակառուցվածքների և ծառայությունների անվտանգ, կայուն և ինքնուրույն գործարկման ապահովման պայմանները՝ այնքանով, որքանով դրանց առկայությունը կամ գործարկումը պայմանավորում է օբյեկտի անվտանգ շահագործումը,

դ. վտանգների կանխման, սահմանափակման և դրանց ազդեցության նվազեցման միջոցառումները՝ շահագործվող հատվածի օգտագործողների և հարակից տարածքների անվտանգության ապահովման նպատակով:

Սույն ենթակետով նախատեսված սխեմայով սահմանված ռեժիմը պարտադիր է պահպանման համար միջանկյալ շահագործման թույլտվության գործողության ամբողջ ընթացքում:

(157.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

157.2. Սույն հավելվածի 157.1-ին կետի իմաստով հաստատված նախագծային փաստաթղթեր (հաստատված նախագիծ) են համարվում նաև բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի համար հաստատված նախագծային փաստաթղթերի այն բաժինները (հատվածները), որոնք որոշակիորեն վերաբերում են տվյալ փուլով շահագործման հանձնվող առանձին շինարարական օբյեկտին և ապահովում են դրա ինքնուրույն շահագործման համար անհրաժեշտ ճարտարապետաշինարարական ու ինժեներական լուծումները՝ պայմանով, որ՝

1) տվյալ բաժինները ներառված են համապատասխան փորձաքննության դրական եզրակացության ծավալում, կամ

2) դրանց մասով սահմանված կարգով ստացված է լրացուցիչ փորձաքննության դրական եզրակացություն (եթե փուլայնացման և ինքնուրույն շահագործման լուծումներն առաջացել են նախագծի փոփոխությամբ):

(157.2-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

157.3. Փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար կառուցապատողը, ընդունող հանձնաժողովի ակտն ստորագրվելուց հետո, սույն կարգի 160-րդ կետով սահմանված ժամկետներում համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-1-Ա ձևի, դիմում է իրավասու մարմնին՝ կցելով առնվազն՝

1) տվյալ առանձին օբյեկտի վերաբերյալ ընդունող հանձնաժողովի ակտը.

2) սույն կարգով պահանջվող կատարողական փաստաթղթերի ցանկը.

3) ինժեներական համակարգերի փորձարկումների արդյունքներն ամրագրող փաստաթղթերը՝ ըստ նախագծի.

4) սույն հավելվածի 157.1-ին կետի 5-րդ ենթակետով նախատեսված՝ հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեման, ինչպես նաև, ըստ կիրառելիության, նրա կողմից կազմված շահագործման ուրվագիծը, անվտանգության միջոցառումների գծագրերը և տարածքային կազմակերպման այլ սխեմատիկ կյութերը.

5) օրենքով կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում դիմումի ընկալման և (կամ) համապատասխան վարչական ակտի ձևակերպման շրջանակում վճարման ենթակա գումարների վճարումը հավաստող փաստաթղթերը:

(157.3-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

157.4. Իրավասու մարմինը սույն կարգի 157.3-րդ կետով սահմանված դիմումն ստանալուց հետո և դրանով ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա սույն կարգի 163-րդ կետով սահմանված ժամկետներում ձևակերպում է հետևյալ վարչական ակտերից մեկը՝

1) փուլային ավարտական ակտ և միջանկյալ շահագործման թույլտվություն, որում պարտադիր նշվում են՝

ա. շահագործման հանձնվող առանձին օբյեկտի նույնականացնող տվյալները,

բ. տվյալ փուլի սահմանները՝ շահագործման հանձնվող և չհանձնվող

ինժեներատեխնիկական հանգույցները, օբյեկտի շահագործման ուրվագիծը, ինչպես նաև հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեման և դրան կից գծագրական նյութերը,

գ. հատուկ պայմանները՝ ներառյալ անվտանգության, մուտքերի և ելքերի, ժամանակավոր ենթակառուցվածքների, սահմանազատման, շինարարական աշխատանքների շարունակման, ժամանակավորապես կասեցման կամ մշտապես դադարեցման պայմաններում շահագործման կազմակերպման, ինչպես նաև ռիսկերի կանխման, սահմանափակման և նվազեցման միջոցառումների պարտադիր պահանջները՝ ձևավորված հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական դիրքորոշման հիման վրա կազմված սխեմաների և գծագրերի հաշվառմամբ,

դ. պարտավորությունները՝ կապված համալիրի մնացած հատվածների շինարարության կազմակերպման, ռիսկերի կառավարման և ամբողջ համալիրի շահագործման փաստագրման հետ՝ ներառյալ այդ պարտավորությունների կատարման ժամկետները (եթե սահմանվում են), ինչպես նաև միջանկյալ շահագործման թույլտվության գործողության պայմանները և այն նվազագույն պահանջները, որոնց պահպանման պայմանով միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտի կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասի շահագործումը շարունակվում է նաև այն դեպքում, երբ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվությունը հետագայում չի տրամադրվում:

2) փուլային ավարտական ակտ և միջանկյալ շահագործման թույլտվություն տրամադրելու դիմումը մերժելու վերաբերյալ հիմնավոր որոշում:

(157.4-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

157.5. Միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը չի վերացնում և չի փոխարինում բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման փաստագրման պահանջը: Միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը գործում է մինչև բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվության ուժի մեջ մտնելը:

Եթե նշված քաղաքաշինական թույլտվությամբ սահմանված գործողության ժամկետը լրանալու պայմաններում բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվությունը չի տրամադրվում, ապա միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը շարունակում է ուժի մեջ մնալ՝ պայմանով, որ միաժամանակ պահպանվում են սույն հավելվածով, միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ, ինչպես նաև հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեմայով, շահագործման ուրվագծով և անվտանգության միջոցառումների գծագրերով սահմանված նվազագույն պահանջները, այդ թվում՝

1) մարդու կյանքի և առողջության, հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, ինչպես նաև գույքի պաշտպանության պարտադիր պահանջների ապահովումը:

2) միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ պայմանական սահմանազատման սխեմայով սահմանված տարածքային ռեժիմի պահպանումը՝ շահագործվող մասի օգտագործողների համար անվտանգ մուտքերի և ելքերի, ինչպես նաև անվտանգ երթուղիների ապահովմամբ:

3) շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտը կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասն սպասարկող ինժեներական համակարգերի անվտանգ շահագործումն ու սպասարկելիությունը՝ սույն հավելվածով պահանջվող կատարողական փաստաթղթերի և փորձարկումների արձանագրությունների հիման վրա:

4) միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ սահմանված անվտանգության և ռիսկերի նվազեցման միջոցառումների պահպանումը՝ միջանկյալ շահագործման թույլտվության ուժի մեջ լինելու ամբողջ ընթացքում:

Այն դեպքում, երբ սույն կետի երկրորդ պարբերությամբ նախատեսված իրավիճակում հետագայում տրամադրվում է նոր քաղաքաշինական թույլտվություն՝ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի մնացած հատվածների նախագծման և (կամ) շինարարության համար, ապա՝

1) նոր քաղաքաշինական թույլտվությամբ նախատեսված աշխատանքների կազմակերպման ընթացքում պարտադիր պահպանվում են սույն կետի երրորդ պարբերության 2-4-րդ ենթակետերով նախատեսված նվազագույն պահանջները:

2) եթե նոր քաղաքաշինական թույլտվությամբ նախատեսված աշխատանքների կազմակերպումը պահանջում է պայմանական սահմանազատման սխեմայի, շահագործման ուրվագծի կամ միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ սահմանված անվտանգության միջոցառումների ճշգրտում, ապա համապատասխան քաղաքաշինական թույլտվություն ստացած կառուցապատողն իրավասու մարմնին ներկայացնում է դրանց ճշգրտման առաջարկ՝ կցելով նաև հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված ճշգրտված սխեմաները, գծագրերը և լրացուցիչ մասնագիտական դիրքորոշումը՝ ճշգրտման անհրաժեշտության և անվտանգության պայմանների վերաբերյալ՝ կցելով առնվազն՝

ա. ճշգրտման հիմնավորումը՝ նոր քաղաքաշինական թույլտվությամբ նախատեսված աշխատանքների կազմակերպման ազդեցությունը շահագործվող մասի անվտանգության ռեժիմի վրա),

բ. թարմացված պայմանական սահմանազատման սխեման,

գ. միջանկյալ շահագործման թույլտվության հիման վրա շահագործվող մասի անվտանգ մուտքերի և ելքերի, ինչպես նաև անվտանգ երթուղիների պահպանման միջոցառումների

Նկարագրությունը,

դ. ռիսկերի գնահատում մարդու կյանքի և առողջության, հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, ինչպես նաև գույքի պաշտպանության մասով,

ե. տեխնիկական հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական կարծիքը՝ շահագործող մասի անվտանգության նվազագույն պահանջների պահպանված լինելու վերաբերյալ:

Իրավասու մարմինը սույն ենթակետով նախատեսված առաջարկն ստանալուց հետո 30 (երեսուն)-օրյա ժամկետում կայացնում է պայմանները ճշգրտելու կամ ճշգրտումը մերժելու մասին վարչական ակտ: Սույն պարբերությամբ սահմանված ժամկետը կարող է երկարաձգվել իրավասու մարմնի պատճառաբանված որոշմամբ միայն մեկ անգամ ոչ ավելի, քան 30 (երեսուն) օրով:

Միջանկյալ շահագործման թույլտվության գործողությունն առանց առանձին վարչական ակտ կայացնելու դադարում է միայն՝

1) բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման փաստագրման դեպքում, կամ

2) իրավասու մարմնի կողմից միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը կասեցնելու կամ այն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին վարչական ակտ ընդունելու դեպքում՝ օրենքով կամ սույն կարգով սահմանված հիմքերով:

(157.5-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

157.6. Սույն հավելվածի 157.1-157.5-րդ կետերով նախատեսված՝ փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության տրամադրման վարույթում միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ կարող են սահմանվել միայն այնպիսի պայմաններ, որոնք ուղղված են մարդու կյանքի և առողջության, հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության, շրջակա միջավայրի և գույքի պաշտպանության ապահովմանը, ինչպես նաև միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտի կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասի շահագործման կազմակերպմանը և անվտանգության ռիսկերի կանխմանը, այդ թվում՝ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի մնացած հատվածների կառուցապատման շարունակման, ժամանակավորապես կասեցման կամ մշտապես դադարեցման դեպքում, և որոնք ձևավորվում են հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական դիրքորոշման հիման վրա՝ նրա կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեմայի, շահագործման ուրվագծի, անվտանգության միջոցառումների գծագրերի և այլ սխեմատիկ նյութերի հաշվառմամբ ու չեն հակասում օրենքին ու սույն հավելվածի պարտադիր պահանջներին:

(157.6-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

157.7. Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության ձևակերպման գործընթացում կիրառելի են նաև սույն կարգի VII բաժնի 139, 141, 144, 145, 163, 164, 164.1, 165, 169 և 170-րդ կետերի ընդհանուր կանոնները՝ այնքանով, որքանով սույն 157.1-157.6-րդ կետերով այլ բան նախատեսված չէ:

(157.7-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

158. Ձմռան ամիսներին ձևակերպվող ավարտական ակտով (շահագործման թույլտվությամբ) կարող է նախատեսվել շինարարության թույլտվություն չպահանջող բարեկարգման աշխատանքները մոտակա գարնանային-ամառային ամիսներին իրականացնելու վերաբերյալ պայման: Այդ աշխատանքներն ավարտվում են ավարտական ակտով սահմանված ժամկետում և ընդունվում կառուցապատողի կողմից շահագործումը փաստագրող իրավասու մարմնի ներկայացուցչի մասնակցությամբ:

159. Առևտրային իրացման նպատակով կառուցվող անհատական բնակելի (այդ թվում բլոկացված) տների և դրանց կից տնտեսական շինությունների ներքին հարդարման շինարարական աշխատանքների ոչ լրիվ իրականացման դեպքում ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը) ձևակերպվելուց հետո շինարարության թույլտվություն չպահանջող ներքին հարդարման աշխատանքները՝ համաձայն N 4 հավելվածի N 1 ցանկի, կարող են կատարվել նոր սեփականատիրոջ կողմից, ընդ որում, ընդհանուր օգտագործման տարածքների ներքին հարդարման, կանաչապատման աշխատանքները, ինչպես նաև ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքները պետք է պարտադիր իրականացվեն ամբողջությամբ:

160. Ավարտված շինարարության շահագործումը փաստագրելու նպատակով կառուցապատողն ընդունող հանձնաժողովի ակտն ստորագրվելուց հետո 10-օրյա ժամկետում՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-1 ձևի, դիմում է իրավասու մարմնին՝ սույն կարգի 138-րդ կետով նախատեսված համապատասխան վարչական ակտի ձևակերպման համար: Դիմումին կից ներկայացվում են՝

1) ընդունող հանձնաժողովի ակտը.

2) կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինությունը շահագործման ենթակա լինելու վերաբերյալ համապատասխան տեխնիկական հետազննության դրական եզրակացությունը.

3) ավարտական ակտի և շահագործման թույլտվության տրամադրման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով վճարների մուծումը հավաստող անդորրագրերը:

160.1. Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի փուլային ավարտական ակտ և

միջանկյալ շահագործման թույլտվություն ստանալու նպատակով կառուցապատողն ընդունող հանձնաժողովի ակտն ստորագրվելուց հետո 10-օրյա ժամկետում՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-1-Ա ձևի, դիմում է իրավասու մարմնին՝ սույն կարգի 138-րդ կետի երկրորդ պարբերությամբ նախատեսված համապատասխան վարչական ակտի ձևակերպման համար: Դիմումին կից ներկայացվում են սույն կարգի 157.3-րդ կետով սահմանված փաստաթղթերն ու տվյալները:

(160.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

161. **(կեսն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Ն)**

162. **(կեսն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Ն)**

163. Իրավասու մարմինը ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա տրամադրում է ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը), ինչպես նաև սույն կարգի 157.4-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը՝ դիմումն ստանալու օրվանից՝

1) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ II և III ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ եռօրյա ժամկետում.

2) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ IV և V ռիսկայնության աստիճանների (կատեգորիաների) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ 5-օրյա ժամկետում:

(163-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

164. Սույն կարգի 157.3-րդ կամ 160-րդ, կամ 178-րդ, կամ 192-րդ կետերով նախատեսված դիմումների մերժման դեպքում իրավասու մարմինը սույն կարգի 163-րդ կետով սահմանված ժամկետներում գրավոր տեղեկացնում է դիմողին՝ նշելով մերժման պատճառները, ընդ որում, մերժումը կարող է պատճառաբանվել միմիայն սույն կարգի 157.3-րդ կամ 160-րդ, կամ 178-րդ, կամ 192-րդ կետերով նախատեսված դիմումների պահանջներին չհամապատասխանելու հիմքով:

(164-րդ կետը փոփ. 23.03.17 N 280-Ն, խմբ. 18.04.26 N 535-Ն)

164.1. Այն դեպքում, երբ ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության, այդ թվում՝ փուլային ավարտական ակտի և միջանկյալ շահագործման թույլտվության, տրամադրումը մերժվել է ընդունող հանձնաժողովի բացասական եզրակացության հիմքով, ապա՝

1) եթե բացասական եզրակացության հիմք հանդիսացած խախտումների, թերությունների կամ շեղումների վերացման համար պահանջվող աշխատանքները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և սույն կարգով չեն համարվում շինարարության թույլտվություն պահանջող աշխատանքներ, ապա տվյալ օբյեկտի նկատմամբ գործող շինարարության թույլտվության գործողության ժամկետը կասեցվում է մերժման վերաբերյալ վարչական ակտն ուժի մեջ մտնելու օրվանից մինչև բացասական եզրակացության հիմք հանդիսացած հանգամանքների վերացման, այդ նպատակով կատարվող աշխատանքների ամբողջական ավարտի և ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության ստացման վերաբերյալ նոր դիմումի մուտքագրման օրը.

2) եթե բացասական եզրակացության հիմք հանդիսացած խախտումների, թերությունների կամ շեղումների վերացման համար պահանջվող աշխատանքները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և սույն կարգով համարվում են շինարարության թույլտվություն պահանջող աշխատանքներ, ապա գործող շինարարության թույլտվության գործողության ժամկետը շարունակվում է ընդհանուր կարգով: Այդ դեպքում կառուցապատողը պարտավոր է մինչև գործող շինարարության թույլտվության ժամկետի ավարտը կատարել բացասական եզրակացության հիմք հանդիսացած հանգամանքների վերացման համար անհրաժեշտ աշխատանքները և կրկին դիմել ավարտական ակտի և (կամ) շահագործման թույլտվության ստացման համար, իսկ նշված աշխատանքները և նոր դիմումի մուտքագրումը մինչև շինարարության թույլտվության գործողության ժամկետի ավարտը չապահովելու դեպքում՝ օրենքով և սույն կարգով սահմանված կարգով դիմել շինարարության թույլտվության ժամկետի երկարաձգման համար:

(164.1-ին կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

165. Իրավասու մարմնի առաջադրած պահանջների բավարարման դեպքում ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը) ձևակերպվում է կառուցապատողի կրկնակի դիմումը տալու օրվանից եռօրյա ժամկետում:

166. (կեսն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Ն)

167. Ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը) կազմվում է երեք օրինակից, որոնցից մեկը մնում է իրավասու մարմնի մոտ, իսկ երկու օրինակը տրվում է կառուցապատողին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի համապատասխան տարածքային մարմնին գրանցման ներկայացնելու համար:

168. (կեսն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Ն)

169. Համայնքի ղեկավարն ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը), ինչպես նաև սույն կարգի 157.4-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը ձևակերպելուց հետո 3-օրյա ժամկետում դրա մասին ծանուցում է համապատասխան մարզպետին (բացառությամբ Երևան քաղաքի) և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնին՝ կցելով ձևակերպված վարչական ակտի պատճենը:

(169-րդ կետը փոփ. 20.09.18 N 1036-Ն, լրաց., փոփ. 18.04.26 N 535-Ն)

170. Ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը), ինչպես նաև փուլային ավարտական ակտն ու միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը հիմք է կառուցված օբյեկտի և դրա կազմում ստորաբաժանված միավորների նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցման կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում՝ տվյալ օբյեկտի շահագործման իրավունքի ամրագրված սահմանափակումը դադարեցնելու համար:

(170-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

171. Կառուցված օբյեկտի և դրա կազմում ստորաբաժանված միավորների նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցման համար հիմք է հանդիսանում ավարտված շինարարական օբյեկտը հաստատված նախագծին և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին ու ստանդարտներին համապատասխան կառուցված լինելու վերաբերյալ շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի կողմից տրամադրված ակտի (որում նշվում է չափագրում իրականացնող սուբյեկտի կողմից իրականացված չափագրության (հաշվառման) e-cadastre.am կայքում գեներացված չափագրման փաթեթի ծածկագիրը) հիման վրա համայնքի ղեկավարի կողմից տրամադրված ավարտական ակտը (շահագործման թույլտվությունը), ինչպես նաև սույն կարգի 157.4-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված փուլային ավարտական ակտը և միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը:

(171-րդ կետը խմբ. 23.03.17 N 280-Ն, 23.03.23 N 395-Ն, փոփ., լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

171.1. Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման համար Կադաստրի կոմիտե ներկայացված ընդունող հանձնաժողովի ակտում նշված չափագրման փաթեթում գրանցման գործընթացի ժամանակ հայտնաբերված տեխնիկական վրիպակի դեպքում շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի կողմից տրամադրվում է նոր ակտ, որում նշվում են հանձնաժողովի նախորդ ակտի չեղարկման պատճառն ու դիրքորոշումն առ այն, որ չափագրում իրականացնող սուբյեկտի կողմից իրականացված չափագրությունում տեղ գտած վրիպակների շտկումը չի հակասում շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի կողմից նախորդիվ տրամադրված ակտին՝

1) եթե գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման համար Կադաստրի կոմիտե ներկայացված փաթեթում ներառված չափագրում իրականացնող սուբյեկտի կողմից իրականացված չափագրությունում բացահայտվել են վրիպակներ, և որոնց շտկման արդյունքում ի հայտ են գալիս շեղումներ, որոնք չեն դիտարկվել շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի կողմից, ապա Կադաստրի կոմիտեն 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ մասին իրազեկում է համայնքի ղեկավարին և կառուցապատողին՝ համապատասխան միջոցներ ձեռնարկելու և շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի նոր կազմ ձևավորելու նպատակով:

(171.1-ին կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, փոփ. 18.04.26 N 535-Ն)

171.2. Կառուցապատողը պարտավոր է շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովին տրամադրել հաստատված նախագծային փաստաթղթերի փոփոխությունների՝ հակահրդեհային, ինսուլացիայի և լուսավորության նորմերով նախատեսված պահանջներին համապատասխանելու և հանձնաժողովի հայտնաբերած շեղումների ոչ էական հանդիսանալու վերաբերյալ լիցենզավորված մասնագետի կողմից տրված մասնագիտական եզրակացություն:

(171.2-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

171.3. Սույն կարգի 171-րդ կետի իմաստով ոչ էական շեղումներ են համարվում՝

1) յուրաքանչյուր հարկի՝ արտաքին չափերով հաշվարկված մակերեսի սահմաններում մինչև 5 տոկոսի չափով շեղումը, եթե շեղումը չի խաթարում մյուս հարկերի շահագործման անվտանգությունը և հաստատված նախագծով առաջադրված ճարտարապետական ծավալատարածական կերպարը.

2) շենքի կամ շինության հատակից հատակ բարձրության՝ մինչև 4 տոկոսի չափով (յուրաքանչյուր հարկի համար) շեղումը, շենքի ողջ բարձրությամբ մինչև 1.2 մետր չափով չզերազանցելու պայմանով.

3) ներքին միջնորմների և այլ ոչ կառուցվածքային տարրերի տեղադիրքի շեղումները՝ սենքերի՝ նորմերով պահանջվող նվազագույն հարաչափերի պահպանման պայմանով.

4) սեփական տնամերձ հողամասում օբյեկտի (շենքի կամ շինության) տեղադիրքի շեղումը հողամասի սահմանագծից՝ նախագծով նախատեսված հեռավորության 10 տոկոսից ոչ ավելին, եթե դա չի հակասում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինական նորմերով նախատեսված պահանջներին.

5) հողամասում բնակելի, հասարակական, արտադրական նշանակության օբյեկտների (շենքի կամ շինության) տեղադիրքի շեղումը հողամասի սահմանագծից՝ նախագծով նախատեսված հեռավորության 5 տոկոսից ոչ ավելին՝ 1.5 մետրը չզերազանցելու դեպքում, եթե դա չի հակասում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինական նորմերով նախատեսված պահանջներին.

6) ոչ կրող պատերում (այդ թվում՝ արտաքին) նախագծով նախատեսված դռների և պատուհանների տեղադրության և չափերի անհամապատասխանությունը՝ մինչև 10 տոկոս մակերեսի չափով՝ քաղաքաշինական և սանիտարական նորմերին և շենքի կամ շինության ճարտարապետական կերպարին չհակասելու պայմանով, և առկա է սույն կարգի 171.2-րդ կետով սահմանված պահանջը.

7) օբյեկտի ոչ գլխավոր ճակատային մասում ոչ կրող պատերում (այդ թվում՝ արտաքին)

նախագծով չնախատեսված՝ կառուցված դռները և պատուհանները՝ քաղաքաշինական և սանիտարական նորմերին և շենքի կամ շինության ճարտարապետական կերպարին չհակասելու պայմանով, և առկա է սույն կարգի 171.2-րդ կետով սահմանված պահանջը.

8) սեփական հողամասում (կախված հողամասի առանձնահատկություններից (օրինակ՝ ռելիեֆ) նախագծով նախատեսված աստիճանների կամ հարթակների շեղումները կամ դրանց առկայությունը նախագծով չնախատեսված տեղերում քաղաքաշինական նորմերին և շենքի կամ շինության ճարտարապետական կերպարին չհակասելու պայմանով.

9) 300 քառ. մետր ընդհանուր մակերեսը չգերազանցող՝ ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով սեփական տնամերձ հողամասում կառուցվող անհատական բնակելի տների (առանձնատների, մենատների) և դրանց օժանդակ նշանակության կառույցների ոչ կրող, կրող և կոշտության (դիաֆրագմաներ) պատերում (այդ թվում՝ արտաքին) նախագծով նախատեսված դռների և պատուհանների տեղադրության և չափերի անհամապատասխանությունը՝ մինչև 20 տոկոս մակերեսի չափով, եթե չի հակասում հակահրդեհային, ինսուլացիայի, լուսավորության և պատուհանից պատուհան դիտելիության վերաբերյալ գործող նորմատիվ պահանջներին.

10) 300 քառ. մետր ընդհանուր մակերեսը գերազանցող՝ ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով սեփական տնամերձ հողամասում կառուցվող անհատական բնակելի տների (առանձնատների, մենատների) և դրանց օժանդակ նշանակության կառույցների ոչ կրող, կրող և կոշտության (դիաֆրագմաներ) պատերում (այդ թվում՝ արտաքին), վերոնշյալ տարրերի (դռներ, պատուհաններ, բացվածքներ) տեղադրության և չափերի անհամապատասխանությունը՝ մինչև 20 տոկոս մակերեսի չափով, եթե ապահովված են ի լրումն հակահրդեհային, ինսուլացիայի, լուսավորության և պատուհանից պատուհան դիտելիության նորմերի, ինչպես նաև պատերի նվազագույն չափերի, բացվածքների միջև միջտարածությունների սեյսմիկ նորմերով սահմանված պահանջները:

(171.3-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

171.4. Սույն կարգի 171.3-րդ կետով սահմանված շեղումները ոչ էական են համարվում հետևյալ պահանջների ապահովման պայմանով՝

- 1) չեն փոփոխվել հաստատված նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված՝
ա. օբյեկտի հարկայնությունը,
բ. օբյեկտի տեղադրման կարմիր և կառուցապատման գծերը,
գ. կառուցապատվող հողամասի սահմանները.

2) օբյեկտի կոնստրուկտիվ տարրերին չառնչվող ճարտարապետական արտահայտչամիջոցների (ճակատների, բարձրաքանդակների, ինտերիերի նկարվածք և այլն, եթե այդ շեղումները չեն հակասում քաղաքաշինական կանոնադրության պահանջներին) փոփոխման դեպքում առկա են նախագծող հեղինակի (ճարտարապետ, կոնստրուկտոր) գրավոր համաձայնությունն ու նախագծում համապատասխան փոփոխությունը:

(171.4-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

172. Օբյեկտը համարվում է էական շեղումներով կառուցված, եթե այդ շեղումները չեն համապատասխանում սույն կարգի 171.2-րդ, 171.3-րդ և 171.4-րդ կետերով սահմանված պայմաններին:

(172-րդ կետը խմբ. 23.03.23 N 395-Ն)

172.1. Էական շեղումներով կառուցված օբյեկտների դեպքում շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի դրական եզրակացություն (ընդունող հանձնաժողովի ակտ) չի տրամադրվում, ինչպես նաև սույն կարգի 157.4-րդ կետի 1-ին ենթակետով նախատեսված փուլային ավարտական ակտ և միջանկյալ շահագործման թույլտվություն չեն ձևակերպվում, փոխարենը՝ շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովի ձևավորումից հետո սույն կարգի 154-րդ կետով սահմանված ժամկետներում կառուցապատողին է տրամադրվում էական շեղումների վերաբերյալ հանձնաժողովի կողմից կազմված եզրակացությունը՝ համապատասխան միջոցներ ձեռնարկելու և փաստագրված էական շեղումները վերացնելու համար:

(172.1-ին կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, 18.04.26 N 535-Ն)

172.2. Կառուցապատողը կարող է նորից դիմել շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովին՝ հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը (ընդունող հանձնաժողովի ակտ) ստանալու նպատակով միայն մեկ անգամ նշված էական շեղումները վերացնելուց հետո՝ ոչ ուշ, քան էական շեղումների վերաբերյալ հանձնաժողովի կողմից կազմված եզրակացությունն ստանալուց հետո՝ շինարարության թույլտվության ժամկետում, բայց ոչ ավելի, քան վեց ամսվա ընթացքում: Շինարարության թույլտվության ժամկետը կարող է երկարաձգվել միայն մեկ անգամ՝ 3 ամիս ժամկետով:

(172.2-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

172.3. Էական շեղումների շտկման համար նախատեսված ժամկետը լրանալուց հետո 3 ամսվա ընթացքում դիմելու դեպքում կառուցապատողը պարտավոր է շինարարությունն ընդունող հանձնաժողովին ներկայացնել հետևյալ փաստաթղթերը՝

- 1) Էական շեղումների շտկումից հետո կառուցված օբյեկտի փաստագրված նախագծային փաստաթղթերի սահմանված կարգով կրկնակի փորձաքննություն, այդ թվում՝ միջին ռիսկայնության օբյեկտների համար նախատեսելով պարզ փորձաքննություն ևս.
- 2) Էական շեղումների շտկումից հետո կառուցված օբյեկտի վերաբերյալ լիցենզավորված մասնագետի կողմից տրված սեյսմիկ եզրակացություն.
- 3) Էական շեղումների շտկման աշխատանքների վերաբերյալ արտոնագրված

ճարտարապետի և ճարտարագետ-կոնստրուկտորի կողմից տրված մասնագիտական եզրակացությունն առ այն, որ հանձնաժողովի կողմից եզրակացությամբ ներկայացված էական շեղումները շտկվել են, և կառուցված օբյեկտը համապատասխանում է հաստատված նախագծային փաստաթղթերին և գործող նորմատիվատեխնիկական պահանջներին:

(172.3-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

172.4. Էական շեղումների շտկման համար նախատեսված ժամկետը լրանալուց հետո, հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը (ընդունող հանձնաժողովի ակտ) չկազմվելու դեպքում համայնքի ղեկավարը դիմում է Կադաստրի կոմիտեին՝ կառուցված շինությունը որպես ինքնակամ հաշվառելու նպատակով:

(172.4-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

172.5. Էական շեղումների շտկման պատասխանատվությունը կրում է կառուցապատողը:

(172.5-րդ կետը լրաց. 23.03.23 N 395-Ն)

172.6. Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի դեպքում, եթե ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքով (նախագծման թույլտվությամբ) նախատեսված համալիրի կազմում առկա են տարբեր գործընթացներ ենթադրող քաղաքաշինական գործունեության տեսակներ, և շինարարական աշխատանքների ընթացքում պարզված փաստական հանգամանքների հետևանքով համալիրի կազմում ընդգրկված որևէ առանձին շինարարական օբյեկտի նկատմամբ անհրաժեշտություն է առաջանում փոփոխել ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքով (նախագծման թույլտվությամբ) սահմանված քաղաքաշինական գործունեության տեսակը, և դրա համար պահանջվում է ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի (նախագծման թույլտվության) փոփոխություն ու դրան համապատասխանող հետագա ընթացակարգերի, այդ թվում՝ նախագծման, փորձաքննության և (կամ) շինարարության թույլտվության ստացման (փոփոխության) իրականացում, ապա նշված հանգամանքը չի սահմանափակում համալիրի այն առանձին շինարարական օբյեկտների շինարարական աշխատանքների շարունակությունը, որոնց նկատմամբ քաղաքաշինական գործունեության տեսակի փոփոխությունը չի տարածվում և որոնց մասով առկա են գործող քաղաքաշինական թույլտվություններ՝ սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

Սույն կետի առաջին պարբերությամբ նախատեսված դեպքում՝

1) համալիրի այն առանձին շինարարական օբյեկտների համար, որոնց նկատմամբ քաղաքաշինական գործունեության տեսակի փոփոխությունը չի տարածվում, ավարտական ակտերը և (կամ) շահագործման թույլտվությունները կարող են ձևակերպվել սույն կարգի 157-րդ կետով սահմանված հիմքով՝ համապատասխան օբյեկտների մասով համաձայնեցված նախագծային փաստաթղթերի և գործող թույլտվությունների շրջանակում.

2) այն առանձին շինարարական օբյեկտի նկատմամբ, որի մասով ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը (նախագծման թույլտվությունը) փոփոխվում է, սույն կարգով նախատեսված հետագա ընթացակարգերը, այդ թվում՝ ըստ կիրառելիության, նախագծային փաստաթղթերի մշակման, փորձաքննության, համաձայնեցման և շինարարության թույլտվության տրամադրման գործընթացները, իրականացվում են փոփոխված ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքով (նախագծման թույլտվությամբ) սահմանված պայմաններով և ժամկետներով՝ այդ փոփոխության ուժի մեջ մտնելու պահից: Մյուս առանձին շինարարական օբյեկտների նկատմամբ, որոնց ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը (նախագծման թույլտվությունը) չի փոփոխվել, պահպանվում և շարունակվում են կիրառվել դրանց համար նախկինում տրամադրված և գործող թույլտվություններով սահմանված պայմաններն ու ժամկետները՝ սույն հավելվածով սահմանված պահանջների պահպանմամբ:

(172.6-րդ կետը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

VIII. ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ԿԱՍ ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՎԱԾ ՇԵՆՔԵՐԻ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻ ՈՒ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅՆՎՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԱԿԵՐՊՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

173. Կառուցվող (այդ թվում՝ վերակառուցվող, վերականգնվող, ուժեղացվող, արդիականացվող, ընդլայնվող) բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի շինարարական աշխատանքների ավարտը՝ կառուցապատողի հայեցողությամբ, փաստագրվում է ավարտական ակտով՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2 ձևի հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային ու Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2026 թվականի ապրիլի 7-ի N 14-Ն հրամանով հաստատված ցանկում ներառված ներքին հարդարման աշխատանքներն իրականացվելուց, ընդհանուր օգտագործման տարածքների լուսավորությունն ապահովող հզորությամբ դիզել գեներատորների առկայության, ինչպես նաև վերելակների և պոմպակայանների շահագործման ապահովման պայմանով, և օրենքով ու սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կապալառուի կողմից ավարտված շինարարական օբյեկտը կառուցապատողին հանձնվելուց և կառուցապատողի կողմից այն ընդունվելուց հետո: Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտի ձևակերպման գործընթացի իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է առաջնորդվել սույն կարգի VII

բաժնում ավարտական ակտի (շահագործման թույլտվության) ձևակերպման համար՝ 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 149, 151, 152, 153, 156, 157, 164, 165, 169, 171, 171.1, 171.2, 171.3, 171.4, 172, 172.1, 172.2, 172.3, 172.4 և 172.5-րդ կետերով սահմանված պահանջներով:

(173-րդ կետը փոփ. 23.03.17 N 280-Լ, 23.03.23 N 395-Լ, լրաց. 20.03.25 N 317-Լ, փոփ. 18.04.26 N 535-Լ)

174. Կառուցվող բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի շինարարական աշխատանքների ավարտն ընդունող հանձնաժողովը ձևավորում և ղեկավարում է կառուցապատողը՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2-2 ձևի: Կառուցման ավարտի գրանցում չունեցող այն բազմաբնակարան շենքերը, որոնց ստորաբաժանված միավորներն առանձին վկայականներով գրանցված են որպես 100 տոկոսից ցածր ավարտվածություն ունեցող անավարտ շինություններ, կառուցման ավարտի գրանցման նպատակներով սույն կարգով նախատեսված կառուցապատողի գործառույթներն իրականացնում են սեփականատերերի կողմից ընտրված կազմակերպությունը կամ համայնքի ղեկավարի կողմից վերապահված՝ համայնքում այլ բազմաբնակարան շենքի կառավարման մարմինը՝ սեփականատերերի ծախսերով:

175. Անկախ շահագործման հանձնվող բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի շինարարության ռիսկայնության աստիճանից՝ ընդունող հանձնաժողովի կազմում ներգրավվում են կառուցապատողի, կապալառուի, տեխնիկական հսկողություն և օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսված դեպքերում՝ հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձինք, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը, ինչպես նաև օրենքով համապատասխան վերահսկողական իրավասություններով օժտված այլ շահագրգիռ տեսչական մարմինների (այսուհետ՝ շահագրգիռ տեսչական մարմին) և իրավասու մարմնի ներկայացուցիչները:

(175-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ, 20.09.18 N 1036-Լ, 18.04.26 N 535-Լ)

176. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմինը և շահագրգիռ մարմինները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ իրենց վերապահված իրավասության սահմաններում, տալիս են եզրակացություն՝ ստորագրելով ընդունող հանձնաժողովի ակտը՝ հավաստելով ավարտված շինարարական աշխատանքների համապատասխանությունը հաստատված նախագծային փաստաթղթերին, տրամադրված տեխնիկական պայմաններին և սույն կարգի պահանջներին՝ դիմումն ստանալու օրվանից 10-օրյա ժամկետում:

(176-րդ կետը փոփ. 18.04.26 N 535-Լ)

177. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտի ձևակերպման ժամանակ բոլոր կողմնակատների բացվածքներում պետք է տեղադրված լինեն պատուհանները կամ ապակեպատ ցուցափեղկերը, իսկ պատերի արտաքին մակերևույթի ծածկույթն ամբողջությամբ իրականացված լինի ըստ նախագծի, մասնավորապես, երեսապատումը, կամ բարձրորակ սվաղի իրականացումը կամ հարդարման այլ աշխատանքներ:

178. Կառուցվող բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտը ձևակերպելու նպատակով կառուցապատողն ընդունող հանձնաժողովի ակտն ստորագրվելուց հետո 10-օրյա ժամկետում՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-2 ձևի, դիմում է իրավասու մարմնին՝ սույն կարգի 173-րդ կետով նախատեսված համապատասխան վարչական ակտի ձևակերպման համար: Դիմումին կից ներկայացվում են՝

1) ընդունող հանձնաժողովի ակտը.

2) կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինությունը շահագործման ենթակա լինելու վերաբերյալ համապատասխան տեխնիկական հետազննության դրական եզրակացությունը.

3) ավարտական ակտի տրամադրման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (կամ սույն կարգի 98-րդ կետով) սահմանված կարգով վճարի մուծումը հավաստող անդորրագիրը:

(178-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Լ)

179. (կեսն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Լ)

180. Իրավասու մարմինը ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա տրամադրում է ավարտական ակտը՝ դիմումն ստանալու օրվանից 5-օրյա ժամկետում:

181. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտը կազմվում է երեք օրինակից, որոնցից մեկը մնում է իրավասու մարմնի մոտ, իսկ երկու օրինակը տրվում է կառուցապատողին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի համապատասխան տարածքային մարմին կառուցվող շինության կառուցման ավարտը գրանցման ներկայացնելու համար:

182. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտը հիմք է կառուցված օբյեկտի և դրա կազմում ստորաբաժանված գույքային միավորների (բնակարաններ կամ ոչ բնակելի տարածքներ) նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցման համար՝ առանց շահագործման իրավունքի:

183. (կեսն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Լ)

184. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի՝ ըստ գործառնական նշանակության, շինարարության շահագործման փաստագրումը ձևակերպվում է շահագործման թույլտվությամբ՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3 ձևի, օբյեկտի հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծով նախատեսված ինժեներական ենթակառուցվածքների (մասնավորապես, էլեկտրամատակարարման, կամ ջրամատակարարման ու ջրահեռացման, կամ գազամատակարարման, կամ հեռահաղորդակցության ցանցերի անցկացման), ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման ու գործարկման (ըստ ճարտարապետաշինարարական և ինժեներական ենթակառուցվածքների նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված դեպքերի՝ համապատասխան վերելակների, կամ օդափոխության, կամ այլ սարքավորումների տեղադրման) աշխատանքները, շենքի ծավալի ներսում գտնվող ընդհանուր օգտագործման տարածքների ներքին հարդարումը, տարածքի կանաչապատումը և բարեկարգումն ավարտված լինելուց հետո:

(184-րդ կետը փոփ. 18.04.26 N 535-Ն)

185. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտված շինարարական օբյեկտի՝ հաստատված նախագծին և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պարտադիր պահանջներին համապատասխանությունը հավաստվում է մատակարար կազմակերպությունների, ինչպես նաև ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքների փորձարկումն իրականացրած կազմակերպությունների դրական եզրակացություններով: Ընդ որում, մատակարար կազմակերպություններին վերաբերող՝ սույն կարգով սահմանված դրույթները գործում են օրենքով այդ կազմակերպություններին վերապահված իրավասությունների սահմաններում:

186. Եզրակացությունների և համապատասխան փորձարկումների փաթեթները կազմում է կառուցապատողը: Այն բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերը, որոնց ստորաբաժանված գույքային միավորները (բնակարաններ կամ ոչ բնակելի տարածքներ) առանձին վկայականներով գրանցված են որպես սեփականության իրավունքի օբյեկտներ, շահագործման թույլտվության ստացման նպատակներով՝ սույն կարգով նախատեսված կառուցապատողի գործառույթները, կարող է իրականացնել նաև սեփականատերերի կողմից ընտրված կազմակերպությունը (կամ բազմաբնակարան շենքի կառավարման մարմինը)՝ սեփականատերերի ծախսերով:

187. Մատակարար կազմակերպությունների կողմից, սույն կարգի 184-րդ կետին համապատասխան, դրական եզրակացություններ տրամադրելը հիմք է այդ կազմակերպությունների կողմից համապատասխան ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր կնքելու համար:

188. Մատակարար կազմակերպությունները պարտավոր են կառուցապատողի դիմումն ստանալուց հետո 15-օրյա ժամկետում տրամադրել համապատասխան մասնագիտական եզրակացություններ՝ ինժեներական ենթակառուցվածքների՝ մոնտաժված և գործարկված լինելու մասին:

189. Կառուցապատողի ցանկությամբ շինարարական համալիրի կազմում ընդգրկված յուրաքանչյուր առանձին բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի համար՝ շահագործման թույլտվությունը կարող է ձևակերպվել ըստ դրա համապատասխան աշխատանքների ավարտի:

190. Ձմռան ամիսներին ձևակերպվող շահագործման թույլտվությամբ կարող է նախատեսվել շինարարության թույլտվություն չպահանջող, կառուցված օբյեկտի՝ բացառապես արտաքին հարակից տարածքների բարեկարգման աշխատանքները մոտակա գարնանային-ամառային ամիսներին իրականացնելու վերաբերյալ պայման: Այդ աշխատանքներն ավարտվում են ձևակերպվող շահագործման թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում և ընդունվում կառուցապատողի կողմից շահագործումը փաստագրող իրավասու մարմնի ներկայացուցչի մասնակցությամբ:

191. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի առանձնացված գույքային միավորների (բնակարաններ կամ ոչ բնակելի տարածքներ) ներքին հարդարման շինարարական աշխատանքների ոչ լրիվ իրականացումը շահագործման թույլտվության տրամադրման մերժման հիմք է: Ընդ որում, ընդհանուր օգտագործման տարածքների ներքին հարդարման, կանաչապատման աշխատանքները, փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրումն ու ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքները պետք է պարտադիր իրականացված լինեն ամբողջությամբ:

192. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտված շինարարության շահագործումը փաստագրելու նպատակով կառուցապատողը դիմում է իրավասու մարմնին՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-3 ձևի, շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար: Դիմումին կից ներկայացվում են՝

1) մատակարար կազմակերպությունների մասնագիտական դրական եզրակացությունները.

2) ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքների փորձարկումն իրականացրած կազմակերպությունների դրական եզրակացությունները.

3) կառուցապատողի կամ նրա իրավահաջորդի, գրավոր հայտարարությունը շինարարական օբյեկտը շահագործման պատրաստ լինելու վերաբերյալ.

4) շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների

մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (կամ սույն կարգի 98-րդ կետով) սահմանված կարգով տեղական վճարի մուծումը հավաստող անդորրագիրը:

5) e-cadastre.am կայքում գեներացված չափագրման փաթեթի ծածկագիրը:

(192-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, 23.03.23 N 395-Ն)

193. Իրավասու մարմինը ներկայացված փաստաթղթերի հիման վրա ձևակերպում է շահագործման թույլտվությունը՝ դիմումն ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում:

(193-րդ կետը խմբ. 23.03.17 N 280-Ն)

194. Իրավասու մարմնի առաջադրած պահանջները բավարարելու դեպքում շահագործման թույլտվությունը տրամադրվում է կառուցապատողի կրկնակի դիմումը տալու օրվանից եռօրյա ժամկետում:

195. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի շահագործման թույլտվությունը կազմվում է երեք օրինակից, որոնցից մեկը մնում է իրավասու մարմնի մոտ, իսկ երկու օրինակը տրվում է կառուցապատողին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի համապատասխան տարածքային մարմին գրանցման ներկայացնելու համար:

196. (կետն ուժը կորցրել է 23.03.17 N 280-Ն)

197. Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի շահագործման թույլտվությունը հիմք է կառուցված օբյեկտի շահագործման իրավունքի ամրագրված սահմանափակումը դադարեցնելու համար:

198. Եթե բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի՝ սույն կարգի 175-րդ կետով նախատեսված ընդունող հանձնաժողովի կազմում ներգրավված են նաև մատակարար կազմակերպությունների և ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումները մոնտաժած ու գործարկած սուբյեկտների ներկայացուցիչները, ապա այդ շինարարական օբյեկտի ձևակերպման համար անհրաժեշտ վարչական ակտը՝ իրավասու մարմնի կողմից տրվում է սույն կարգի VII բաժնում ավարտական ակտի (շահագործման թույլտվության) ձևակերպման համար, սահմանված պահանջներով:

(հավելվածը խմբ. 18.08.15 N 912-Ն, 29.10.15 N 1317-Ն, լրաց., խմբ., փոփ. 16.06.16 N 630-Ն, 23.03.17 N 280-Ն, լրաց. 07.12.17 N 1556-Ն, փոփ. 10.07.18 N 765-Ն, 20.09.18 N 1036-Ն, խմբ. 29.11.18 N 1353-Ն, 24.09.20 N 1583-Ն, լրաց. 25.02.21 N 228-Ն, խմբ. 25.03.21 N 410-Ն, փոփ., լրաց. 03.06.21 N 920-Ն, փոփ., լրաց., խմբ. 16.12.21 N 2052-Ն, 23.03.23 N 395-Ն, լրաց. 20.03.25 N 317-Ն, 10.04.25 N 418-Ն, 08.05.25 N 556-Ն, խմբ., լրաց., փոփ. 18.04.26 N 535-Ն, փոփ. 30.04.26 N 590-Ն)

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Դ. Հարությունյան

Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2015 թվականի
մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման

Կ Ա Ր Գ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԶԱՂԱՔԱԾԻՆԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ**

1. Սույն կարգով կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքաշինական ծրագրային և ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերի (այսուհետ՝ քաղաքաշինական փաստաթղթեր) փորձաքննության իրականացման (այսուհետ՝ փորձաքննություն) հետ կապված հարաբերությունները:

2. Փորձաքննության հիմնական նպատակն ընտրված նախագծային լուծումների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պարտադիր պահանջներին համապատասխանության ապահովումն է:

3. Քաղաքաշինական փաստաթղթերը, մինչև դրանց՝ սահմանված կարգով համաձայնեցումն ու հաստատումը, ենթակա են փորձաքննության: Բացառություն են կազմում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 4 հավելվածի (այսուհետ՝ N 4 հավելված) NN 1 և 2 ցանկերով սահմանված՝ ցածր ռիսկայնության աստիճանի (I կատեգորիայի) և միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը:

4. Միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությունը կարող է փոխարինվել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին նախագծի համապատասխանության վերաբերյալ նախագիծը թողարկող աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի գրավոր երաշխավորագրով, եթե նման պայման նախատեսված է կապալի պայմանագրով:

5. Փորձաքննություն կարող են իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով քաղաքաշինության բնագավառում քաղաքաշինական փաստաթղթերի փորձաքննության գործունեության լիցենզիա ունեցող անձինք (այսուհետ՝ քաղաքաշինական փորձագիտական մարմին), օրենքով սահմանված դեպքերում՝

Նախագծային փաստաթղթերի պետական համալիր փորձաքննությունն իրականացնող՝ քաղաքաշինության բնագավառում պետական կառավարման լիազորված մարմինը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին), ինչպես նաև բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտի հատուկ համալիր փորձաքննության իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ ստեղծված ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողովը:

(5-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

6. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի մշակմանը մասնակցած նախագծային կազմակերպությունները կամ անձինք չեն կարող կատարել կամ ներգրավվել իրենց կողմից մշակված նախագծերի փորձաքննության աշխատանքներում:

7. Քաղաքաշինական փաստաթղթերը փորձաքննության են ներկայացվում կառուցապատողի կամ նրա կողմից լիազորված անձի կողմից, ինչպես նաև նախագիծը թողարկող աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի կողմից (այսուհետ՝ պատվիրատու), եթե այդպիսի պայման նախատեսված է նախագծային կապալի պայմանագրով:

8. (կեսն ուժը կորցրել է 16.06.16 N 630-Ն)

9. Ելնելով քաղաքաշինական փաստաթղթերի նշանակությունից, ինչպես նաև դրանցով իրականացվող քաղաքաշինական օբյեկտների բարդությունից՝ իրականացվում են փորձաքննության հետևյալ տեսակները՝

1) պարզ փորձաքննություն՝ միջինից բարձր ռիսկայնության աստիճանի (III կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների մասով, ինչպես նաև միջին (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների մասով, եթե առկա չէ սույն կարգի 4-րդ կետում նշված երաշխավորագիրը:

2) պետական համալիր փորձաքննություն՝ բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների, ինչպես նաև բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների մասով՝ սույն կարգի 24-րդ կետով սահմանված ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողովի կողմից հատուկ համալիր եզրակացության կազմման նպատակով ներկայացնելու համար:

3) հատուկ համալիր փորձաքննություն՝ բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների մասով:

(9-րդ կետը լրաց., խմբ. 16.06.16 N 630-Ն)

10. Նախագծային փաստաթղթերի պարզ փորձաքննությունն իրականացվում է քաղաքաշինական օբյեկտի ճարտարապետաշինարարական և արտաքին ու ներքին ինժեներական համակարգերի հուսալիության, կայունության, անվտանգության, ինչպես նաև մարդկանց առողջության ապահովմանն ուղղված Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պարտադիր պահանջներին՝ նախագծային փաստաթղթերի համապատասխանությունը հավաստելու համար բավարար ծավալով:

10.1. Պարզ փորձաքննությունն անցկացվում է պատվիրատուի և քաղաքաշինական փորձագիտական մարմնի միջև կնքված պայմանագրի հիման վրա:

(10.1-ին կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

11. Նախագիծը թողարկող աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի գրավոր երաշխավորագիրը պետք է պարունակի սույն կարգի 10-րդ կետով սահմանված պարտադիր պահանջներին՝ նախագծային փաստաթղթերի համապատասխանությունն ապահովող բավարար երաշխիքներ:

12. Բազմակի (կրկնակի) օգտագործման օրինակելի նախագծերի և սերտիֆիկացված նախագծերի կիրառման դեպքում փորձաքննության են ենթակա միայն օբյեկտի զրոյական Նիշից ներքև տեղակայված կառուցվածքների նախագծային փաստաթղթերը (տեղակապման նախագծերը): Ընդ որում, II կատեգորիայի դասակարգում ունեցող՝ սույն կետում նշված օբյեկտների տեղակապման նախագծերի փորձաքննությունը ևս կարող է փոխարինվել երաշխավորագրով:

(12-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

13. Պետական համալիր փորձաքննության ենթակա են այն քաղաքաշինական, այդ թվում՝ նաև ծրագրային փաստաթղթերը, որոնցով, բացի քաղաքաշինական նորմերին համապատասխանության անհրաժեշտությունից, օրենքով պահանջվում է նաև շրջակա միջավայրի պահպանության վրա ազդեցության, պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության, արտակարգ իրավիճակների (հրդեհներ, պայթյուններ, փլուզումներ և այլն) կանխարգելման, կապի համակարգերի, տրանսպորտային, էներգետիկ ու ինժեներական այլ ենթակառուցվածքների, արդյունաբերական անվտանգության, ընդերքի արդյունավետ օգտագործման, տեխնոլոգիական, սակիտարափոխակի պահանջների ապահովման վերաբերյալ համապատասխան ոլորտին առնչվող փորձագիտական կամ մասնագիտական եզրակացության կամ համաձայնեցման տրամադրում:

(13-րդ կետը փոփ., լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

13.1. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի քաղաքաշինական պետական համալիր փորձաքննության եզրակացությունը տրվում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության պետական փորձաքննական եզրակացության առկայությամբ՝ բացառությամբ սույն կարգի 13.2-րդ կետով նախատեսված դեպքի:

(13.1-ին կետը լրաց. 31.10.24 N 1729-Ն)

13.2. Գոյություն ունեցող պետական կամ համայնքային ենթակայությամբ դպրոցներին և պետական կամ համայնքային ենթակայությամբ մանկապարտեզներին ամրացված հողամասերում կամ դրանց սահմանակից հողամասերում կամ մինևույն բնակավայրում այդ նպատակով հատկացված հողամասերում նախատեսվող նոր դպրոցի (կրթահամալիրի) կամ մանկապարտեզի կառուցման, գոյություն ունեցող դպրոցի (կրթահամալիրի) կամ դպրոցի (կրթահամալիրի) մարզադահլիճի կամ մանկապարտեզի վերակառուցման կամ հիմնանորոգման ճարտարապետաշինարարական նախագծերի քաղաքաշինական պետական համալիր փորձաքննության եզրակացությունը կարող է տրվել նախքան շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության պետական փորձաքննական եզրակացության տրամադրումը:

(13.2-րդ կետը լրաց. 31.10.24 N 1729-Ն)

13.3. Սույն կարգի 13.2-րդ կետում նշված դեպքում քաղաքաշինական պետական համալիր փորձաքննության եզրակացության հիման վրա իրավասու մարմնի որոշմամբ կառուցապատողին տրամադրվում է շինարարության թույլտվություն: Իրավասու մարմնի որոշմամբ սահմանվում է, որ շինարարության թույլտվությունն ուժի մեջ է մտնում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության պետական փորձաքննական դրական եզրակացության տրամադրմանը հաջորդող օրվանից:

(13.3-րդ կետը լրաց. 31.10.24 N 1729-Ն)

13.4. Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության դրական եզրակացություն հայցողի կողմից սույն կարգի 13.3-րդ կետով նախատեսված իրավասու մարմնի որոշումն ստանալու պահից 6-ամսյա ժամկետում նշված դրական եզրակացությունն իրավասու մարմնին չտրամադրելու դեպքում վերջինս 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում անվավեր է ճանաչում սույն կարգի 13.3-րդ կետով նախատեսված որոշումը և դրա մասին անմիջապես տեղեկացնում քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնին՝ տրամադրելով սույն կարգի 13.3-րդ կետով նախատեսված որոշումն անվավեր ճանաչելու մասին որոշումը (այսուհետ՝ տեղեկություն): Տեղեկությունն ստանալու պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում քաղաքաշինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնին անվավեր է ճանաչում ճարտարապետաշինարարական նախագծի քաղաքաշինական պետական համալիր փորձաքննության եզրակացությունը:

(13.4-րդ կետը լրաց. 31.10.24 N 1729-Ն)

14. Պետական համալիր փորձաքննությունն իրականացվում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ համապատասխան փորձագիտական և (կամ) սույն կարգի 13-րդ կետում նշված համապատասխան ոլորտին առնչվող մասնագիտական եզրակացություն կամ համաձայնություն տալու իրավասությամբ օժտված շահագրգիռ պետական մարմինների (այսուհետ՝ շահագրգիռ մարմիններ) մասնակցությամբ:

(14-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

15. N 4 հավելվածի հատուկ նշանակության օբյեկտների N 3 ցանկում ներառված պատմության և մշակույթի հուշարձան հանդիսացող կառույցների կամ պատմամշակութային հուշարձանի պահպանական գոտում կառուցվող օբյեկտների համար պարտադիր է պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պահպանության ու օգտագործման բնագավառներում կառավարումն իրականացնող լիազորված մարմնի համաձայնությունը:

(15-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

15.1. Պետական համալիր փորձաքննությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշմամբ ստեղծված՝ լիազոր մարմնի համակարգում գործող փորձաքննական հանձնաժողովը (այսուհետ՝ հանձնաժողով): Հանձնաժողովի անհատական կազմը՝ շահագրգիռ մարմինների համապատասխան մասնագետների ներգրավմամբ, հաստատվում է լիազոր մարմնի ղեկավարի հրամանով: Հանձնաժողովը համակարգում և ամփոփում է սույն կարգի 21-րդ կետով սահմանված՝ պետական համալիր փորձագիտական եզրակացություն հայցող պատվիրատուի կողմից ստացված շահագրգիռ մարմինների եզրակացությունները (համաձայնեցումները):

(15.1-ին կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

16. Պետական համալիր փորձաքննության ենթակա են՝

1) քաղաքաշինական ծրագրային (տարածական պլանավորման) փաստաթղթերը (բացառությամբ պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պահպանական գոտիների նախագծերի).

2) նոր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ փորձարարական օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը.

3) N 4 հավելվածի N 3 ցանկով սահմանված բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող կարևորագույն (այդ թվում՝ սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի կարևոր) նշանակություն ունեցող օբյեկտների, ինչպես նաև սույն կարգի 9-րդ կետի 2-րդ ենթակետով և 24-րդ կետով նախատեսված դեպքերում՝ բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը:

(16-րդ կետը փոփ., լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

17. Պատվիրատուի նախաձեռնությամբ՝ պետական համալիր փորձաքննության կարող են ենթարկվել նաև ավելի ցածր ռիսկայնության աստիճանի (կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը՝ փորձագիտական մարմնի և

պատվիրատուի միջև կնքվող պայմանագրում այդպիսի պայման նախատեսվելու դեպքում:
(17-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ)

18. Հանձնաժողովը նախապատրաստում է պետական համալիր փորձագիտական եզրակացություն՝ հաշվի առնելով տվյալ քաղաքաշինական փաստաթղթին առնչվող շահագրգիռ պետական մարմինների եզրակացությունները (համաձայնեցումները): Պետական համալիր փորձագիտական եզրակացությունը հաստատվում է լիազոր մարմնի ղեկավարի կողմից և տրամադրվում պատվիրատուին:

(18-րդ կետը խմբ. 16.06.16 N 630-Լ)

19. **(կետն ուժը կորցրել է 30.05.24 N 800-Լ)**

20. **(կետն ուժը կորցրել է 16.06.16 N 630-Լ)**

21. Շահագրգիռ մարմինները՝ ըստ համապատասխան բնագավառների, իրենց եզրակացությունները տրամադրում են պետական համալիր փորձագիտական եզրակացություն հայցող պատվիրատուին, որը դրանք ներառում է սույն կարգի 31-րդ կետով սահմանված փաստաթղթերի կազմում՝ վերջիններիս կազմն ու բովանդակությունը համապատասխանեցնելով Հայաստանի Հանրապետության իրավական ակտերի պահանջներին:

(21-րդ կետը խմբ. 16.06.16 N 630-Լ)

22. Պատվիրատուի կողմից քաղաքաշինական փաստաթղթերը փորձաքննության են ներկայացվում նախագծման համար Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերով և սույն կարգով նախատեսված լրիվ ծավալով:

(22-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ)

23. Պետական և համայնքի բյուջեների (ներառյալ՝ վարկային և դրամաշնորհային միջոցները) հաշվին կամ դրանց ներգրավմամբ իրականացվող ճարտարապետաշինարարական օբյեկտների նախագծերը փորձաքննության են ներկայացվում նախահաշվային փաստաթղթերի ներառմամբ: Մնացած դեպքերում նախահաշվային փաստաթղթերը ներկայացվում են պատվիրատուի որոշմամբ:

24. Հատուկ համալիր փորձաքննության ենթակա են հատկապես վտանգավոր և (կամ) տեխնիկապես բարդ օբյեկտների, ինչպես նաև երկու և ավելի պետությունների շահերին առնչվող բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող քաղաքաշինական օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության քննարկմանն է ներկայացվում ծրագիրն իրականացնող համապատասխան ոլորտի պետական կառավարման լիազորված մարմնի կողմից՝ կախված տվյալ օբյեկտի գործառնական նշանակությունից (եներգետիկա, տրանսպորտ, ջրային համակարգեր և այլն): Յուրաքանչյուր առանձին դեպքում տվյալ օբյեկտի փորձաքննությունն անցկացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ ստեղծված ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողովը, եթե միջազգային պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողովի կազմում պարտադիր ընդգրկվում է (ընդգրկվում են) քաղաքաշինության տվյալ բնագավառում պետական համալիր փորձաքննություն իրականացնող, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննություն իրականացնող և այլ շահագրգիռ մարմինները: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողովի կազմում կարող են ներառվել նաև ինդիվիդուալ առնչվող այլ մարմիններ և կազմակերպություններ: Հատուկ համալիր փորձաքննությունը կարող է իրականացվել նաև միջազգային փորձագիտական մարմինների (կամ փորձագետների) ներգրավմամբ: Սույն կետում նշված լիազորված մարմինը ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողովի հատուկ համալիր ամփոփ եզրակացությունը ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն՝ քննարկման:

(24-րդ կետը փոփ., լրաց. 16.06.16 N 630-Լ)

25. Ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերը երկու փուլով («Նախագիծ» և «Աշխատանքային փաստաթղթեր») մշակելու դեպքում փորձաքննության է ներկայացվում համաձայնեցման ենթակա՝ «Նախագիծ» փուլը, որի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացությունը տրամադրվում է սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

26. Հաստատված «Նախագիծ» փուլին հաջորդող՝ «Աշխատանքային փաստաթղթեր» փուլի նախագծային փաստաթղթերի մշակումը՝ հատուկ համալիր և համալիր փորձաքննության ենթակա օբյեկտների համար, պատվիրատուի նախաձեռնությամբ, կարող է զուգորդվել փորձագիտական ուղեկցմամբ:

27. Փորձագիտական ուղեկցումը կիրառվում է «Նախագիծ» փուլով համաձայնեցված լուծումներին հաջորդող աշխատանքային փաստաթղթերի համապատասխանությունը հանձնաժողովի կողմից հավաստելու նպատակով: Այս դեպքում հանձնաժողովի հետ կնքվող պայմանագրով սահմանված ժամկետներում և պայմաններով վերջինիս կողմից պատվիրատուին ներկայացված դիտողություններն ու առաջարկություններն ընդգրկվում են սույն կարգի 28-րդ կետում նշված՝ աշխատանքային փաստաթղթերի մշակման փուլերում:

(27-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ)

28. Սույն կարգի 27-րդ կետով սահմանված դեպքերում աշխատանքային փաստաթղթերի համապատասխանությունը համաձայնեցված «Նախագիծ» փուլով ընդունված լուծումներին

հավաստվում է հանձնաժողովի տեղեկանք-երաշխավորագրերով՝ շինարարության թույլտվությամբ սահմանված աշխատանքների իրականացման հաջորդականությամբ (նախապատրաստական, հողային, շինմոնտաժային աշխատանքներ և այլն), որոնք ներառվում են կատարողական փաստաթղթերի փաթեթում:

(28-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ)

29. Եթե սույն կարգի 25-րդ կետում նշված դեպքերում փորձագիտական ուղեկցում չի իրականացվում, ապա «Վշխատանքային փաստաթղթեր» փուլի՝ համաձայնեցված «Նախագիծ» փուլով ընդունված լուծումներին համապատասխանությունը երաշխավորում է նախագիծը թողարկող աշխատանքների պատասխանատու կապալառու, եթե նախագծային կապալի պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

30. Պատվիրատուի կողմից քաղաքաշինական փաստաթղթերը փորձաքննության են ներկայացվում մեկ օրինակից:

31. Մշակված քաղաքաշինական փաստաթղթերի հետ միասին ներկայացվում են նախագծման համար հիմք հանդիսացող՝ սույն կարգի 73-րդ կետի 3-րդ ու 4-րդ ենթակետերում նշված ելակետային փաստաթղթերն ու օբյեկտի նախագծման տեխնիկական պայմանները կամ ելակետային տվյալները, ինչպես նաև ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերի դեպքում՝ շենքի (կառույցի) տեխնիկական, կոնստրուկտիվ լուծումների հիմնավորման հաշվարկները, իսկ սույն կարգի 21-րդ կետում նշված դեպքերում՝ նաև տվյալ քաղաքաշինական փաստաթղթին առնչվող շահագրգիռ պետական մարմինների փորձագիտական և (կամ) մասնագիտական եզրակացությունները կամ համաձայնությունները:

(31-րդ կետը լրաց., փոփ. 16.06.16 N 630-Լ, փոփ. 16.12.21 N 2052-Լ)

32. Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքների շինարարական և վերակառուցման նախագծային փաստաթղթերի հետ միասին ներկայացվում են հիդրավիկական մոդելային հետազոտությունների արդյունքները կամ այդպիսի հետազոտությունների՝ ավելորդ լինելու մասին հիմնավորումները:

33. Փորձաքննության ներկայացվող փաստաթղթերի կազմում ներառվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի սեպտեմբերի 4-ի N 1530-Ն որոշման 1-ին կետով հաստատված կարգին համապատասխան կատարված ինժեներակառուցական հետազոտությունների նյութերի փորձաքննության եզրակացությունը՝ հետևյալ քաղաքաշինական փաստաթղթերի համար՝

1) (ենթակետն ուժը կորցրել է 30.05.24 N 800-Լ)

2) ինժեներապաշտպան միջոցառումների նախագծային փաստաթղթերը (հակասողանքային, հակափվածքային, հակասելավային, հակաերոզիոն, հակաթափվածքային, հականստվածքային, մակերևութային և ստորգետնյա ջրահեռացման, ափապաշտպան ու լանջապաշտպան, հակասուֆոզիոն, աղակալված և ստվածքային գրունտների խտացում ու ամրացում)։

3) բարձրագույն ռիսկայնության աստիճանի (V կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող՝ հատուկ համալիր փորձաքննության ենթակա օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը, եթե այդպիսի պայման սահմանված է ժամանակավոր փորձաքննական հանձնաժողով ստեղծելու մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

4) N 4 հավելվածով սահմանված N 3 ցանկում ներառված՝ կարևորագույն նշանակություն ունեցող օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը:

(33-րդ կետը փոփ. 30.05.24 N 800-Լ)

34. Սույն կարգի 33-րդ կետում չներառված օբյեկտների ճարտարապետաշինարարական նախագծերի դեպքում՝ տվյալ օբյեկտի համար կատարված ինժեներակառուցական հետազոտությունների նյութերը դիտարկվում են փորձաքննության ներկայացված նախագծային կամ նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի փաթեթի կազմում:

35. Մինչև պայմանագրի կնքումը փորձաքննություն իրականացնող մարմինը պարտավոր է ստուգել ներկայացվող քաղաքաշինական փաստաթղթերի փաթեթի կազմն ու ծավալը և սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխանության դեպքում կնքել պայմանագիրը: Անհամապատասխանության դեպքում փաստաթղթերը վերադարձվում են պատվիրատուին՝ առաջարկելով անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացնել եռօրյա ժամկետում:

(35-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ)

36. Փորձագիտական եզրակացությամբ ներկայացված դիտողությունների համաձայն լրամշակված նախագծային փաստաթղթերի կրկնակի փորձաքննության անցկացման ժամկետները սահմանվում են պայմանագրով՝ հաշվի առնելով աշխատանքի ծավալն ու աշխատատարությունը:

37. Փորձաքննության սկզբի ժամկետ է համարվում փորձաքննության մասին պայմանագրի կնքման ամսաթիվը, իսկ փորձաքննության ավարտի ժամկետ՝ փորձագիտական եզրակացությունը փորձաքննություն իրականացրած մարմնի կողմից հաստատվելու օրը:

(37-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Լ)

38. Փորձաքննության ծառայությունների արժեքը, փորձաքննության անցկացման ժամկետների խախտման համար պատվիրատուի և փորձաքննություն իրականացնողի փոխադարձ պարտավորությունները սահմանվում են պայմանագրով:

39. Հատուկ համալիր փորձաքննության իրականացման ժամկետները և պայմանները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝ յուրաքանչյուր առանձին

դեպքի համար:

40. Քաղաքաշինական փաստաթղթերի ուսումնասիրության արդյունքների հիման վրա կազմվում է փորձագիտական եզրակացություն:

41. Փորձագիտական եզրակացությունը պետք է ներառի՝

1) նախագծման համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերի ցանկը և դրանց համառոտ բնութագիրը.

2) ելակետային փաստաթղթերին և օբյեկտի նախագծման տեխնիկական պայմաններին նախագծային լուծումների համապատասխանության վերաբերյալ կատարված եզրահանգումները.

3) հիմնական նախագծային լուծումների (սույն կարգի 23-րդ կետով սահմանված դեպքերում՝ նաև նախահաշվային փաստաթղթերի) վերլուծության արդյունքները, համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին, հիմնական տեխնիկատնտեսական ցուցանիշները.

4) ընդունված նախագծային լուծումների վերաբերյալ դիտողությունները և առաջարկությունները, նախագծում ճշտումներ ու լրացումներ կատարելու մասին հանձնարարականները, առաջարկվող ճշտումների հիմնավորումները՝ պարտադիր հղում կատարելով այն նորմին, որի խախտումն արձանագրվել է.

5) փորձաքննության ընթացքում աշխատանքային կարգով կատարված հիմնական փոփոխությունները և լրացումները.

6) քաղաքաշինական փաստաթուղթը երաշխավորելու կամ այն լրամշակման վերադարձնելու կամ այն մերժելու մասին որոշման հիմնավորումները: Փորձաքննություն իրականացնող մարմնի դիտողություններն ու առաջարկությունները կարող են ներկայացվել միայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերով սահմանված պահանջների ապահովման մասով:

(41-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

42. Փորձագիտական եզրակացությունը կարող է եզրափակվել հետևյալ սահմանումներից մեկով՝

1) «Երաշխավորվում է նախագծային փաստաթղթերի համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պարտադիր պահանջներին» (փորձագիտական դրական եզրակացություն), որից հետևում է, որ նախագիծը կարող է սահմանված կարգով պատվիրատուի կողմից ներկայացվել համաձայնեցման և հաստատվել: Եթե փորձաքննության ընթացքում հայտնաբերված բացթողումների ու սխալների ուղղումը չի ենթադրում հիմնական նախագծային լուծումների փոփոխում, ապա նախագիծը ճշտվում և լրացվում է աշխատանքային կարգով, որից հետո տրվում է վերջնական փորձագիտական եզրակացությունը: Այդ դեպքում նախագիծը կրկնակի փորձաքննության չի ներկայացվում.

2) «Նախագիծը վերադարձվում է լրամշակման», որից հետևում է, որ նախագիծը ենթակա է լրամշակման՝ ըստ եզրակացությունում ներկայացված դիտողությունների և առաջարկությունների, որից հետո ճշտված և լրամշակված նախագծային փաստաթղթերի մասով այն պետք է պատվիրատուի կողմից ներկայացվի կրկնակի փորձաքննության: Լրամշակված նախագծի կրկնակի փորձաքննության համար ներկայացվում են փորձաքննության վերաբերյալ արված դիտողությունների հիման վրա փոփոխված նախագծային նյութերի մասին բացատրագիրը՝ անհրաժեշտ հիմնավորումներով, նախորդ դիտարկումից հետո փոփոխված և լրացված նախագծային փաստաթղթերը.

3) «Նախագծային փաստաթղթերը չեն համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին», որից հետևում է, որ տվյալ նախագիծը ենթակա է հիմնավոր վերամշակման և պետք է փորձաքննության ներկայացվի որպես նոր նախագիծ:

43. Փորձագիտական դրական եզրակացությունը չի կարող պարունակել նախագծային լուծումների վերաբերյալ դիտողություններ, առաջարկություններ կամ նախագծում ճշտումներ ու լրացումներ կատարելու մասին հանձնարարականներ:

44. Փորձագիտական եզրակացությունը հաստատվում է փորձաքննություն իրականացրած մարմնի ղեկավարի կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 11-րդ կետով սահմանված պահանջներին համապատասխան, և ուղարկվում է պատվիրատուին:

(44-րդ կետը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

45. Փորձագիտական դրական եզրակացության կամ երաշխավորագրի գործողության ժամկետը երեք տարի է, որը լրանալուն պես տվյալ եզրակացությունը (երաշխավորագիրը) համարվում է ուժը կորցրած:

(հավելվածը փոփ., լրաց., խմբ. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 16.12.21 N 2052-Ն, 30.05.24 N 800-Ն, լրաց. 31.10.24 N 1729-Ն)

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Դ. Հարությունյան

Կ Ա Ր Գ

**ՔԱՂԱՔԱՉԻՆԱԿԱՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ
(վերնագիրը խմբ. 02.12.21 N 1985-Ն)**

1. Քաղաքաչինական էլեկտրոնային թույլտվությունների տրամադրման համակարգը (այսուհետ՝ էլեկտրոնային համակարգ) գործում է քաղաքաչինական գործունեության իրականացման թույլտվությունների ստացման գործընթացը դյուրացնելու և փաստաթղթերի տրամադրման, ծանուցումների և համաձայնեցումների ընթացակարգերը մասնակից մարմինների կողմից թվային եղանակով, կարճ ժամկետներում և համակարգված իրականացնելու նպատակով: Համակարգը հնարավորություն է տալիս իրականացնելու միաժամանակյա տեղեկացումներ, մի քանի մարմինների և կազմակերպությունների հետ առցանց փոխհամաձայնեցումներ, ինչպես նաև ապահովում է ամբողջ ընթացակարգի թափանցիկությունը և գործընթացների մշտադիտարկումը:

2. Էլեկտրոնային համակարգի ավտոմատացման միջոցառումներն իրականացվում են երեք հիմնական ուղղություններով՝

1) գործառույթների ներքին ավտոմատացում՝ ընթացակարգին մասնակից մարմինների և կազմակերպությունների կորպորատիվ ցանց.

2) քաղաքաչինական գործունեության իրականացման թույլտվությունների տրամադրման էլեկտրոնային մեկ պատուհանի գործառույթների իրականացում մեկ էլեկտրոնային միջավայրում (այսուհետ՝ ինստիտուցիոնալ ցանց), որտեղ գործում են ընթացակարգին մասնակից բոլոր այն մարմինները և կազմակերպությունները, որոնք Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի (այսուհետ՝ N 1 հավելված) պահանջների շրջանակում ունեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված անմիջական լիազորություն կամ գործառույթ համապատասխան վարչական վարույթի արդյունքում տրվող կամ ձևակերպվող էլեկտրոնային թույլտվության համար: Կառուցապատողը նախագծման, շինարարության, շահագործման թույլտվություն ստանալու իրավասու մարմինն ուղղված իր հայտերը (դիմումները) ներկայացնում է բացառապես էլեկտրոնային համակարգի միջոցով՝ առցանց (online) անձամբ, կամ իրավասու մարմնի մեկ պատուհան ծառայության աշխատակցի միջոցով, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 6 հավելվածի (այսուհետ՝ N 6 հավելված) 2-րդ կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերի պահանջներին համապատասխան:

3) արտաքին ցանցի միջոցով հայտատուներին առցանց ծառայությունների մատուցման ապահովում՝ օրենքով սահմանված տեղական տուրքերի և վճարների էլեկտրոնային վճարումներ կատարելու, կառուցապատողի կողմից մուտքագրվող տվյալները՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության, պետական ռեգիստրի գործակալության, Հայաստանի Հանրապետության կադաստրի կոմիտեի տվյալների շտեմարանների և այլ թվային շտեմարանների տվյալների հետ նույնականացնելու նպատակով:

3. Արտաքին փաստաթղթաշրջանառությունն իրականացվում է ինստիտուցիոնալ ցանցի միջոցով, որը համակարգվում է ինչպես նաև անխափան ու անվտանգ շահագործման սպասարկումն իրականացվում է քաղաքաչինության բնագավառի պետական կառավարման մարմնի կողմից, իսկ ներքին փաստաթղթաշրջանառությունը՝ կորպորատիվ ցանցի միջոցով, որի անխափան ու անվտանգ շահագործման սպասարկումն իրականացվում է սույն կարգի 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետում նշված յուրաքանչյուր մարմնի կամ կազմակերպության կողմից, որով կառուցապատողի կողմից ներկայացված ցանկացած հայտը (կամ դիմումը)՝ կից փաստաթղթերով, ուղարկվում է գործառույթի կատարման լիազորություն ունեցող իրավասու մարմնի համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանմանը:

4. Էլեկտրոնային ընդունարանը (իրավասու մարմնի մեկ պատուհան ծառայության էլեկտրոնային համարժեքը) կառուցապատող-իրավասու մարմին շղթայի միջանկյալ օղակն է, որի գործառույթները ներառում են կառուցապատողից դիմումներ (կից փաստաթղթերով) ընդունելու (համակարգում գրանցման համար (N) տրամադրելու և անհրաժեշտ մասնագիտական խորհրդատվություն մատուցելու), իսկ գործընթացի ավարտից հետո՝ կառուցապատողին ծանուցելու և համապատասխան փաստաթղթերը նրան հանձնելու պարտականություններով:

5. Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով քաղաքաչինական գործունեության իրականացման թույլտվությունների (այդ թվում՝ նախագծման թույլտվություն (ճարտարապետահատակագծային, տեխնիկական պայմաններ և ելակետային տվյալներ), կառուցապատման սխեմա, Էսքիզային նախագծի, ճարտարապետաշինարարական նախագծի համաձայնեցում, շինարարության կամ քանդման թույլտվություն, ավարտական ակտ կամ շահագործման թույլտվություն) տրամադրման ընթացակարգերն իրականացվում են N 1 հավելվածով սահմանված հաջորդականությամբ, պայմաններով և ժամկետներում:

6. Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով քաղաքաչինական գործունեության իրականացման թույլտվություններ ստանալու համար կառուցապատողն իրավասու մարմնի էլեկտրոնային ընդունարանում կարող է գրանցվել սույն կարգի 5-րդ կետում նշված գործառույթների իրականացման առաջին կամ յուրաքանչյուր հաջորդական փուլում, ընդ որում, գրանցման

համարը՝ կառուցապատողի համար իր կողմից ներկայացված հայտի (դիմումի) հետագա շարժի մասին, հավաստի տեղեկություններ ստանալու միջոց է՝ ապահովելով գործընթացի թափանցիկությունը դրա իրականացման ամբողջ ընթացքում:

7. Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով քաղաքաշինական գործունեության իրականացման համապատասխան թույլտվություն (նախագծման թույլտվություն՝ ճարտարապետահատակագծային և տեխնիկական պայմաններ, կառուցապատման սխեմա, Էքզիզային նախագծի, ճարտարապետաշինարարական նախագծի համաձայնեցում, շինարարության կամ քանդման թույլտվություն, ավարտական ակտ կամ շահագործման թույլտվություն) ստանալու համար կառուցապատողը գրանցվում է Էլեկտրոնային համակարգ միասնական համակարգի Էլեկտրոնային ընդունարանի վեբ կայքում՝ նշելով իր Էլեկտրոնային հասցեն ու հեռախոսահամարը, ստեղծում է հաշիվ (account) համակարգում և լրացնում է ու իր Էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացնում է N 1 հավելվածով սահմանված համապատասխան Էլեկտրոնային հայտը (դիմումը): Իրավասու մարմնի մեկ պատուհանի աշխատակցի միջոցով հայտ ներկայացնելու դեպքում տվյալներն Էլեկտրոնային համակարգ են մուտքագրվում աշխատակցի կողմից՝ միաժամանակ ստեղծելով կառուցապատողի համար նոր օգտատիրոջ հաշիվ: Նորաստեղծ հաշվի տվյալները (օգտատիրոջ անունը և գաղտնաբառը) ուղարկվում են դիմումատուի հայտում նշված Էլեկտրոնային հասցեին: Օգտագործելով իր հաշիվը՝ կառուցապատողը հնարավորություն է ստանում հետևելու իր դիմումի համապատասխան գործառույթի ընթացքին: Հայտին կից պահանջվող փաստաթղթերն Էլեկտրոնային համակարգի կարգավորումների շնորհիվ ավտոմատ եղանակով նույնականացվում են համապատասխան մարմինների տվյալների շտեմարանների միջոցով կամ դրա անհնարինության դեպքում՝ կառուցապատողի կողմից կցվում են փաստաթղթերի տեսաներածված պատճենները՝ N 6 հավելվածի 2-րդ կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերի պահանջներին համապատասխան ձևաչափով:

8. Իրավասու մարմնի կողմից մատակարար կազմակերպություններին, պետական լիազոր և այլ մարմիններին՝ N 1 հավելվածով սահմանված դեպքերում ու ժամկետներում ներկայացվող հարցումները, վերջիններիս հետ հետադարձ կապը, ինչպես նաև կառուցապատողներին իրավասու մարմնի ղեկավարի Էլեկտրոնային ստորագրությամբ համապատասխան թույլտվությունների տրամադրումն ապահովվում է Էլեկտրոնային հաղորդակցության ինստիտուցիոնալ ցանցի միջոցով:

9. Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով՝ կառուցապատողներին իրավասու մարմնի ղեկավարի Էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված համապատասխան թույլտվությունների (կամ թույլտվության տրամադրումը մերժելու մասին գրությունների) տրամադրման պահին, Էլեկտրոնային համակարգի ավտոմատ կարգավորումների միջոցով կառուցապատողին ծանուցում է ուղարկվում նաև հայտում նշված Էլեկտրոնային հասցեով, ընդ որում, հայտը (դիմումը) կարող է մերժվել միայն N 1 հավելվածով սահմանված հիմքերով:

10. Այն դեպքերում, երբ Էլեկտրոնային համակարգ մուտքագրված փաստաթղթերի տվյալների ինքնաշխատ եղանակով նույնականացումը հնարավոր չէ իրականացնել առկա տվյալների շտեմարանների հիման վրա, N 1 հավելվածով սահմանված պահանջներով և սույն կարգով նախատեսված ընթացակարգով հարուցված ցանկացած վարչական վարույթի շրջանակում իրավասու մարմինը, ըստ անհրաժեշտության, կարող է Էլեկտրոնային ծանուցմամբ առաջարկել կառուցապատողին, վերջինիս հայեցողությամբ, իրավասու մարմնին ներկայացնել նաև N 1 հավելվածով սահմանված կարգերի շրջանակներում նախատեսված հայտին (դիմումին) կցվող որոշ փաստաթղթերի (մասնավորապես, մասնագիտական եզրակացություններ, տեղական տուրքի կամ վճարի մուծումը հավաստող անդորրագրեր) բնօրինակները:

11. Կառուցապատողը կեղծ տվյալներ ներկայացնելու դեպքում կրում է պատասխանատվություն՝ օրենքով սահմանված կարգով:

(հավելվածը խմբ. 29.10.15 N 1317-Ն, 16.06.16 N 630-Ն, 02.12.21 N 1985-Ն)

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Դ. Հարությունյան

Հավելված N 4
ՀՀ կառավարության 2015 թվականի
մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԸՍՏ ՌԻՍԿՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐԻ
(ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԻ) ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ**

Ց Ա Ն Կ Ո Ւ

**ՑԱԾԻ ՌԻՍԿՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ (Ո ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՅԻ) ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ
ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ (ԾԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ)**

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ցանկում (այսուհետ՝ N 1 ցանկ) ներառված են օրենքով և Հայաստանի

Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի (այսուհետ՝ N 1 հավելված) 26-րդ կետի 1-ին ենթակետով, 27-րդ կետի 1-ին ենթակետով և 136-րդ կետով սահմանված՝ շինարարության թույլտվություն չպահանջող ընթացիկ նորոգման, միջին նորոգման, ընթացիկ պահպանման, ներքին հարդարման, բարեկարգման և այլ շինարարական աշխատանքները:

(1-ին կետը լրաց. 25.02.21 N 228-Ն)

2. Ընթացիկ նորոգման, ներքին հարդարման, ավտոմոբիլային ճանապարհների միջին նորոգման, ընթացիկ պահպանման և ընդհանուր օգտագործման տարածքներում բարեկարգման աշխատանքների կազմակերպման համար կարող է կատարվել շենքերի և շինությունների ուսումնասիրություն, կազմվել թերությունների մասին ակտ, աշխատանքների ցանկ և, անհրաժեշտության դեպքում, նախահաշիվ:

(2-րդ կետը լրաց. 25.02.21 N 228-Ն)

3. N 1 ցանկի՝

1) աստղանիշով (*) նշված՝ աշխատանքների համար կազմվում է եսթիզային նախագիծ և համաձայնեցվում N 1 հավելվածի 136-րդ կետով սահմանված կարգով, եթե այդ աշխատանքները կատարվում են քաղաքային համայնքների կամ քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների ընդհանուր օգտագործման տարածքներում կամ փողոցահայաց հատվածներում.

2) 7-րդ կետի 7-րդ ենթակետով սահմանված զազափոխադրման և զազամատակարարման աշխատանքներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 22-ի N 2399-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան.

3) 7-րդ կետի 11-րդ ենթակետով սահմանված՝ ավտոմոբիլային ճանապարհների միջին նորոգման, ընթացիկ պահպանման աշխատանքների իրականացման ժամկետները, երթևեկությունը խոչընդոտելու կամ սահմանափակելու դեպքերում, համաձայնեցվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության և համապատասխան համայնքի ղեկավարի հետ:

(3-րդ կետը փոփ. 25.02.21 N 228-Ն)

4. Ճարտարապետահատակագծային և (կամ) նախագծային առաջադրանքով ինտերիերի մշակման պայման նախատեսվելու դեպքում ներքին հարդարման աշխատանքները ներառվում են գեղարվեստակոնստրուկտորական նախագծային փաստաթղթերի կազմում:

II. ԸՆԹԱՑԻԿ, ՄԻՋԻՆ ՆՈՐՈԳՄԱՆ, ԸՆԹԱՑԻԿ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐՔԻՆ ՀԱՐԴԱՐՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

(վերնագիրը լրաց. 25.02.21 N 228-Ն)

5. Ընթացիկ նորոգման, միջին նորոգման, ընթացիկ պահպանման և ներքին հարդարման աշխատանքներն ապահովում են շենքերի, շինությունների, ինժեներական սարքավորումների, ինչպես նաև դրանց առանձին մասերի պահպանումն ու շահագործման որակը, ավտոմոբիլային ճանապարհների դեպքում պահպանում են ճանապարհային պատվածքը հետագա քայքայումից, և ներառում են վնասվածքների ու անսարքությունների վերացման կանխարգելիչ միջոցառումներ: Ընդ որում, մատակարար կազմակերպությունների կողմից ենթակառուցվածքների անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքները կարող են սկսվել միայն իրավասու մարմնին տեղեկացնելուց հետո:

(5-րդ կետը լրաց. 25.02.21 N 228-Ն)

6. Շենքերում ընթացիկ նորոգման և ներքին հարդարման աշխատանքներն են՝

1) հիմքեր՝

ա. նկուղային հարկերը շրջափակող արտաքին պարիսպների առանձին քարերի (աղյուսների) փոխում, փոխարինում,

բ. շենքերի նկուղների ներսից՝ հիմնապատերի առանձին թուլացած քարերի (աղյուսների) ամրացում,

գ. հավաքովի և միաձույլ բետոնե հիմնապատերի անհարթությունների և խոռոչների հարդարում,

դ. երեսապատում և հիմնապատերի նորոգում նկուղային հարկերի ներսի կողմից հարդարում, սվաղում (քարերի վերաշարում՝ ընդհանուր մակերեսի 2 տոկոսից ոչ ավելի)՝ բացառությամբ «ե» պարբերությամբ նախատեսված դեպքերի,

ե. (*) նկուղային և որմնախարսիային (կիսանկուղային) հարկերի, ինչպես նաև ստորգետնյա ավտոկայանատեղիների, քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցների համար նախատեսված սենքերի (ապաստարանների և (կամ) թաքստոցների) ներսի կողմից հիմնապատերի, միջնորմների նորոգում՝ տեխնիկական վիճակի ուսումնասիրության եզրակացության առկայությամբ.

2) պատեր և սյուներ՝

ա. պոկված կամ թուլացած առանձին քարերի (աղյուսների) ամրացում և նորերի տեղադրում շաղախի միջոցով,

բ. քարե (աղյուսե) պատերի նեղ ճեղքերի շաղախալցում,

գ. երկաթբետոնե պատերի և սյուների ամրանների պաշտպանիչ շերտերի վերականգնում,

դ. խոշորաբլուկային և խոշորապանելային պատերի ուղղահայաց և հորիզոնական ծայրակցատեղերի մաքրում և շաղախապատում՝ օդահոսքերից ու խոնավությունից ներքին

տարածքներն ու մետաղական ամրացումները մեկուսացնելու նպատակով,

ե. քարե ցոկոլների նորոգում,

զ. քարե (աղյուսե) և բետոնե սյուների անկյունների և պաշտպանիչ անկյունների տեղադրում,

է. կյոր կամ քառանկյուն գերաններից ու տախտակներից կառուցված պատերի խծուծվածքների փոխում, ճեղքերի և արանքների փակում՝ կանեփաթելի խրճերով,

ը. փայտյա կոնստրուկցիաների մետաղական ձգանների փոխում կամ նորերի տեղադրում,

թ. պարիսպների առանձին հատվածների վերականգնում և վերանորոգում.

3) միջնորմեր և ներքին պատեր՝

ա. ներքին պատերի և միջնորմերի ամրացում, սվաղում, երեսապատում (կերամիկական

սալիկներ, պաստառներ և այլն) և ներկում (այդ թվում՝ դրանց նորոգում, փոխում,

փոխարինում),

բ. բոլոր տեսակի միջնորմերի կոնստրուկցիաների նորոգում, փոխում, փոխարինում,

գ. միջնորմերի վերնամասերում և դրանց պատերի հետ միացման տեղերում նստվածքից առաջացած ճեղքերի փակում,

դ. միջնորմերի ապակեպատված հատվածներում ապակիների փոխարինում.

4) կտուրներ և ծածկեր՝

ա. ծպեղագերանների ուժեղացում լրացուցիչ ամրակապերով,

բ. կտուրների փայտյա կոնստրուկցիաների ամրացում՝ կցանումների, ծայրակցվածների և այլ միացումների թուլացած տեղերում լրացուցիչ հեղույսների և երկաթակապերի տեղադրմամբ,

գ. ծածկերի փայտյա ֆերմաների հեղույսների ձգում,

դ. երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների (ֆերմաներ, հեծաններ, ծածկասալեր) մերկացած ամրանների պաշտպանիչ շերտերի վերականգնում,

ե. ապակեպատ ձեռնաեղուստների շրջանակների բացման և փակման սարքավորումների նորոգում, փոխում, փոխարինում,

զ. փայտյա կոնստրուկցիաների հակասեպտիկ և հակահրդեհային ծածկապատումներ,

է. ձեղնահարկային լուսամուտների նորոգում,

ը. կտուր տանող ելքերի վերականգնում կամ նորոգում,

թ. մետաղյա կտուրների սանդղեքների ու թիթեղաթերթերի եզրերի ամրացում՝ դրանց գազաթների ու տակամասերի ծածկմամբ,

ժ. կտուրների մասնակի (կտուրի ընդհանուր մակերեսի մինչև 30 տոկոսը) փոխում,

ժա. մետաղյա ծածկերի առանձին մասերի նորոգում (ընդհանուր մակերեսից մինչև 30

տոկոսը փոխելով նորով),

ժբ. կղմինդրե և այլ հատասալիկներից հավաքվող ծածկերի նորոգում՝ առանձին կղմինդրների ու սալիկների փոխմամբ,

ժգ. գլանափաթեթավոր նյութերից ծածկի (փափուկ կտուր) մասնակի նորոգում,

ժդ. նավթանների, ջրհորդանների, ջրաթափերի, ջրընդունիչ ձագարների, քիվերի և այլ ելուստների նորոգում, փոխարինում, առանձին վնասված մասերի ամրացում,

ժե. ծխնելույզների, ծխաօդափոխիչ բլոկների և կտուրներից վեր բարձրացող այլ մասերի թիթեղապատվածքի նորոգում կամ փոխում, ինչպես նաև ծխաօդափոխիչ հորանների և կոյուղային կանաչակների գլխանոցների նորոգում,

ժզ. ձեղնասանդուղքների նորոգում և վերականգնում,

ժէ. թիթեղյա կտուրների պարբերաբար ներկապատում,

ժը. գլանափաթեթավոր նյութերից ծածկերի (փափուկ կտուրների) նավթաբիտումային մածուկապատում,

ժթ. ներքին ջրատարների ձագարափոսերի և վրադիրների նորոգում,

ի. (*) տանիքների՝ ներառյալ դրանց նորոգման, վերականգնման, ամրացման, մասնակի կամ ամբողջական փոխարինման աշխատանքները՝ պայմանով, որ դրանց իրականացմամբ չեն փոփոխվում շենքի կամ կառույցի կրող կոնստրուկցիաները և հիմնական կառուցվածքային լուծումները.

իա. **(պարբերությունն ուժը կորցրել է 18.04.26 N 535-Ն)**

5) միջհարկային ծածկեր և հատակներ՝

ա. ծածկի երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների (հեծաններ, հենագերաններ, սալեր) պաշտպանիչ շերտի վերականգնում,

բ. ցրտահարման ենթակա մետաղյա հեծանների լրացուցիչ շերմամեկուսացում,

գ. ցեմենտային, բետոնե և ասֆալտապատ հատակների փոսերի լցում,

դ. հատակների ու դրանց հիմնատակների նորոգում,

ե. հատակների ցեմենտապատում և ծածկույթի (մանրատախտակ, լինոլեում, գորգատիպ սինթետիկ փաթեթակյուլթեր, կերամիկական, մարմարե, ցեմենտե և այլ սալիկներ) տեղադրում, նորոգում, փոխում, փոխարինում,

զ. շրիշակների տեղադրում, ամրացում, փոխում, փոխարինում,

է. ձեղնահարկային ծածկերի լրացուցիչ շերմամեկուսացում,

ը. կախովի առաստաղների տեղադրում, փոխում, փոխարինում.

6) լուսամուտներ, դռներ ու դարպասներ՝

ա. (*) արտաքին դռների և դարպասների նույն տեղում փոխում, փոխարինում,

վերականգնում և վերանորոգում,

բ. դռների ու դարպասների ծոված փեղկերի ուղղում և դրանց ամրացում,

գ. փեղկերի ամրացում՝ դրանց առանձին մասերի փոփոխմամբ,
դ. ապակիների փոխում, փոխարինում,
ե. լուսամուտների, լուսամուտագոգերի և դռների շրջանակների ու պատերի միջև արանքների փակում,

զ. լուսամուտների և դռների վնասված պարագաների փոխում, նորերի տեղադրում,
է. ներքին դռների և լուսամուտագոգերի տեղադրում, փոխում, փոխարինում և ներկում,
ը. մուտքի դռների և դարպասների ջերմամեկուսացում,
թ. արտաքին դռների զսպանակների և զսպիչների տեղադրում,
ժ. (*) արտաքին լուսամուտների փոխում, փոխարինում, արտաքին պատերի բացվածքներում ցուցափեղկերի փոփոխություն,
ժա. (*) պատշգամբների բազրիքների արտաքին տեսքի ձևափոխում՝ առանց կոնստրուկտիվ փոփոխությունների.

7) սանդուղքներ և սանդղամուտքեր՝

ա. բետոնե և քարե սանդուղքների, աստիճանների, թեքանների ու հարթակների խորշերի և փոսերի լցում,

բ. փայտաշեն սանդուղքների ու հարթակների առանձին մաշված տախտակների փոխարինում,

գ. սանդուղքաբաժնի բռնածողերի և ճաղասարքերի ամրացում, առանձին մասերում բռնածողերի և այլ մասերի փոխարինում,

դ. (*) թեքահարթակների իրականացում գոյություն ունեցող սանդղամուտքերում.

8) ճակատապատեր՝

ա. շենքերի ճակատների երեսապատման պոկվող ու թուլացած սալիկների, քարերի, ծեփածո և քարատաշ ճարտարապետական դետալների, բազրիքների, քիվերի և այլ մասերի ամրացում,

բ. (*) երեսապատումների նորոգում, փոխում, փոխարինում,

գ. շենքերի արտաքին սվաղի առանձին մասերի նորոգում,

դ. (*) շենքերի ճակատապատերի ներկում,

ե. կայուն բաղադրությամբ ներկված կամ երեսապատված ճակատապատերի մաքրում, լվացում՝ փոշուց ու մրից,

զ. (*) քիվերի և այլ դեկորատիվ էլեմենտների վերականգնում,

է. (*) ծեփածո էլեմենտների վերականգնում,

ը. ճակատապատերի մաքրում.

9) ջեռուցում՝

ա. ջեռուցման սարքերի տեղադրում,

բ. ջեռուցման խողովակաշարերի և սարքերի լվացում ու կարգավորում,

գ. ջեռուցիչ սարքերի և խողովակաշարերի առանձին հատվածների անսարքությունների նորոգում,

դ. ընդարձակիչ բաքերի ջերմամեկուսացում,

ե. խողովակաշարերի և սարքերի ներկում,

զ. վառարանների մանր նորոգումներ՝ դրա սարքավորումների մասնակի փոխմամբ, փլվածքների հեռացում, վերականգնում և արտաքին հարդարում.

10) օդափոխություն՝

ա. նոր օդանցքների տեղադրում,

բ. օդատարների մասնակի փոխում,

գ. օդատարներում ներծծումների վերացում,

դ. օդափոխիչների, օդատարների, կալորիֆերների, էլեկտրաշարժիչների, հենասարքերի, հորանների և այլ սարքերի նորոգում, փոխում,

ե. օդատարների և օդափոխիչ սարքավորումների ներկում,

զ. էլեկտրաշարժիչների նորոգում,

է. ծխնեխոյզների և ծխանցքների նորոգում, ներկում.

11) ջրամատակարարում և կոյուղի՝

ա. ջրաչափիչ սարքերի տեղադրում,

բ. ջրատար և կոյուղու խողովակների ու սարքերի հոսքերի և կաթոցների վերացում,

գ. ջրատար և կոյուղու խողովակաշարերի ամրացում և մասնակի նորոգում,

դ. ցրտահարվող մասերում խողովակաշարերի ջերմամեկուսացում,

ե. կոյուղու խողովակների և սարքերի մաքրում,

զ. խողովակաշարերի հատվածների նորոգում,

է. սանհանգույցների կահավորանքի տեղադրում, առանձին սարքերի (զուգարանակոնքեր, լվացարաններ, ծորակներ և այլն) փոխում, փոխարինում.

12) տաք ջրամատակարարում՝

ա. ջերմափոխանակիչների և գալարախողովակների մաքրում նստվածքներից ու աղտոտումից,

բ. պոմպային և մոտորային կայանների մանր նորոգում,

գ. ջրածորակների փոխում, խողովակաշարերի ջերմամեկուսացում և այլ փոքրածավալ աշխատանքների կատարում «Ջեռուցում» ու «Ջրամատակարարում և կոյուղի» բաժիններում թվարկված աշխատանքներին համապատասխան,

դ. խողովակաշարերի մասերի փոխում.

13) էլեկտրալուսավորում և կապ՝

ա. էլեկտրագծերի ցանցի վարդակների, սարքերի և սարքավորումների տեղադրում,
բ. հեռուստակապի և հեռահաղորդակցության ներքին համակարգերի տեղադրում,
գ. ծխահրդեհային տեղեկացման ավտոնոմ սարքերի տեղադրում,
դ. ներքին կախված էլեկտրալարերի ձգում և լրացուցիչ ամրակապերի տեղադրում՝
տեղակայված պիտուլքակազմերի փոխարինմամբ (անջատիչներ, կոթառներ, վարդակներ),
ե. էլեկտրահաղորդալարերի առանձին հատվածների և էլեկտրասարքերի փոխում,
զ. պատերի, միջնորմների, միջհարկային ծածկերի նորոգման ժամանակ էլեկտրասնուցիչ
ցանցի ապամոնտաժում և վերականգնում,
է. խմբային բաշխիչ և ապահովիչ վահանակների մանր նորոգում:

(6-րդ կետը խմբ. 25.03.21 N 410-Ն, խմբ., փոփ. 18.04.26 N 535-Ն)

7. Շինություններում (կառուցվածքներում) ընթացիկ նորոգման, միջին նորոգման, ընթացիկ պահպանման աշխատանքներն են՝

1) ջրմուղ-կոյուղու կառուցվածքների ցանցեր, խողովակաշարեր, ամրաններ՝

ա. առանձին լայնակների կարանախցում,
բ. պողպատյա խողովակների առանձին ծայրակցատեղերի եռակցում կամ զոդում,
գ. արտահոսքի վերացման նպատակով առանձին տեղերի խցանում՝ կցորդիչներ, խամուլքներ, բանդաժներ տեղադրելով, կամ առանձին խողովակների փոխարինում,
դ. առանձին խողովակների (մինչև մեկ կմ երկարությամբ) փոխում, փոխարինում (պահպանելով խողովակների տրամագիծը),
ե. խցակների լցում, հեղույսների ձգում և ձևավոր մասերի ու ամրանաձողերի առանձին խցակների փոխում,
զ. ձևավոր մասերի կցորդային միացումներում ու ամրանաձողերում միջադիրների և հեղույսների փոխում, փոխարինում,

է. ջրածորանների ամրակապերի նորոգում,

ը. ջրաբաշխիչ աշտարակների նորոգում.

2) ջրմուղ-կոյուղու կառուցվածքների հորեր՝

ա. հորերի պատերի առանձին ճեղքերի վերացում,
բ. առանձին ընկնող աղյուսների խցում,
գ. առանձին երթային բռնակների փոխում,
դ. աստիճանների նորոգում,
ե. վաքերի սվաղների նորոգում, վերականգնում,
զ. անցքերի նորոգում,
է. մտոցների քանդված մասերի նորոգում.

3) ջրաբաշխման և հիդրոտեխնիկական կառուցվածքների պատվարներ, ամբարտակներ, ջրընկեցքներ, ջրանցքներ.

ա. բետոնե ջրթողիչների և ամբարտակի ճեղքերի վերալցում,

բ. ափեր ամրացնող ծածկույթի և շեղությունների ամրանների վնասվածքների վերացում (ընդհանուր մակերեսի մինչև 2 տոկոսի չափով),

գ. փայտյա կոնստրուկցիաների առանձին էլեմենտների փոխում,

դ. մետաղյա կոնստրուկցիաների հիմքային մասերի ամրացում և դրանց ներկում,

ե. երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների վերջույա մասերի պաշտպանիչ շերտերի վերականգնում,

զ. հողե կառուցվածքների ողողված շեղությունների լցում.

4) ջրաբաշխման և հիդրոտեխնիկական կառուցվածքների ջրային հորատանցքեր՝

ա. վերին ջրընդունիչ բաքի մաշված մասերի փոխարինում,

բ. ջրամուղ և օդամուղ խողովակների հիմնանցքերի խորացում կամ փոքրացում,

գ. ջրամուղ և օդամուղ խողովակների փոխում.

5) ջրմուղ-կոյուղու մաքրման կառուցվածքներ՝

ա. սվաղի առանձին հատվածների վերանորոգում՝ ճեղքերի փոխմամբ և երկաթայնացմամբ (սվաղված ընդհանուր մակերեսի մինչև 30 տոկոսի սահմաններում),

բ. մանր ճեղքերի հարդարում,

գ. մտոցների և աստիճանների նորոգում ու ներկում,

դ. առանձին բռնակների օգտագործում,

ե. ֆիլտրերի փողրակների կողերի երկրաչափական ձևերի վերականգնում,

զ. օդատարների նորոգում,

է. առանձին տեղերում մեկուսացումների նորոգում,

ը. երկհարկ տիղմագտիչների փողրակների նորոգում, փողրակների առանձին մասերի փոխում,

թ. կենսաբանական գտիչների շարվածքի առանձին մասերի նորոգում,

ժ. մղանցքների և խցերի հիդրոմեկուսացման փոխում.

6) ջրմուղ-կոյուղու կառուցվածքների խողովակաշարեր և ամրանաձողեր՝

ա. առանձին խողովակների ծայրակցատեղերի եռակցում կամ զոդում,

բ. առանձին խողովակների փոխում,

գ. խողովակաշարերի ջերմամեկուսացման և ջրամեկուսացման նորոգում, վերականգնում, փոխում,

դ. խցակների լցում, ամրանաձողի առանձին մասերի փոխում, հեղույսների ձգում,

ե. կցամիացումների հեղույսների և ներդիրների փոխում,

զ. ձևավոր մասերի, փականների, խտացուցիչների նորոգում, փոխում,

Է. շարժական և անշարժ հենարանների փոխում.

7) գազափոխադրում և գազամատակարարում`

ա. գազաֆիկացված բնակավայրերում շենքերի և շինությունների ներսում գոյություն ունեցող ցածր ճնշման բաշխիչ գազատարից մինչև գազասարքերը միացման շինարարական-մոնտաժային աշխատանքներ,

բ. գազատարների խողովակաշարերի տեղային վթարային վերանորոգման, վերականգնման շինարարական-մոնտաժային աշխատանքներ,

գ. գազատարների շարժական և անշարժ հենարանների վերանորոգում և վերականգնում,

դ. գազային սարքավորումների (արմատուրների) փականների նորոգում և փոխարինում,

ե. էլեկտրաքիմիական պաշտպանիչ կայանների նորոգում և փոխարինում.

8) երկաթուղիների (այդ թվում` մերձատար և ներգործարանային) հողային պաստառ`

ա. թեքությունների մաքրում և բարեկարգում,

բ. դիտահորերի, կանալների, խրամառուների, վաքերի արագահոսների մաքրում և կարգավորում,

գ. ջրացամաքիչների մաքրում` գարնանային ջրիոսքերից հետո,

դ. չիմապատվածքների, սալարկների, ճեղանների մաքրում և մանր նորոգում,

ե. լիցքի ֆիլտրող մասի մաքրում և մանր շտկում,

զ. հողային պաստառի լայնացում` ոչ բավարար լայնություն ունեցող տեղերում մինչև

քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթով (ՍՆ 449-72 «Ցուցումներ երկաթուղային և ավտոմոբիլային ճանապարհների հողային պաստառների նախագծման») սահմանված չափերը,

Է. հողային պաստառի վերականգնում` սարքերի, ողողատների, փլուզումների և ճահճուտների տեղերում.

9) երկաթուղիների (այդ թվում` մերձատար և ներգործարանային) վերին կառուցվածքներ`

ա. նստվածքային, թեքված և շեղված տեղամասերի ուղղում,

բ. փայտակոճերի մտցնում գծերի տակ,

գ. ռելսերի ուղղում,

դ. ամրացումների փոխում,

ե. ռելսերի ծայրանքների կարգաբեկում,

զ. բացվածքների ձգում,

է. փայտակոճերի նորոգում,

ը. փայտակոճերի ցրում,

թ. բալաստային պրիզմաների կարգաբեկում,

ժ. գծային ամրակապերի մաքրում և յուղում,

ժա. առանձին փայտակոճերի փոխարինում,

ժբ. ճաքած ռելսերի փոխարինում,

ժգ. անցատեղերի առանձին էլեմենտների փոխարինում,

ժդ. ուղեցուցանիչների, ուղեփակոցների և կարճասյունների ներկում,

ժե. սլաքային անցատեղերի նորոգում` առանձին էլեմենտների փոխմամբ.

10) երկաթուղիների (այդ թվում` մերձատար և ներգործարանային) արհեստական կառուցվածքներ (կամուրջներ, թունելներ, խողովակներ)`

ա. հեղուկների ձգում և փոխում,

բ. գլանանիվների կարգաբեկում,

գ. վնասված հատային էլեմենտների փոխում,

դ. հենարանների ճաքերի փակում,

ե. հենարանների արտաքին մասերի տորկրետացում կամ ցեմենտացում,

զ. առանձին պոկված կամ տեղաշարժված քարերի տեղերի ցեմենտում.

11) ավտոմոբիլային ճանապարհներ, համայնքների փողոցներ`

ա. սողանքների հետևանքով առաջացած նստվածքների վերականգնում լրացման, հարթեցման և պնդեցման միջոցով` ժամանակավոր անցանելիությունն ապահովելու նպատակով,

բ. թափվածքների, փլուզումների մաքրում,

գ. շեպերի ուղղում, հարթեցում և ամրացում,

դ. խրամուղիների, հեղեղատարերի ու ջրատար կանալների մաքրում,

ե. կողային առուների մաքրում, ակոսահանում և ամրացում,

զ. կողնակների լայնացում ոչ բավարար լայնություն ունեցող տեղերում` մինչև սույն կետի 8-րդ ենթակետով նշված քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթով սահմանված չափերը, դրանց ուղղում, ամրացում և լրացում,

է. ջրահեռացման վաքերի մաքրում, նորոգում և լրացում,

ը. ճանապարհային ծածկի առանձին տեղերի հարթեցում, ճեղքերի փակում,

թ. առանձին եզրաքարերի ուղղում, մայթերի նորոգում,

ժ. ճանապարհային նշանների և անվտանգության տարրերի նորոգում, փոխարինում և լրացում,

ժա. ճանապարհային գծանշման իրականացում,

ժբ. հենապատերի նորոգում և ուժեղացում,

ժգ. ճանապարհային ծածկի առանձին սալերի ուղղում և փոխում,

ժդ. ծածկի վերին շերտի մաշված և քայքայված հատվածների վերականգնում,

անհրաժեշտության դեպքում նորոգվող հատվածի փոսային նորոգում, ֆրեզում, հարթեցնող

շերտի տեղադրում, առանձին հատվածների պատվածքի քայքայված տեղամասերի փոխարինում՝ նորոգվող ճանապարհահատվածի մակերեսի ոչ ավելի, քան 3 % -ի չափով, ժե. արհեստական կառուցվածքների մաքրում, նորոգում և փոխարինում, այդ թվում՝ վնասված հատային էլեմենտների փոխում, հենարանների ճաքերի փակում, հենարանների արտաքին մասերի տորկրետացում կամ ցեմենտացում, առանձին պոկված կամ տեղաշարժված քարերի տեղերի ցեմենտում,

ժգ. (կետն ուժը կորցրել է 25.02.21 N 228-Ն)

ժԷ. (*) Հայաստանի Հանրապետության մարզերի համայնքային ենթակայության, ոչ տարանցիկ, տեղական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների, ներհամայնքային փողոցների երթևեկելի մասի և մայթերի սալապատման, խճապատման, դրանց ընթացիկ նորոգման ու բարեկարգման աշխատանքներ,

12) էլեկտրամատակարարման (էլեկտրալուսավորման ներքին և արտաքին ցանցեր, ֆոտովոլտային և հողմաէներգետիկ կայաններ) վերագտնյա համակարգեր՝

ա. կախված հաղորդալարերի վերաձգում,

բ. հաղորդալարերի կտրված տեղերի վերացում,

գ. առանձին մեկուսիչների փոխարինում,

դ. կողմնական ընձյուղների վրա լրացուցիչ ոլորքների տեղադրում,

ե. երկաթբետոնե և բետոնե կողմնական ընձյուղների ճաքերի և այլ վնասվածքների վերացում,

զ. առանձին հենասյուների ուղղում,

է. առանձին ընձյուղների ուղղում և փոխում,

ը. վնասված պաշտպանիչ խողովակաշարերի վերականգնում մինչև 10.0 գծմ երկարությամբ,

թ. փտած, վնասված հենասյուների փոխարինում,

ժ. բաշխիչ պահարանների և արկղերի փոխարինում,

ժա. վնասված մալուխների, տեխնիկական սարքերի փոխարինում,

ժբ. վնասված մալուխային ելքերի վերանորոգում:

13) կապի (հեռահաղորդակցության և ազդանշանային համակարգեր, հաղորդակներ, ընդունիչներ, անտենաներ, ուժեղարարներ) վերագտնյա համակարգեր՝

ա. դիտահորերի վերանորոգում, դիտահորերի վնասված ծածկերի և մտոցների փոխարինում,

բ. վնասված պաշտպանիչ խողովակաշարերի վերականգնում մինչև 10.0 գծմ երկարությամբ,

գ. փտած, վնասված հենասյուների փոխարինում, թեքված հենասյուների ուղղում, կախված մալուխների վերաձգում,

դ. բաշխիչ պահարանների և արկղերի փոխարինում,

ե. վնասված մալուխների, տեխնիկական սարքերի փոխարինում,

զ. վնասված մալուխային ելքերի վերանորոգում:

(7-րդ կետը լրաց. 24.09.20 N 1583-Ն, լրաց., խմբ., փոփ. 25.02.21 N 228-Ն, խմբ., լրաց. 10.04.25 N 418-Ն)

III. ԲԱՐԵԿԱՐԳՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

8. Բարեկարգման աշխատանքները ներառում են տարածքների կանաչապատումը, ծառատնկումը, ինչպես նաև բարեկարգման տարրերի վերականգնումը, նորոգումը, փոխումը, փոխարինումը, դեկորատիվ տարրերի տեղադրումը, այդ թվում՝

1) շենքերին ու շինություններին հարակից բակային տարածքների կանաչապատում.

2) (*) մայթերը և շենքերը շրջափակող սալափակների փոխում, փոխարինում.

3) (*) մայթերի առանձին եզրաքարերի ուղղում, վերաշարում, փոխում, փոխարինում.

4) (*) մայթերն ու շենքերը շրջափակող տարածքների ասֆալտապատում և նորոգում՝ բացառելով հատակագծային նիշերի փոփոխությունները.

5) (*) ընդհանուր օգտագործման տարածքներում փոքր ճարտարապետական ձևերի և կառուցվածքների (ծածկարան, ճոճանակ, ցայտաղբյուր, խաղահրապարակ, նստարաններ, աղբարկղ և այլն) տեղադրում.

6) սույն կետի 5-րդ ենթակետով սահմանված փոքր ճարտարապետական ձևերի և կառուցվածքների նորոգում, առանձին մասերի փոխարինում.

7) (*) թեթև կոնստրուկցիաներով (մետաղյա խողովակ, ցանց և ճաղեր) ցանկապատում և դրանց փոխում, փոխարինում.

8) անհատական բնակելի տների փակ ներբակային տարածքների լրիվ բարեկարգում (կանաչապատում, ծառատնկում, մայթեր, ծառուղիներ, ծածկարան, ճոճանակ, խաղահրապարակ, նստարաններ և այլն).

9) գյուղական բնակավայրերում անհատական բնակելի տների ներբակային տարածքների քարե կամ սույն կետի 7-րդ ենթակետով նշված կոնստրուկցիաներով ցանկապատում (ներառյալ դրա տարրերի փոխումն ու փոխարինումը), եթե Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ կամ քաղաքաշինական փաստաթղթերով այլ բան սահմանված չէ.

10) (*) շենքերի ճակատների փողոցահայաց հատվածներում դեկորատիվ տարրերի տեղադրում:

(8-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

ՄԻՋԻՆ ՌԻՍԿԱՅԼՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ (ՈՒ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՅԻ) ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ

1. Սույն ցանկում (այսուհետ՝ N 2 ցանկ) ներառված են «Քաղաքաշինության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածով սահմանված տեխնիկապես ոչ բարդ և փոքրածավալ օբյեկտները:

2. Միջին ռիսկայնության (II կատեգորիայի) օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությունը փոխարինվում է նախագիծը թողարկող պատասխանատու կապալառուի երաշխավորագրով: Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը փոխարինվում է շինարարական աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի երաշխավորագրով՝ բացառությամբ «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով տեխնիկական հսկողության և շինարարության իրականացման լիցենզիա չպահանջող դեպքերի:

(2-րդ կետը խմբ. 16.06.16 N 630-Ն)

2.1. «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով կառուցվող միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտի համապատասխանությունը նախագծային փաստաթղթերին կարող է հիմնավորվել հեղինակային հսկողություն իրականացնող պատասխանատու կապալառուի գրավոր երաշխավորագրով կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 144-րդ կետում նշված փաստաթղթերով:

(2.1-ին կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

3. Միջին ռիսկայնության (II կատեգորիայի) օբյեկտներն են՝

1) 300 քառ. մետր ընդհանուր մակերեսը չգերազանցող՝ մինչև երկու վերգետնյա և մեկ ստորգետնյա հարկ ունեցող՝

ա. ոչ ձեռնարկատիրական նպատակով (բացառությամբ պետական, համայնքային կամ բարեգործական ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող) կառուցվող անհատական բնակելի տները (առանձնատները, մենատները) և դրանց օժանդակ նշանակության կառույցները,

բ. բլոկավորված կառուցապատման բնակելի տները, որոնց յուրաքանչյուր բլոկն առանձնացված էլք ունի դեպի դուրս, իսկ բլոկների միջև ընդհանուր պատը բացվածքներ չունի հարևան բլոկի (բլոկների) հետ,

գ. առևտրի, հանրային սննդի և կենցաղային սպասարկման շենքերն ու շինությունները (այդ թվում՝ էլեկտրամոբիլների լիցքավորման վերգետնյա կայանները՝ երեքը չգերազանցող տերմինալների քանակով)՝ բացառությամբ բենզալցակայանների և գազալցակայանների,

դ. հյուրանոցները, հյուրանոցատիպ հանգրվանները, մոթելները, զբոսաշրջային և ճամբարային բնակատեղիները, քեմփինգները,

ե. տարբեր տիպի գրասենյակները, կապի բաժանմունքները, արվեստանոցները,

զ. բաղնիքները, սաունաները,

է. սույն ենթակետով սահմանված գործառնական օգտագործման սենքեր ներառող բազմաֆունկցիոնալ շենքերը.

ը. շենքերի և շինությունների արտաքին գծային ինժեներական ենթակառուցվածքների ստեղծում:

1.1) բազմակի օգտագործման օրինակելի նախագծերով նախատեսված, բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման և հանրային առողջության բնագավառում գործունեություն իրականացնող պետական կազմակերպության դրական եզրակացությամբ երաշխավորված բջջային կապի դաշտային (բազային) կայանները (բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2024 թվականի մայիսի 2-ի N 638-Ն որոշմամբ նախատեսված դեպքերի):

2) գյուղատնտեսական արտադրական նշանակության օբյեկտներից՝ ջերմոցները, դեզանոցները, չորանոցները, ինչպես նաև 1500 քառ. մետր ընդհանուր մակերեսը չգերազանցող՝ մինչև երկու վերգետնյա և մեկ ստորգետնյա հարկ ունեցող, սանիտարապահպանական գոտու կազմակերպում չպահանջող պահեստային շենքերը (բացառությամբ սննդամթերքի, քիմիական, պայթուցիկ, ճառագայթաակտիվ նյութերի, դեղորայքի, ինչպես նաև «Պահեստային շենքեր» ՀՀՇՆ IV-11.03.02-04 կիրառման ոլորտը չներառող այլ պահեստների):

3) մինչև 5 մետր բարձրություն ունեցող ոչ հիմնական օբյեկտները, ինչպես նաև թեմիսի կորտերը, բասկետբոլի և վոլեյբոլի հրապարակները, այլ սպորտային նշանակության բացօթյա հարթային կառույցները (առանց տրիբունաների)՝ անկախ դրանց չափերից.

4) սույն ցանկով ներառված օբյեկտների վերակառուցման, կապիտալ նորոգման աշխատանքները, եթե դրանց արդյունքում չեն գերազանցվում միջին ռիսկայնության (II կատեգորիայի) օբյեկտի սույն կետի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ ենթակետերով սահմանված հարաչափերն ու բնութագրերը.

5) հուշաքարերը, խաչքարերը և խաչերը.

ա. այն դեպքերում, երբ դրանց տեղադրումը կամ կառուցումն իրականացվում է

քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման օբյեկտների տարածքներում, տեղական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների առանցքից 30 մետր սահմանվող գոտիներում, հատուկ նշանակության և հատուկ պահպանվող տարածքների հողերում, ինչպես նաև այն դեպքերում, երբ կառուցվող (տեղադրվող) օբյեկտի բարձրությունը գերազանցում է 2.4 մետրը, անհրաժեշտ է նախագծային փաստաթղթերի մշակման փուլում առաջարկվող լուծումները նախապես համաձայնեցնել քաղաքաշինության պետական լիազոր մարմնի հետ, որն իր հերթին համաձայնեցնում է պաշտպանության, ազգային անվտանգության, ոստիկանության, ավտոմոբիլային ճանապարհների, մշակույթի և շրջակա միջավայրի ոլորտները համակարգող մարմինների հետ:

(3-րդ կետը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն, 02.03.23 N 263-Ն, խմբ., լրաց. 10.04.25 N 418-Ն)

4. Սույն ցանկով սահմանված դրույթները չեն տարածվում՝

1) ամբողջությամբ ստորգետնյա կառույց հանդիսացող ինժեներական, հիդրոտեխնիկական, պաշտպանական նշանակություն ունեցող ենթակառուցվածքի օբյեկտների կամ դրանց մասերի նախագծային փաստաթղթերի և շինարարական աշխատանքների վրա.

2) ընդհանուր օգտագործման պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների ու երկաթուղագծերի, ինչպես նաև դրանց մաս հանդիսացող արհեստական կառույցների (թունելներ, կամուրջներ և այլն) վերակառուցման և (կամ) հիմնանորոգման նախագծային փաստաթղթերի և շինարարական աշխատանքների վրա:

Ց Ա Ն Կ N 2.1

ՄԻԶԻՆԻՑ ԲԱՐՁՐ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ (III ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՅԻ) ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ (ցանկն ուժը կորցրել է 18.04.26 N 535-Ն)

Ց Ա Ն Կ N 3

ԲԱՐՁՐ ՌԻՍԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ (IV ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՅԻ) ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ՀԱՏՈՒԿ ԵՎ ԿԱՐԵՎՈՐԱԳՈՒՅՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ (ԱՅՐ ԹՎՈՒՄ՝ ՍԵՅՍՄԻԿ ԴԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ՀԱՏՈՒԿ ԵՎ ԿԱՐԵՎՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ) ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ

1. Սույն ցանկում (այսուհետ՝ N 3 ցանկ) ներառված են Հայաստանի Հանրապետությունում բարձր ռիսկայնության աստիճանի (IV կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող հատուկ և կարևորագույն (այդ թվում՝ սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր) նշանակություն ունեցող օբյեկտները:

2. Բարձր ռիսկայնության (IV կատեգորիայի) օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը ենթակա են պետական համալիր փորձաքննության՝ N 2 հավելվածի 9-րդ կետի 2-րդ ենթակետով, 13-16-րդ և 18-րդ կետերով սահմանված կարգով:

(2-րդ կետը լրաց., փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

3. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հատուկ նշանակության օբյեկտներն են՝

1) հատուկ նշանակության հողերում կառուցվող՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի և այլ զորքերի, դրանց կազմավորումների և մարմինների, պաշտպանական, ռազմական ենթակառուցվածքի տարածքներում, այդ թվում՝ զինվորական բնակավայրերում բնակելի, հասարակական, արտադրական, ինչպես նաև այլ նշանակության շենքերը և շինությունները,

բ. Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ ամրագրված՝ սահմանային գոտում կառուցվող շենքերը և շինությունները, օրենքով պաշտպանվող շենքերը և շինությունները.

2) բնության հատուկ պահպանվող տարածքների գործունեության համար կառուցվող անհրաժեշտ շենքերը և շինությունները.

3) պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանները և դրանց պահպանական գոտիներում կառուցվող շենքերը և շինությունները.

4) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի ապրիլի 29-ի N 1008-Ն որոշման 1-ին հավելվածով սահմանված շենքերն ու շինությունները.

5) Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015 թվականի նոյեմբերի 30-ի N 1243-Ն հրամանի 1-ին կետով սահմանված օբյեկտները:

6) երեք և ավելի երթևեկելի գոտի ունեցող նոր կառուցվող միջպետական, հանրապետական, մարզային (տեղական) նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհները, մայրուղային խողովակաշարերը:

(3-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, 18.04.26 N 535-Ն)

4. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կարևորագույն նշանակություն ունեցող օբյեկտներն են՝

1) հասարակական շենքեր և շինություններ՝

ա. հանրակրթական դպրոցներ (տարրական, միջին, հիմնական, ավագ, վարժարան և միջնակարգ դպրոց), հատուկ հանրակրթական դպրոցներ, արտադպրոցական

կրթադաստիարակչական և նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ,
բ. բնակչության սոցիալական պաշտպանության հաստատություններ, սոցիալական բնակարաններ, ժամանակավոր օթևաններ,
գ. պոլիկլինիկաներ, առողջության պահպանման կենտրոններ, ամբուլատորիաներ, հիվանդանոցներ, ծննդատներ, հոսպիսներ,
դ. միջնակարգ մասնագիտական և բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ,
ե. գիտական, գիտահետազոտական, նախագծային կազմակերպություններ, բանկեր, գրասենյակներ և այլ վարչական օբյեկտներ՝ 200 և ավելի աշխատատեղով,
զ. ռեստորաններ, սրճարաններ և հանրային սննդի այլ օբյեկտներ՝ 200 և ավելի տեղով,
է. հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտներ՝ 200 և ավելի տեղով,
ը. մշակույթի կենտրոններ, թատրոններ, կրկեսներ, կինոթատրոններ, համերգասրահներ՝ դահլիճի 300 և ավելի նստատեղով,
թ. բեռազայաններ, գազազայաններ,
ժ. առևտրի կենտրոններ, հանրախանութներ և տոնավաճառներ՝ 1500 քառ. մետր և ավելի ընդհանուր մակերեսով,
ժա. գվարճությունների և հանգստի կազմակերպման կենտրոններ (հրաձգարաններ, բիլիարդի, բոուլինգի, սեղանի թենիսի և համանման խաղերի կազմակերպման համար նախատեսված օբյեկտներ) և խաղատներ՝ 100 և ավելի այցելուի համար,
ժբ. թանգարաններ, պատկերասրահներ, ցուցասրահներ՝ 1500 քառ. մետր և ավելի ընդհանուր մակերեսով,
ժգ. դատարաններ՝ 4 և ավելի դատավորներով,
ժդ. ունիվերսալ փակ մարզադահլիճներ՝ 1500 և ավելի նստատեղով, լողավազաններ՝ ավազանի ջրի հայելու 25.0 x 50.0 մետր և ավելի չափերով,
ժե. գրադարաններ, արխիվներ, ավանդապահոցներ՝ 1 մլն և ավելի միավորով,
ժզ. ավտոկայաններ՝ 50000 և ավելի բնակիչ ունեցող քաղաքների համար,
ժէ. բազմահարկ վերգետնյա ավտոկանգառներ՝ 100 և ավելի ավտոմեքենայի համար, ստորգետնյա ավտոկանգառներ՝ 50 և ավելի ավտոմեքենայի համար,
ժը. դիվանագիտական ներկայացուցչություններ,
ժթ. երկաթուղային կայարաններ՝ 3 և ավելի կառամատույցներով,
ի. օդանավակայաններ,
իա. մետրոպոլիտեն,
իբ. հեռուստառադիոկենտրոններ, հեռուստաաշտարակներ,
իգ. քաղաքաշինական համալիրներ, որոնք իրենց կազմում ունեն սույն ցանկում ընդգրկված օբյեկտները.

իդ. էլեկտրամոբիլների լիցքավորման ստորգետնյա կայաններ:

2) քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթով (<<ՀՇՆ II-6.02-2006 «Սեյսմակայուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր» սահմանմանային հարկայնությունը (բարձրությունը) գերազանցող շենքեր, ինչպես նաև այդպիսի շենքեր ներառող քաղաքաշինական համալիրներ կամ թաղամասեր.

3) հասարակական, արդյունաբերական, ընդերքօգտագործման, գյուղատնտեսական և այլ արտադրական նշանակության, հիդրոտեխնիկական, կոմունալ, պահեստային, էներգետիկայի, կապի, ինժեներական և տրանսպորտային ենթակառուցվածքների օբյեկտներ՝

ա. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված օբյեկտները,

բ. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի դեկտեմբերի 16-ի N 1862-Ն որոշման N 2 հավելվածով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի հուլիսի 31-ի N 957-Ն որոշմամբ սահմանված օբյեկտները,

գ. «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված օբյեկտները,

դ. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի ապրիլի 29-ի N 1008-Ն որոշման N 2 հավելվածով սահմանված օբյեկտները,

ե. «Շրջակա միջավայրի առնչությամբ տեղեկության, որոշումներ ընդունելուն հասարակության մասնակցության և արդարադատության մատչելիության մասին» կոնվենցիայի N 1 հավելվածով սահմանված օբյեկտները,

զ. Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015 թվականի նոյեմբերի 30-ի N 1243-Ն հրամանի 1-ին կետով սահմանված օբյեկտները.

է. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2024 թվականի մայիսի 2-ի N 638-Ն որոշման հավելվածով սահմանված օբյեկտները:

(4-րդ կետը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 03.08.23 N 1304-Ն, լրաց. 10.04.25 418-Ն)

5. Բարձր ռիսկայնության (IV կատեգորիայի) օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերի թվին են դասվում նաև քաղաքաշինական ծրագրային (տարածական պլանավորման) փաստաթղթերը և նոր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ փորձարարական օբյեկտների նախագծային փաստաթղթերը:

(հավելվածը լրաց., խմբ., փոփ. 16.06.16 N 630-Ն, լրաց. 23.03.17 N 280-Ն, 24.09.20 N 1583-Ն, լրաց., փոփ., խմբ. 25.02.21 N 228-Ն, խմբ. 25.03.21 N 410-Ն, լրաց. 02.03.23 N 263-Ն, փոփ. 03.08.23 N 1304-Ն, խմբ., լրաց. 10.04.25 418-Ն, խմբ., փոփ., լրաց. 18.04.26

Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար

Դ. Հարությունյան

Հավելված N 5
ՀՀ կառավարության 2015 թվականի
մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման

ՁԵՎԱԹՂԹԵՐ

ԿԱՌՈՒՑԱԴՊԱՏՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱԿՏԵՐԻ
(վերնագիրը խմբ. 29.10.15 N 1317-Ն)

I. ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՐԴԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ)

ՁԱ N 1-1

Հայաստանի Հանրապետության _____
համայնքի ղեկավար _____ -ին
(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը)
Կառուցապատող _____
(իրավաբանական անձի անվանումը, _____ -ից
ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Հ Ա Յ Տ

Խնդրում եմ տալ նախագծման թույլտվություն (ճարտարապետահատակագծային
առաջադրանք) _____
(կառուցում, վերակառուցում, վերականգնում, ուժեղացում,

գործառնական նշանակության փոփոխումը, օբյեկտի անվանումը, հակիրճ բնորոշումը)
Նախագծման համար _____
(մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը)

գտնվող հողամասում, ինչպես նաև ինժեներական ցանցերին միանալու տեխնիկական
պայմանները (լրացվում է, եթե կառուցապատվող օբյեկտի համար առաջանում է
ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ
ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտություն) _____

_____ :
(ջրամատակարարում, կոյուղի, գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում և այլն)
1. Նախատեսում եմ _____

_____ :
(օբյեկտի գործառնական նշանակությունը (այդ թվում՝ փոփոխվող), նախատեսվող հարաչափերը՝
_____ :
բարձրությունը, պարագծային չափերը, կառուցապատման և ընդհանուր մակերեսները, հզորությունը)

2. Կից ներկայացնում եմ

1) տեղագրական հանույթի վրա կառուցապատվող հողամասի հատակագիծը (սխեման)՝
նախագծվող օբյեկտի առաջարկվող տեղանշմամբ

_____ :
(կոորդինատային նշահարումը, կից հողօգտագործումների անվանումներն ու սահմանները և դրանց վրա կառուցված օբյեկտները)

2) կառույցի գործառնական նշանակության փոփոխության դեպքում՝ նաև վերջինիս
հատակագիծը (հատակագծերը)։

3) անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության կամ օգտագործողի՝ անշարժ գույքը
փոփոխելու իրավունքը հաստատող փաստաթղթի պատճենը։

Կառուցապատող _____ (ստորագրությունը) _____ (անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.

ՁԱ N 1-2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

(մարզը, համայնքը)

ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱԼՔ)

N _____ 20__ թ.

Օբյեկտ

(օբյեկտի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում, վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն)

(հակիրճ բնորոշումը, հզորությունը

նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար:

ոչնկայնության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)

Գտնվելու վայրը

(մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը)

Կառուցապատող

(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը,

բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը

(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված

կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոփոխման իրավունքը հաստատող անհրաժեշտ փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը

(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)

ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է

(հողամասի դիրքը քաղաքաշինական միջավայրում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)

2. (*) Հողամասի չափերը

(հողամասի սահմանները՝ կոորդինատային նշահարմամբ, մակերեսը (հա)

3. Հողամասի առկա վիճակը

(ռելիեֆի բնութագիրը, շենքերի (այդ թվում՝ քանդման ենթակա) առկայությունը (օգտագործումը, նշանակությունը, հարկայնությունը, շինարարական նյութերը և այլն), կանաչապատումը, բարեկարգումը և այլն)

4. (*) Տրանսպորտային պայմանները

(ճանապարհների առկայությունը, երկաթուղային տրանսպորտի մոտեցումները և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

(նախագծվող հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգետնյա)

6. (*) Կից հողամասեր

(կից հողագտագործումների անվանումը և դրանց սահմանները՝ համաձայն ներկայացված սխեմայի)

7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

(հուշարձանի անվանումը, կարգավիճակը և այլն)

8. (*) Հատակագծային սահմանափակումներ

(տեղանքում գործող արտադրական, պաշտպանվող օբյեկտների, ինժեներատրանսպորտային ենթակառուցվածքների և այլ օբյեկտների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՊԸՎԱՆՁՆԵՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

9. Ճարտարապետահատակագծային պահանջներ

(ելելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներից, առկա քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի դրույթներից կամ դրանց բացակայության դեպքում՝ կազմավորված (կազմավորվող) քաղաքաշինական միջավայրի պայմաններից, առաջարկություններ ճակատների ձևավորման, տանիքների, արտաքին դռների, պատուհանների համամասնությունների և գունային լուծումների վերաբերյալ)

9.1. (*) օբյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից (մետր)

9.2. (*) հեռավորությունը հարևան հողակտորներից (օբյեկտներից) (մետր)

9.3. թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

սահմանային հարկայնության բարձրությունը գերազանցող շենքերի և շինությունների նախագծման դեպքում՝ ՀՀՇՆ II-6.02-2006 «Սեյսմակայուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերով սահմանված պահանջների ապահովում (հատուկ հաշվարկային մեթոդներ, սեյսմակայունության բարձրացման միջոցառումներ և այլն)

9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը (կառույցի (կառույցների) ընդհանուր մակերեսի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

9.5. կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (անջրանցիկ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

9.6. կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

9.7. այլ պահանջներ (ձկնաբուծական տնտեսության ոլորտի շինությունների կառուցման դեպքում՝ նշվում է ջրօգտագործման թույլտվության համարը, տրման ամսաթիվը և կից ներկայացվող վավեր

ջրօգտագործման թույլտվության պատճենի էջերի քանակը)

10. Հողամասում գտնվող շենքերի ու շինությունների քանդման կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը

_____

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

_____

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ

Պահանջներ՝ գոյություն ունեցող և նախագծվող ենթակառուցվածքների ու ցանցերի նկատմամբ

12.1. (*) ջրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում

Կցվում է

_____ (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.2. (*) Էլեկտրամատակարարում

Կցվում է

_____ (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.3. (*) գազամատակարարում

Կցվում է

_____ (համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.4. (*) Էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրքը

Կցվում է

_____ (համաձայն N 1 հավելվածի 57-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված ելակետային տվյալների)

12.5. թույլ հոսանքներ

_____

12.6. աղբահանություն

_____

13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում

_____ (ռելիեֆի կազմակերպման, ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

14. Բարեկարգում

_____ (լանդշաֆտային պլանավորման վերաբերյալ պահանջները, կանաչապատում, ճարտարապետական փոքր ձևեր, ցանկապատում, գովազդ և այլն)

15. Շինարարական կյութեր

_____ (շինարարական կյութերի օգտագործման առաջարկությունները տանիքների, ճակատների լուծումների, արտաքին դռների, պատուհանների վերաբերյալ)

16. Պաշտպանական կառույցներ

_____ (արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց և օբյեկտների պաշտպանության միջոցառումները)

17. Հակահրդեհային պահանջներ

_____ (հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումները)

18. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

_____

19. Շոգանա միջամտի

պահպանում

(շրջակա միջավայրը վտանգավոր ազդեցությունից բացառելու միջոցառումները)

20. Շինարարության կազմակերպում

(առաջարկություններ շինարարության հետ կապված անբարենպաստ ազդեցության բացառման, քաղաքային տնտեսության և տրանսպորտի անխափան աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

20.1. Ներքին հարդարման աշխատանքների վերաբերյալ պահանջներ

(բազմաբնակարան շենքերի դեպքում նշվում են ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրամանով հաստատված ցանկում ներառված ներքին հարդարման աշխատանքների նախատեսման վերաբերյալ պահանջներ)

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը

(նշվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության տեսակը կամ նախագծողի երաշխավորագիրը՝ հղում կատարելով համապատասխան իրավական ակտին)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում

(իրավասու մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում շահագրգիռ մարմինների հետ էքսիզային նախագծի նախնական համաձայնեցում, նշվում է նաև առաջադրանքի փոփոխման հնարավորությունը՝ N 1 հավելվածի 87-րդ կետով նախատեսված դեպքում)

24. Հասարակական քննարկումներ

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կարգով)

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում

(նշվում են տվյալ օբյեկտի համաձայնեցման՝ օրենքով սահմանված պահանջները՝ հուշարձանների ու բնության պահպանության և այլ լիազորված մարմինների հետ, ինչպես նաև N 1 հավելվածի 56-րդ կետով սահմանված դեպքերում՝ ինժեներական ենթակառուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ)

26. Փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրում

27. Քաղաքաշինական կանոնադրությամբ ամրագրված լրացուցիչ պայմաններ

28. Այլ պայմաններ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ _____ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ _____

(ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

Կ. Տ.

(ձևը խմբ., փոփ. 16.06.16 N 630-Ն, խմբ. 12.10.17 N 1275-Ն, խմբ., լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, լրաց., փոփ. 20.03.25 N 317-Ն, լրաց. 08.05.25 N 556-Ն)

II. ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ձև N 2-1

Հայաստանի Հանրապետության _____

համայնքի ղեկավար

-ին

(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը)

կառուցապատող

(իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը,

-ից:

ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Դ Ի Մ ՈՒ Մ

Խնդրում եմ համաձայնեցնել նախագծային փաստաթղթերը և տալ շինարարության թույլտվություն (կամ երկարաձգել _____ 20__ թ. N ____ շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետը)

(Նոր կառուցում, վերակառուցում, վերականգնում, ուժեղացում, օբյեկտի անվանումը, հակիրճ բնորոշումը,

հզորությունը (բնակելի շենքերի համար՝ բնակարանների քանակը և տիպերը, հասարակական նշանակության շենքերի համար՝ տարողունակությունը, թողունակությունը, արտադրական նշանակության օբյեկտների համար՝ արտադրության տարեկան թողունակությունը)

-շահագործման թույլտվության ստացման ժամկետը՝

ավարտական ակտի տրամադրումից----- ամիս

ավարտական ակտի տրամադրման օրը:

աշխատանքների կատարման համար _____

հողամասի վրա,

(մարզը, համայնքը, փողոցը, շենքը, հողամասի գտնվելու վայրը, ծածկագիրը)

Հայտնում եմ՝

1. Օբյեկտի նախագծային փաստաթղթերը՝

1) մշակվել են

(նախագծային աշխատանքների կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

կողմից.

2) ստացել են _____ 20__ թ. N ____ փորձագիտական դրական եզրակացությունը (կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ առկա է նախագծային աշխատանքների կապալառուի գրավոր երաշխավորագիրը)

կողմից:

(Նշել փորձաքննության մարմնի (մարմինների) անվանումը (անվանումները) կամ երաշխավորագիր ներկայացնող կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

2. Օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են՝ _____

(բարձրությունը, պարագծային չափերը, կառուցապատման մակերեսը,

ընդհանուր և օգտակար մակերեսները, շինարարական ծավալը,

:

հզորությունը (բնակելի շենքերի համար՝ բնակարանների քանակը և տիպերը, հասարակական նշանակության շենքերի համար՝ տարողունակությունը, թողունակությունը, արտադրական նշանակության օբյեկտների համար՝ արտադրության տարեկան թողունակությունը) և այլն)

3. (յրացվում է N 1 հավելվածի 118-րդ կետով սահմանված դեպքերում) Խնդրում եմ սույն դիմումին համապատասխան տրված շինարարության թույլտվությունը համարել նաև քանդման թույլտվություն, քանի որ կառուցապատվող օբյեկտի շինարարական աշխատանքներն անհնար է իրականացնել առանց հողամասի գլխավոր հատակագծի վրա

(նշվում են ամբողջությամբ կամ մասնակի քանդման ենթակա օբյեկտները, համարների տակ

նշված դրանց հիմնական ցուցանիշները, ընդհանուր մակերեսը, հարկայնությունը, շինակյութերը և այլն)

շենքի (շենքերի) և (կամ) շինության (շինությունների) քանդման:

4. Պարտավորվում եմ՝

1) շինարարական աշխատանքներն իրականացնել շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում և ստանալ ավարտական ակտ

(նշել շինարարության տևողության նորմերով հաշվարկված ժամանակահատվածը)

2) ապահովել շահագործման թույլտվության ստացման համար անհրաժեշտ վիճակը՝

[ ] ավարտական ակտի տրամադրումից----- ամսվա ընթացքում
[ ] ավարտական ակտի տրամադրման օրը.

3) գործող կարգին համապատասխան և սույն դիմումում նշված տեղեկությունների հետ կապված բոլոր փոփոխությունների մասին հայտնել

_____ :
(նշել N 1 հավելվածի 133-րդ կետով սահմանված մարմինները)

5. Ներկայացնում եմ՝

1) օբյեկտի նախագծային (սույն դիմումի 3-րդ կետում նշված դեպքում՝ ներառյալ քանդման) փաստաթղթերը (երկու օրինակից

_____ թերթ.
(<< օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ նաև նախահաշվային փաստաթղթերը)

2) փորձաքննության դրական եզրակացությունը (եզրակացությունները) _____

_____ թերթ,
(փորձաքննության եզրակացությունը (եզրակացությունների փաթեթը)՝ ներառյալ շահագրգիռ մարմինների համաձայնեցումները և (կամ) մասնագիտական եզրակացությունները)

կամ նախագծային աշխատանքները թողարկող պատասխանատու կապալառուի երաշխավորության պայմանագիրը

_____ .

3) անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության կամ օգտագործողի՝ անշարժ գույքը փոփոխելու իրավունքը հաստատող փաստաթղթի պատճենը

_____ .

4) _____ 20__ թ. N _____ առաջադրանքի (նախագծման թույլտվության) պատճենը

(N 1 հավելվածի 38-րդ և 39-րդ կետերով սահմանված՝ առաջադրանք չպահանջող դեպքերում ներկայացվում են էլակետային փաստաթղթերը, տեխնիկական պայմանները կամ էլակետային տվյալները կամ նշում է կատարվում ինժեներական ենթակառուցվածքի նոր ծառայությունների մատուցման կամ ծառայությունների մատուցման փոփոխության անհրաժեշտության բացակայության մասին).

5) շինարարության (սույն դիմումի 3-րդ կետում նշված դեպքում՝ նաև քանդման) թույլտվության տեղական տուրքի (կամ սույն որոշման N 1 հավելվածի 98-րդ կետով սահմանված եղանակով) մուծման անդորրագիրը:

Կրկին ներկայացվող դիմումին կցվում են ստացված դիտողություններին համապատասխան լրամշակված նախագծային փաստաթղթերը (ներառյալ լրակազմն ամբողջացնող փաստաթղթերը)

_____

Կառուցապատող _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.
(ձևը փոփ., լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, փոփ. 16.12.21. N 2052-Ն)

Ձև N 2-1-1

Դ Ի Մ ՈՒ Մ

Խնդրում եմ համաձայնեցնել հետագիծ-նախագծային փաստաթղթերը և տալ շինարարության թույլտվություն (կամ երկարաձգել _____ 20__ թ. N _____ շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետը)՝

_____ (արդիականացվող օբյեկտի անվանումը, հակիրճ բնորոշումը)

աշխատանքների կատարման համար _____

_____ :
(մարզը, համայնքը, փողոցը, շենքը, հողամասի գտնվելու վայրը)

1. Պարտավորվում եմ շինարարական աշխատանքներն իրականացնել շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետում՝

_____ :
(նշել շինարարության տևողության նորմերով հաշվարկված ժամանակահատվածը)

2. Ներկայացնում եմ՝

1) օբյեկտի հետազոտման և արժեքի գնահատման փաստաթղթերը (երկու օրինակից)՝
_____ թերթ.

(ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ նաև նախահաշվային փաստաթղթերը)

2) շինարարության համար նախատեսված թույլտվության տեղական տուրքի մուծման անդորրագիրը:

Կրկին ներկայացվող դիմումին կցվում են ստացված դիտողություններին համապատասխան լրամշակված նախագծային փաստաթղթերը (ներառյալ լրակազմն ամբողջացնող փաստաթղթերը)՝

_____ :

Կառուցապատող _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.

(ձևը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն)

Ձև N 2-2

Հայաստանի Հանրապետության _____
համայնքի ղեկավար

_____ -ին
(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը) սեփականատեր (օգտագործող)

_____ -ից
(իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Դ Ի Մ ՈՒ Մ

Խնդրում եմ տալ _____ քանդման
թույլտվություն՝

(մարզը, համայնքը, փողոցը, շենքերը, շինությունները, հողամասի գտնվելու վայրը, ծածկագիրը)

_____ հողամասի գլխավոր հատակագծի վրա

_____ (նշվում են ամբողջությամբ կամ մասնակի քանդման ենթակա օբյեկտները)

_____ համարների տակ
նշված շենքի (շենքերի) և (կամ) շինության (շինությունների)

(նշվում է քանդման նպատակը)

_____ քանդման նպատակով:

1. Հայտնում եմ՝

1) քանդվող օբյեկտների հիմնական ցուցանիշները՝ _____

_____ (արտաքին հարաչափերը, կառուցապատման, ընդհանուր,

բնակելի շենքերի դեպքում՝ նաև բնակելի մակերեսները, հարկայնությունը, շինանյութը և այլն)

2) նախագծային փաստաթղթերը՝

ա. մշակվել են

_____ կողմից,
(նախագծային աշխատանքների կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

բ. ստացել են փորձաքննության դրական եզրակացությունները

_____ կողմից
(նշել փորձաքննության մարմնի (մարմինների) անվանումը (անվանումները)

_____ թերթ:
(կամ երաշխավորագիր ներկայացնող կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

2. Պարտավորվում եմ՝

1) քանդման աշխատանքներն իրականացնել
քանդման

թույլտվությամբ սահմանված

_____

(նշել քանդման աշխատանքների հաշվարկային տևողությունը)

ժամկետում, գործող կարգին համապատասխան.

2) սույն դիմումում նշված տեղեկությունների հետ կապված բոլոր փոփոխությունների մասին հայտնել _____ :
(նշել N 1 հավելվածի 133-րդ կետով սահմանված մարմինները)

3. Ներկայացնում եմ՝

1) օբյեկտի քանդման նախագծային փաստաթղթերը (երկու օրինակից) _____ թերթ.

2) փորձաքննության դրական եզրակացությունները _____ թերթ

կամ՝

կապալառուի երաշխավորության պայմանագիրը _____ .

3) անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի գրանցման _____ վկայականի պատճենը

կամ՝ լիազորագիրը

(անշարժ գույքը փոփոխության ենթարկելու իրավունք ունեցող լիազորված անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը)

4) քանդման թույլտվության տեղական տուրքի (կամ սույն որոշման N 1 հավելվածի 98-րդ կետով սահմանված եղանակով) մուծման անդորրագիրը:

Սեփականատեր
(օգտագործող) _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

(ձևը փոփ., լրաց. 16.06.16 N 630-Ն) _____ 20__ թ.

Ձև N 2-3

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀՀ մարզ, համայնք)

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅՆՎՈՒԹՅՈՒՆ

N _____ 20__ թ.

Տրված է կառուցապատող _____ -ին
(իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը,

Ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հասցեն, հողամասի գտնվելու վայրը)

_____ օբյեկտի
(օբյեկտի անվանումը, ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան), հակիրճ բնութագիրը, հիմնական ցուցանիշները)

_____ շինարարական աշխատանքների կատարման, այդ թվում՝ (նոր կառուցման, վերակառուցման, վերականգնման, ուժեղացման և այլն) կառուցապատվող հողամասի գլխավոր հատակագծի վրա նշված ոչ հիմնական կառույցների _____ տեղադրման համար:
(նշվում են ոչ հիմնական կառույցների անվանումները)

1. Օբյեկտի նախագծային փաստաթղթերը՝

1) մշակվել են _____
(Նախագծային փաստաթղթերի փուլը, նախագծային աշխատանքների

կողմից.
կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

2) ստացել է (են) _____ 20__ թ. N _____ փորձագիտական դրական
եզրակացությունը (եզրակացությունները)

_____ կողմից
(Նշել փորձաքննության տեսակը)
_____ կողմից
(Նշել փորձաքննության մարմնի (մարմինների) անվանումը, լիցենզիայի համարը)

կամ

Նախագիծը թողարկող պատասխանատու կապալառուի
երաշխավորագիրը`

_____ (Նշել նախագիծը թողարկող
պատասխանատու
կապալառուի երաշխավորության
պայմանագրի համարը)

3) սահմանված կարգով համաձայնեցվել են իրավասու մարմնի, օրենքով սահմանված այլ
շահագրգիռ մարմինների _____ հետ:
(Նշել մարմինների անվանումները և համաձայնեցման ժամկետները)

2. Շինարարական աշխատանքներն իրականացնել _____ ընթացքում`
(Նշել շինարարության նորմատիվային տևողությունը)

Ներառյալ ավարտական ակտի տրամադրման համար ավարտված շինարարական
օբյեկտն ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքի համար նախատեսվող ժամկետը:

2.1. Ապահովել օբյեկտի շահագործման թույլտվության ստացումը`

[ ] ավարտական ակտի տրամադրումից----- ամսվա ընթացքում

[ ] ավարտական ակտի տրամադրման օրը:

Ներառյալ ավարտված շինարարական օբյեկտն ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքի
համար նախատեսվող ժամկետը:

3. Շինարարության վարման մատյանը բաղկացած է _____ էջից, կարված և
դրոշմակնքված է _____ կողմից:

(իրավասու մարմնի անվանումը)

4. Նախագծային փաստաթղթերը փոփոխվել են (լրացվում է N 1 հավելվածի 108-րդ կետով
նախատեսված դեպքերում) _____ կողմից

(Նախագծային աշխատանքների կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

և սահմանված կարգով համաձայնեցվել _____ և այլ
իրավասու մարմնի _____ (Նշել իրավասու մարմնի անվանումը)

շահագրգիռ մարմինների _____ հետ:
(Նշել օրենքով սահմանված համաձայնեցնող մարմինների անվանումները)

5. Հատուկ պայմաններ`

1) կառուցապատողը, նախքան շինարարությունն սկսելը, ինչպես նաև դրա ընթացքում,
պարտավոր է հասցվելիք վնասների փոխհատուցման համար համաձայնության գալ
կառուցապատման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ.

2) շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետներում կառուցապատումը
չավարտելու դեպքում գործում են N 1 հավելվածի 123-126-րդ կետերով սահմանված
պահանջները.

3) (լրացվում է N 1 հավելվածի 84-րդ կետով սահմանված դեպքերում) սույն թույլտվությունը
տրվել է սահմանված կարգով հաստատված «Նախագիծ» փուլի հիման վրա, որին հաջորդող
«Աշխատանքային փաստաթղթեր» փուլը պետք է ապահովի հաստատված փուլով ընդունված
լուծումները և աշխատանքների իրականացման հաջորդականությունը

_____
_____ :
(Նշվում են նախապատրաստական, հողային, շինմոնտաժային աշխատանքները և այլ աշխատանքները)

6. (ըրացվում է N 1 հավելվածի 116-րդ կետով սահմանված դեպքերում)

Հաշվի առնելով, որ կառուցվող օբյեկտի շինարարությունը հնարավոր չէ առանց գլխավոր հատակագծի վրա _____ համարների տակ նշված շենքի (շենքերի) և կամ շինության (շինությունների) _____ քանդման՝

(նշվում են ամբողջությամբ կամ մասամբ քանդման ենթակա օբյեկտները, դրանց հիմնական ցուցանիշները, ընդհանուր մակերեսը, հարկայնությունը, շինանյութերը և այլն)

սեփականատիրոջը (օգտագործողին) _____ տրված սույն

(նշվում է պետական գրանցման վկայականի համարը)

թույլտվությունը նաև քանդման թույլտվություն է:

Օբյեկտի քանդման աշխատանքներն իրականացնել նախագծային փաստաթղթերով ամրագրված հաջորդականությամբ:

7. Այլ պայմաններ _____:

(նշվում են իրավական ակտերով և (կամ) պայմանագրով նախատեսված այլ պայմանները)

8. Կառուցապատողը շինարարական (քանդման, ապամոնտաժման) աշխատանքներն սկսելուց առնվազն 3 օր առաջ, համաձայն N 5 հավելվածի N 2-5 ձևի, տեղեկացնում է իրավասու մարմնին:

9. Թույլտվության հիման վրա ցանկացած շինարարական և զուգահեռ աշխատանք կարող է իրականացվել բացառապես Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը, նախագծային փաստաթղթերին և նորմատիվ-տեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ _____ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՂԵԿԱԿԱՐ _____

(ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

Կ. Տ.

(ձևը փոփ. 16.06.16 N 630-Ն)

Ձև N 2-3-1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

_____ (ՀՀ մարզը, համայնքը)

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅՆՏՎՈՒԹՅՈՒՆ N _____

_____ 20__ թ.

Տրված է կառուցապատող _____ -ին՝

(իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման

_____ վկայականի համարը, գտնվելու վայրը, հողամասի գտնվելու վայրը)

_____ օբյեկտի

(օբյեկտի անվանումը, հակիրճ բնութագիրը, հիմնական ցուցանիշները)

_____ արդիականացման

աշխատանքների կատարման համար:

1. Գծային ինժեներական ենթակառուցվածքների ստեղծման (արդիականացման) հետագիծ-նախագծային փաստաթղթերը մշակվել են _____

(նախագծային փաստաթղթերի փուլը,

_____ կողմից:

(նախագծային աշխատանքների կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը)

2. Շինարարական աշխատանքներն իրականացնել _____

ընթացքում:

(նշել շինարարության նորմատիվային տևողությունը)

3. Հատուկ պայմաններ՝

1) կառուցապատողը, նախքան շինարարությունն սկսելը, ինչպես նաև դրա ընթացքում, պարտավոր է հասցվելիք վնասների փոխհատուցման համար համաձայնության գալ կառուցապատման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ:

2) շինարարության թույլտվությամբ սահմանված ժամկետներում կառուցապատումը չավարտելու դեպքում գործում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման N 1 հավելվածի 123-126-րդ կետերով սահմանված պահանջները:

4. Թույլտվության հիման վրա ցանկացած շինարարական և զուգահեռ աշխատանք կարող է իրականացվել բացառապես Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը, նախագծային փաստաթղթերին և նորմատիվ-տեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԴԵԿԱՎԱՐ

(ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

(ձևը լրաց. 23.03.17 N 280-Ն)

Ձև N 2-4

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

(ՀՀ մարզ, համայնք)

ՔԱՆԴՄԱՆ ԹՈՒՅՆՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

N _____ 20__ թ.

Տրված է կառուցապատող _____ -ին

(դիմող իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը,

ազգանունը, բնակության վայրը, հողամասի գտնվելու վայրը, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականի համարը)

կառուցապատվող հողամասի գլխավոր հատակագծի վրա _____ համարների տակ նշված _____

(նշվում են ամբողջությամբ կամ մասամբ քանդման ենթակա օբյեկտները, դրանց արտաքին հարաչափերը, ընդհանուր,

_____ շենքի (շենքերի) և կամ

շինության _____

բնակելի, օգտակար մակերեսը, հարկայնությունը, շինանյութերը և այլն)

շինությունների) _____ սեփականատիրոջ

(օգտագործողին՝ նշվում է անշարժ գույքը փոփոխության ենթարկելու իրավագործությունը գրանցած՝ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի տարածքային մարմնի կողմից տրված վկայականի համարը)

քանդման (ապամոնտաժման) աշխատանքներն իրականացնելու համար:

Քանդումն (ապամոնտաժումն) իրականացվում է՝ _____

Նպատակով՝

(նշվում է քանդման նպատակը)

ընթացքում:

(նշվում է քանդման աշխատանքների տևողությունը)

1. Նախագծային փաստաթղթերը՝

1) մշակվել են _____ կողմից.

2) սահմանված կարգով համաձայնեցվել են իրավասու մարմնի, օրենքով սահմանված այլ շահագրգիռ մարմինների հետ _____.

(Նշվում են մարմինների անվանումները և համաձայնեցման ժամկետները)

3) ստացել են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության կամ մասնագիտական դրական եզրակացությունները՝ _____

կողմից:

(Նշել փորձաքննության մարմնի (մարմինների) կամ երաշխավորագիր ներկայացնող կապալառուի անվանումը)

Քանդման (ապամոնտաժման) ենթակա են միայն թույլտվության մեջ նշված օբյեկտները:

2. Հատուկ պայմաններ՝

1) կառուցապատողը նախքան աշխատանքներն սկսելը, ինչպես նաև դրանց ընթացքում, պարտավոր է հասցվելիք վնասների փոխհատուցման համար համաձայնության գալ կառուցապատման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ.

2) թույլտվության հիման վրա ցանկացած աշխատանք կարող է իրականացվել բացառապես Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և Նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներին համապատասխան.

3) պատմամշակութային հուշարձանի ապամոնտաժման, տեղափոխման և վերականգնման աշխատանքների իրականացման դեպքում ապամոնտաժման թույլտվությունը տրվում է՝ հիմք ընդունելով՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության _____ 20 _____ թ.

N _____ որոշումը (նշվում է ՀՀ կառավարության որոշումը՝ հուշարձանը նպատակահարմար տարածք տեղափոխելու վերաբերյալ),

բ. պատմամշակութային հուշարձանների բնագավառի լիազորված մարմնի՝ հուշարձանի տեղափոխման նախագծային առաջադրանքը (տեխնիկական բնութագիրը) և նրա դրական եզրակացությունը Նոր տեղում հուշարձանի վերականգնման (վերստեղծման) առաջադրանքի, տեխնիկական և հնագիտական պայմանների, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշմամբ սահմանված պահանջների ապահովմամբ կազմված նախագծային փաստաթղթերը,

գ. վերականգնման տարածքի հատկացման փաստաթղթերը:

3. Այլ պայմաններ _____ :

(Նշվում են իրավական ակտերով և (կամ) պայմանագրով նախատեսված այլ պայմանները)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ _____ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

(ստորագրությունը)

(անունը, ազգանունը)

Կ. Տ.

Ձև N 2-5

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի
ղեկավար

-ին

(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը)

կառուցապատող _____

(իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը,

-ից.

ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

1. Հայտնում եմ, որ՝ _____

(կառուցվող օբյեկտի անվանումը, շինարարության թույլտվության համարը,

շինարարությունն սկսելու ժամկետը)

1) շինարարությունն իրականացվելու է _____

(գլխավոր կապալառուի անվանումը,

լիցենզիայի համարը)

կողմից՝ _____ 20 _____ թ. N _____ պայմանագրի համաձայն (միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ ՀՀ

կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 3-րդ գլխով սահմանված դեպքերում, գլխավոր կապալառուի անվանումը, լիցենզիայի համարը և պայմանագրի տվյալները կարող են չլրացվել):

2) տեխնիկական հսկողությունն իրականացվելու է _____ (կազմակերպության անվանումը, մասնագետի պաշտոնը,

անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը)
կողմից՝ _____ 20__ թ. N _____ պայմանագրի համաձայն.
կամ՝ (լրացվում է միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) օբյեկտների շինարարության որակի տեխնիկական հսկողությունը՝ շինարարական աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի երաշխավորագրով փոխարինվելու դեպքում կամ չի լրացվում ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 4-րդ գլխով սահմանված դեպքերում)

_____ 20__ թ. N _____ շինարարական աշխատանքների
պատասխանատու
կապալառուի գրավոր երաշխավորագրով _____
(Ընդլիարարական աշխատանքների պատասխանատու կապալառուի
երաշխավորագրի ամսաթիվը, համարը)

3) հեղինակային հսկողությունը (օրենքով կամ պայմանագրով սահմանված դեպքերում) իրականացվելու է

_____ կողմից
(կազմակերպության անվանումը, մասնագետի պաշտոնը, անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը)

_____ 20__ թ. N _____ պայմանագրի համաձայն:

2. Պարտավորվում եմ՝

կառուցապատվող օբյեկտի շինարարության թույլտվության և (կամ) սույն տեղեկանքի տվյալների (այդ թվում՝ կառուցապատվող անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների փոխանցման) փոփոխման մասին 5-օրյա ժամկետում տեղեկացնել համայնքի ղեկավարին:

Կառուցապատող _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.
(ձևը փոփ. 10.07.18 N 765-Ն, լրաց., փոփ. 10.04.25 N 418-Ն)

III. ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏ ԵՎ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ձև 3-1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

_____ (ՀՀ մարզը, համայնքը)

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏ (ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ)

N _____ 20__ թ.

Կառուցապատող _____ կողմից
(իրավաբանական անձի անվանումը, ֆիզիկական
անձի անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

կառուցված _____,
(օբյեկտի անվանումը)

որը գտնվում է _____ հասցեում
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

համարվում է ավարտված և պատրաստ է շահագործման, որի՝

1. Նախագծային փաստաթղթերը մշակվել են _____
(Նախագծային կազմակերպության անվանումն օրենքով սահմանված դեպքերում՝ լիցենզիայի համարը, անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը, լիցենզիայի համարը)

_____ կողմից.

2. շինարարությունն սկսվել է _____
(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

_____ կողմից

տրված _____ 20 թ. N _____ շինարարության թույլտվության համաձայն.

3. շինարարությունն իրականացվել է _____ կողմից (միջին ռիսկայնության աստիճանի

(գլխավոր կապալառուի անվանումը)

(II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 3-րդ գլխով սահմանված դեպքերում, գլխավոր կապալառուի անվանումը կարող է չլրացվել)

4. օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են՝ _____

5. հատուկ պայմանները _____

ՀԻՄՔԵՐ՝

1) կառուցապատողի դիմումը _____ 20 թ.

2) ընդունող հանձնաժողովի ակտը _____ 20 թ.

3) կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինության տեխնիկական վիճակի մասին համապատասխան հետազննության դրական եզրակացությունը _____ թերթ:

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

_____
(ստորագրությունը)

_____
(անունը, ազգանունը)

_____ 20 թ.

Կ. Տ.
(ձևը լրաց. 10.04.25 N 418-Ն)

Ձև 3-1-Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

_____
(ՀՀ մարզը, համայնքը)

ՓՈՒԼԱՅԻՆ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏ (ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ)

N _____ 20 ____ թ.

Կառուցապատող _____ կողմից

(իրավաբանական անձի անվանումը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

կառուցված _____,

(օբյեկտի անվանումը)

որը գտնվում է _____ հասցեում՝

Բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի կազմում ընդգրկված առանձին շինարարական օբյեկտ (օբյեկտներ):

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

համարվում է(են) ավարտված և պատրաստ է(են) միջանկյալ շահագործման, որի`

1. Նախագծային փաստաթղթերը մշակվել են.

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

(Նախագծային կազմակերպության անվանումն օրենքով սահմանված դեպքերում` լիցենզիայի համարը, անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը, լիցենզիայի համարը)

կողմից.

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

(Նախագծային կազմակերպության անվանումն օրենքով սահմանված դեպքերում` լիցենզիայի համարը, անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը, լիցենզիայի համարը)

կողմից.

2. Շինարարությունն սկսվել է.

(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

կողմից

տրված _____ 20 թ. N___ շինարարության թույլտվության համաձայն.

3. Շինարարությունն իրականացվել է.

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

կողմից (միջին ռիսկայնության աստիճանի

(գլխավոր կապալառուի անվանումը)

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

կողմից (միջին ռիսկայնության աստիճանի

(գլխավոր կապալառուի անվանումը)

4. Օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են.

Օբյեկտ N _____

(փուլի սահմանները` շահագործման հանձնվող և չհանձնվող ինժեներատեխնիկական հանգույցները, օբյեկտի շահագործման ուղվագիծը, ինչպես նաև հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեման և դրան կից գծագրական նյութերը)

_____
_____
_____

Օբյեկտ N _____

(փուլի սահմանները` շահագործման հանձնվող և չհանձնվող ինժեներատեխնիկական հանգույցները, օբյեկտի շահագործման ուղվագիծը, ինչպես նաև հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեման և դրան կից գծագրական նյութերը)

_____
_____
_____

5. Հատուկ պայմանները.

Օբյեկտ N _____

(անվտանգության, մուտքերի և ելքերի, ժամանակավոր ենթակառուցվածքների, սահմանազատման, շինարարական աշխատանքների շարունակման, ժամանակավորապես կասեցման կամ մշտապես դադարեցման պայմաններում շահագործման կազմակերպման, ինչպես նաև ռիսկերի կանխման, սահմանափակման և նվազեցման միջոցառումների պարտադիր պահանջները` ձևավորված հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի

Օբյեկտ N _____

(անվտանգության, մուտքերի և ելքերի, ժամանակավոր ենթակառուցվածքների, սահմանազատման, շինարարական աշխատանքների շարունակման, ժամանակավորապես կասեցման կամ մշտապես դադարեցման պայմաններում շահագործման կազմակերպման, ինչպես նաև ռիսկերի կանխման, սահմանափակման և նվազեցման միջոցառումների պարտադիր պահանջները՝ ձևավորված հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի մասնագիտական դիրքորոշման հիման վրա կազմված սխեմաների և գծագրերի հաշվառմամբ)

6. Պարտավորությունները.

Օբյեկտ N _____

(կապված համալիրի մնացած հատվածների շինարարության կազմակերպման, ռիսկերի կառավարման և ամբողջ համալիրի շահագործման փաստագրման հետ՝ ներառյալ այդ պարտավորությունների կատարման ժամկետները (եթե սահմանվում են), ինչպես նաև միջանկյալ շահագործման թույլտվության գործողության պայմանները և այն նվազագույն պահանջները, որոնց պահպանման

պայմանով միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտի կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասի շահագործումը շարունակվում է նաև այն դեպքում, երբ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվությունը հետագայում չի տրամադրվում)

Օբյեկտ N _____

(կապված համալիրի մնացած հատվածների շինարարության կազմակերպման, ռիսկերի կառավարման և ամբողջ համալիրի շահագործման փաստագրման հետ՝ ներառյալ այդ պարտավորությունների կատարման ժամկետները (եթե սահմանվում են), ինչպես նաև միջանկյալ շահագործման թույլտվության գործողության պայմանները և այն նվազագույն պահանջները, որոնց պահպանման պայմանով միջանկյալ շահագործման թույլտվությամբ շահագործման հանձնված առանձին շինարարական օբյեկտի կամ դրա ինքնուրույն շահագործման ենթակա մասի շահագործումը շարունակվում է նաև այն դեպքում, երբ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվությունը հետագայում չի տրամադրվում)

ՀԻՄՔԵՐ՝

- 1) կառուցապատողի դիմումը _____ 20 թ.
- 2) ընդունող հանձնաժողովի ակտը _____ 20 թ.
- 3) կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինության տեխնիկական վիճակի մասին համապատասխան հետազննության դրական եզրակացությունը
- 4) հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված և կառուցապատողի կողմից ներկայացված՝ հողամասի սահմաններում պայմանական սահմանազատման սխեմա

Միջանկյալ շահագործման թույլտվությունը գործում է մինչև բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի ամբողջական շահագործման թույլտվության ուժի մեջ մտնելը:

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

_____
(ստորագրությունը)

_____
(անունը, ազգանունը)

Կ. Ս. _____ 20 թ.
(ձևը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏ

N _____ 20____ թ.

Կառուցապատող _____ կողմից
(իրավաբանական անձի անվանումը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

կառուցված բազմաբնակարան (կամ ստորաբաժանված) շենքը,

որը գտնվում է _____ հասցեում
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

համարվում է ավարտված (այդ թվում ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրամանով հաստատված ցանկում ներառված ներքին հարդարման աշխատանքները), որի՝

1. նախագծային փաստաթղթերը մշակվել են _____ կողմից.

(նախագծային կազմակերպության անվանումը, օրենքով սահմանված դեպքերում՝ լիցենզիայի համարը, անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը, լիցենզիայի համարը)

2. շինարարությունն սկսվել է _____ կողմից
(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

տրված _____ 20 թ. N _____ շինարարության թույլտվության համաձայն.

3. շինարարությունն իրականացվել է _____ կողմից (միջին ռիսկայնության աստիճանի)

(գլխավոր կապալառուի անվանումը)

(II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 3-րդ գլխով սահմանված դեպքերում, գլխավոր կապալառուի անվանումը կարող է չլրացվել)

4. օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են _____

5. հատուկ պայմանները _____

6. Սույն վարչական ակտը հիմք է հանդիսանում բազմաբնակարան (կամ ստորաբաժանված) շենքի կառուցման ավարտը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր կադաստրի պետական կոմիտեում գրանցելու համար:

ՀԻՄՔԵՐ՝

1) կառուցապատողի դիմումը _____ 20 թ.

2) ընդունող հանձնաժողովի ակտը _____ 20 թ.

3) կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինության տեխնիկական վիճակի մասին համապատասխան հետազննության եզրակացությունը _____ թերթ:

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

(ստորագրությունը)

(անունը, ազգանունը)

_____ 20 թ.

Կ. Տ.

(ձևը լրաց. 20.03.25 N 317-Ն, 10.04.25 N 418-Ն)

Ձև 3-3

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀՀ մարզը, համայնքը)

ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

N _____ 20__ թ.

Կառուցապատող _____ կողմից
(իրավաբանական անձի անվանումը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

կառուցված բազմաբնակարան (կամ ստորաբաժանված) շենքը,
որը գտնվում է

_____ հասցեում
(օբյեկտի տեղադրությունը, հասցեն)

համարվում է ավարտված և պատրաստ է շահագործման, որի՝

1. Նախագծային փաստաթղթերը մշակվել են _____ կողմից.

(նախագծային կազմակերպության անվանումը, օրենքով սահմանված դեպքերում՝ լիցենզիայի համարը, անհատ ձեռնարկատիրոջ անունը, ազգանունը, լիցենզիայի համարը)

2. շինարարությունն սկսվել է _____
(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

_____ կողմից
տրված _____ 20__ թ. N _____ շինարարության թույլտվության համաձայն.

3. ----- 20__ թ. ձևակերպվել է N _____ ավարտական ակտը.

4. շինարարությունն իրականացվել է _____ կողմից (միջին
նիսկայնության աստիճանի

(գլխավոր կապալառուի անվանումը)

(II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 3-րդ գլխով սահմանված դեպքերում, գլխավոր կապալառուի անվանումը կարող է չլրացվել)

5. մասնագիտական եզրակացություններ են տրվել _____

_____ մատակարար կազմակերպությունների կողմից.

6. հատուկ պայմանները _____

_____

ՀԻՄՔԵՐ՝

1) մատակարար կազմակերպությունների մասնագիտական դրական եզրակացությունները.

2) ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքների փորձարկումն իրականացրած կազմակերպությունների դրական եզրակացությունները.

3) շինարարական օբյեկտը շահագործման պատրաստ լինելու վերաբերյալ՝ կառուցապատողի կամ նրա իրավահաջորդի, գրավոր հայտարարությունը.

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

(ստորագրությունը)

(անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.

Կ. Տ.
(ձևը լրաց. 10.04.25 N 418-Ն)

ՁԱ 3-2-1

(ակտը հաստատող անձի անունը, ազգանունը և պաշտոնը)

_____ 20 թ.

Ա Կ Տ

ԱՎԱՐՏՎԱԾ ԾԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

_____ 20 թ.

Օբյեկտի անվանումը և տեղադրությունը _____
Ընդունող հանձնաժողովը կազմավորված է

_____ (իրամանով, հանձնարարականով, որոշմամբ)

_____ կողմից (կառուցապատողի անվանումը (անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

_____ 20 թ., հետևյալ կազմով՝

Նախագահ՝ կառուցապատող (կամ ներկայացուցիչ) _____
(անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Հանձնաժողովի անդամներ՝ ներկայացուցիչներ՝

Գլխավոր կապալառու _____
(անվանումը)

_____ (անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Ենթակապալառու կազմակերպություն _____
(անվանումը)

_____ (անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

(միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 3-րդ գլխով սահմանված դեպքերում, գլխավոր կապալառուի և ենթակապալառուի անվանումները կարող են չլրացվել)

Մատակարար կազմակերպություններ՝

1. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Վերահսկող և իրավասու մարմիններ՝

1. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Այլ շահագրգիռ կազմակերպություններ՝

1. Տվյալ կառույցի չափագրությունն իրականացրած որակավորված ֆիզիկական անձ _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Հեղինակային հսկողություն իրականացնող _____

Տեխնիկական հսկողություն իրականացնող

(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) օբյեկտների տեխնիկական հսկողությունը փոխարինվել է շինարարական աշխատանքների կապալառուի _____ N _____ երաշխավորագրով (կցվում է) կամ չի լրացվում ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 4-րդ գլխով սահմանված դեպքերում)

(լրացվում է սույն որոշման N 1 հավելվածի 143-րդ կետով նախատեսված դեպքերում)

Հանձնաժողովն արձանագրեց, որ՝

1. Գլխավոր կապալառու՝ _____ կողմից

(անվանումը)

չահագործման ընդունման է ներկայացված շինարարական աշխատանքներն ավարտված (միջին ռիսկայնության աստիճանի (II կատեգորիայի) դասակարգում ունեցող օբյեկտների համար՝ ՀՀ կառավարության 2023 թվականի սեպտեմբերի 22-ի N 1615-Ն որոշմամբ հաստատված ցանկի 3-րդ գլխով սահմանված դեպքերում, գլխավոր կապալառուի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N-ը կարող են չլրացվել)

(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)

2. Շինարարական աշխատանքներն սկսված են՝ համաձայն _____ կողմից

(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

_____ 20 թ. N _____ շինարարության թույլտվության

3. Շինարարությունն իրականացված է _____

(գլխավոր կապալառուի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)

կողմից

4. Շինարարության իրականացման ժամկետը՝

աշխատանքների սկիզբը _____

(օրը, ամիսը, տարեթիվը)

աշխատանքների ավարտը _____

(օրը, ամիսը, տարեթիվը)

Շինարարության տևողությունը՝

նախատեսված՝ _____

(ամիսներով)

փաստացի՝ _____

(ամիսներով)

5. Օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են՝

(համաձայն հաստատված նախագծային փաստաթղթերի)

6. Ընդունող հանձնաժողովին տրամադրված են հետևյալ փաստաթղթերը՝

շինարարության թույլտվությունը _____

հաստատված նախագծային փաստաթղթերը _____

կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինության տեխնիկական վիճակի մասին համապատասխան հետազննության դրական եզրակացությունը

որակավորված ֆիզիկական անձի (տվյալ կառույցի չափագրությունը կազմած մասնագետի) կողմից իրականացված չափագրության (հաշվառման) e-cadastre.am կայքում գեներացված չափագրման փաթեթի ծածկագիր _____

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Շահագործման ընդունմանը ներկայացված _____
(օբյեկտի անվանումը)

ԱՎԱՐՏՎԱԾ Է ԵՎ ՊԱՏՐԱՍ Է ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ

Հանձնաժողովի նախագահ _____
(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

Հանձնաժողովի անդամներ _____
(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

_____
_____
_____

Կ.Տ.

(**ձևը խմբ., լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, լրաց., փոփ. 10.04.25 N 418-Ն**)

Ձև 3-2-1-Ա

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

_____

(ակտը հաստատող անձի անունը, ազգանունը և պաշտոնը)

_____ 20 թ.

**Ա Վ Տ
(ՓՈՒԼԱՅԻՆ)**

ԲԱԶՄԱՄԱՍՆԱԾԵԼՔ ԶԱՂԱԶՆՈՒՄԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐԻ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ԾԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

_____ 20 թ.

Օբյեկտի անվանումը և տեղադրությունը _____

Ընդունող հանձնաժողովը կազմավորված է

_____ (իրամանով, հանձնարարականով, որոշմամբ)

_____ կողմից (կառուցապատողի անվանումը (անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

_____ 20 թ., հետևյալ կազմով՝

Նախագահ՝ կառուցապատող (կամ ներկայացուցիչ)

_____ (անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Հանձնաժողովի անդամներ՝ ներկայացուցիչներ՝

Գլխավոր կապալառու _____ (անվանումը)

_____ (անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Ենթակապալառու կազմակերպություն _____ (անվանումը)

_____ (անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Մատակարար կազմակերպություններ (եթե ներգրավված են)՝

1. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____ (անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Վերահսկող և իրավասու մարմիններ՝

1. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Այլ շահագրգիռ կազմակերպություններ (եթե ներգրավված են)՝

1. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Հեղինակային հսկողություն իրականացնող

_____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Տեխնիկական հսկողություն իրականացնող

_____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Հանձնաժողովն արձանագրեց, որ բազմամասնաշենք քաղաքաշինական համալիրի առանձին շինարարական օբյեկտի՝

1. Գլխավոր կապալառու՝ _____ կողմից
(անվանումը)
շահագործման ընդունման է ներկայացված շինարարական աշխատանքներն ավարտված
_____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)

2. Շինարարական աշխատանքներն սկսված են՝ համաձայն _____ կողմից
_____
(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

_____ 20 թ. N _____ շինարարության թույլտվության

3. Շինարարությունն իրականացված է _____
_____
(գլխավոր կապալառուի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)
_____ կողմից

4. Շինարարության իրականացման ժամկետը՝
աշխատանքների սկիզբը _____
(օրը, ամիսը, տարեթիվը)
աշխատանքների ավարտը _____
(օրը, ամիսը, տարեթիվը)

Շինարարության տևողությունը՝
նախատեսված՝ _____
(ամիսներով)
փաստացի՝ _____
(ամիսներով)

5. Օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են՝
_____
(համաձայն հաստատված նախագծային փաստաթղթերի)
_____
_____

6. Ընդունող հանձնաժողովին տրամադրված են հետևյալ փաստաթղթերը՝
1) շինարարության թույլտվությունը _____.

2) հաստատված նախագծային փաստաթղթերը _____.

3) չափագրություն իրականացնող սուբյեկտի կողմից իրականացված կատարողական չափագրության (հաշվառման) e-cadastre.am կայքում գեներացված չափագրման փաթեթի ծածկագիր _____ և իրավունքների պետական գրանցման վկայականի համար.

4) սույն կարգով պահանջվող կատարողական փաստաթղթերի ցանկը.

5) ինժեներական համակարգերի փորձարկումների արդյունքներն ամրագրող փաստաթղթերը՝ ըստ նախագծի.

6) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման 157.1 կետի 5-րդ ենթակետով նախատեսված՝ հեղինակային հսկողություն իրականացնող անձի կողմից կազմված պայմանական սահմանազատման սխեման, ինչպես նաև, ըստ կիրառելիության, նրա կողմից կազմված շահագործման ուրվագիծը, անվտանգության միջոցառումների գծագրերը և տարածքային կազմակերպման այլ սխեմատիկ նյութերը.

7) օրենքով կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում դիմումի քննության և (կամ) համապատասխան վարչական ակտի ձևակերպման շրջանակում վճարման ենթակա գումարների վճարումը հավաստող փաստաթղթերը:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Շահագործման ընդունմանը ներկայացված _____
(օբյեկտի անվանումը)

ԱՎԱՐՏՎԱԾ Է ԵՎ ՊԱՏՐԱՍ Է ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ
Բազմամասնաշենք համալիրի դեպքում.

Օբյեկտ N _____
(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)

Հանձնաժողովի նախագահ _____
(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

Հանձնաժողովի անդամներ _____
(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

_____
_____
_____

Կ.Տ.
(ձևը լրաց. 18.04.26 N 535-Ն)

Ձև 3-2-2

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

_____
_____
(ակտը հաստատող անձի անունը, ազգանունը և պաշտոնը)

_____ 20 թ.

Ա Վ Տ

ԿԱՌՈՒՅՎՈՂ ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ԿԱՍ ՍՏՈՐԱԲԱԺԱՆՎԱԾ ՇԵՆՔԻ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՎԱՐՏՆ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՀՐԱՄԱՆՈՎ ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ՑԱՆԿՈՒՄ ՆԵՐԱՌՎԱԾ ՆԵՐՔԻՆ ՀԱՐԴԱՐՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՆ) ԸՆԴՈՒՆՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

_____ 20 թ.

Օբյեկտի անվանումը և տեղադրությունը _____
Ընդունող հանձնաժողովը կազմավորված է _____
(իրամանով, հանձնարարականով, որոշմամբ)

_____ կողմից
(կառուցապատողի անվանումը (անունը, ազգանունը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

_____ 20 թ., հետևյալ կազմով՝

Նախագահ՝ կառուցապատող (ներկայացուցիչ)
_____

(անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Հանձնաժողովի անդամներ՝ ներկայացուցիչներ՝

Գլխավոր կապալառու _____
(անվանումը)

(անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Ենթակապալառու կազմակերպություն _____
(անվանումը)

(անունը, ազգանունը, պաշտոնը)

Վերահսկող և իրավասու մարմիններ՝

1. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Այլ շահագրգիռ կազմակերպություններ՝

1. Տվյալ կառույցի չափագրությունն իրականացրած որակավորված ֆիզիկական անձ՝

(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

2. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

3. _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Հեղինակային հսկողություն իրականացնող _____
(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Տեխնիկական հսկողություն իրականացնող

(անվանումը, պաշտոնը, անունը, ազգանունը)

Տեխնիկական հսկողությունը փոխարինվել է շինարարական աշխատանքների կապալառուի _____ N _____ երաշխավորագրով (կցվում է)։

(ըրացվում է սույն որոշման N 1 հավելվածի 143-րդ կետով նախատեսված դեպքերում)

Հանձնաժողովն արձանագրեց, որ՝

1. Գլխավոր կապալառու՝ _____ կողմից
(անվանումը)

ընդունմանն է ներկայացված շինարարական աշխատանքներն ավարտված (այդ թվում՝ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրամանով հաստատված ցանկում ներառված ներքին հարդարման աշխատանքներն ավարտված)

(օբյեկտի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)

2. Շինարարական աշխատանքներն սկսված են՝ համաձայն _____ կողմից

(շինարարության թույլտվություն տվող մարմնի անվանումը)

_____ 20 թ. N _____ շինարարության թույլտվության

3. Շինարարությունն իրականացված է _____

(գլխավոր կապալառուի անվանումը, շինարարական կապալի պայմանագրի N)

կողմից

4. Շինարարության իրականացման ժամկետը՝

աշխատանքների սկիզբը _____

(օրը, ամիսը, տարեթիվը)

աշխատանքների ավարտը _____
(օրը, ամիսը, տարեթիվը)

Շինարարության տևողությունը`

նախատեսված` _____
(ամիսներով)

փաստացի` _____
(ամիսներով)

5. Օբյեկտի հիմնական ցուցանիշներն են`

_____ (համաձայն հաստատված նախագծային փաստաթղթերի)

_____

6. Ընդունող հանձնաժողովին տրամադրված են հետևյալ փաստաթղթերը`

շինարարության թույլտվությունը _____

հաստատված նախագծային փաստաթղթերը _____

կատարողական փաստաթղթերի ցանկը կամ շինության տեխնիկական վիճակի մասին համապատասխան հետազննության դրական եզրակացությունը

_____

որակավորված ֆիզիկական անձի (տվյալ կառույցի չափագրությունը կազմած մասնագետի) կողմից իրականացված չափագրության (հաշվառման) e-cadastre.am կայքում գեներացված չափագրման փաթեթի ծածկագիր _____

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Ընդունման ներկայացված _____
(օբյեկտի անվանումը)

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԱԿՏԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՀԱՆՋՎՈՂ
ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ (ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ-ՄՈՆԻՏԻՆԳԻՆԳ)
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ԵՆ

Հանձնաժողովի նախագահ _____
(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

Հանձնաժողովի անդամներ _____
(անունը, ազգանունը, ստորագրությունը)

_____
_____
_____

Կ.Տ.
(ձևը խմբ., լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, լրաց. 20.03.25 N 317-Ն)

Ձև N 3-3-1

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

_____ (իրավասու մարմինը, ղեկավարի անունը, ազգանունը)

Կառուցապատող _____
(ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հասցեն, հեռախոսահամարը)

_____ (էլեկտրոնային հասցեն, իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը)

ԴԻՄՈՒՄ

Խնդրում եմ փաստագրել _____

(մարզը, համայնքը, հողամասի գտնվելու վայրը, հասցեն)

_____ (օբյեկտի անվանումը)

_____ (նոր կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում և այլն)

ավարտված շինարարության շահագործումը:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. Ընդունող հանձնաժողովի ակտը N _____ 20 ____ թ.:

2. Կատարողական փաստաթղթերի ցանկը _____ թերթ կամ շինության շահագործման ենթակա լինելու վերաբերյալ համապատասխան տեխնիկական հետազննության եզրակացությունը:

3. Ավարտական ակտի և շահագործման թույլտվության տրամադրման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով վճարի մուծումը հավաստող անդորրագրերը:

Կառուցապատող _____

(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20 ____ թ.

Ձև N 3-3-1-Ա

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

_____ (իրավասու մարմինը, ղեկավարի անունը, ազգանունը)

Կառուցապատող _____

(Ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հասցեն, հեռախոսահամարը,

Էլեկտրոնային հասցեն, իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը)

ԴԻՄՈՒՄ

Խնդրում եմ փաստագրել _____

(մարզը, համայնքը, հողամասի գտնվելու վայրը, հասցեն)

_____ (օբյեկտի անվանումը)

_____ (նոր կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում և այլն)

ավարտված շինարարության շահագործումը:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. Ընդունող հանձնաժողովի ակտը N _____ 20 ____ թ.:

2. Կատարողական փաստաթղթերի ցանկը _____ թերթ կամ շինության շահագործման ենթակա լինելու վերաբերյալ համապատասխան տեխնիկական հետազննության եզրակացությունը:

3. Ավարտական ակտի և շահագործման թույլտվության տրամադրման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով վճարի մուծումը հավաստող անդորրագրերը:

Կառուցապատող _____

(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20 ____ թ.

(ձևը լրաց. 18.04.26 N 535-Լ)

Ձև N 3-3-2

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

_____ (իրավասու մարմինը, ղեկավարի անունը, ազգանունը)

Կառուցապատող _____

_____ (Ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հասցեն, հեռախոսահամարը)

_____ (Ելեկտրոնային հասցեն, իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը)

ԴԻՄՈՒՄ

Խնդրում եմ ձևակերպել _____

_____ (մարզը, համայնքը, հողամասի գտնվելու վայրը, հասցեն)

_____ (Նոր կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում և այլն)

բազմաբնակարան (կամ ստորաբաժանված) շենքի ավարտական ակտը:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. Ընդունող հանձնաժողովի ակտը N _____ 20 թ.:

2. Կատարողական փաստաթղթերի ցանկը _____ թերթ, կամ շինության շահագործման ենթակա լինելու վերաբերյալ համապատասխան տեխնիկական հետազննության եզրակացությունը:

3. Ավարտական ակտի տրամադրման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով (կամ սույն որոշման N 1 հավելվածի 98-րդ կետով սահմանված եղանակով) վճարի մուծումը հավաստող անդորրագիրը:

Կառուցապատող _____

_____ (պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

(ձևը լրաց. 16.06.16 N 630-Ն)

_____ 20 թ.

ՁԼ N 3-3-3

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար

_____ (իրավասու մարմինը, ղեկավարի անունը, ազգանունը)

Կառուցապատող _____

_____ (Ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, հասցեն, հեռախոսահամարը,

_____ (Ելեկտրոնային հասցեն, իրավաբանական անձի անվանումը, պետական գրանցման վկայականի համարը)

ԴԻՄՈՒՄ

Խնդրում եմ փաստագրել _____

_____ (մարզը, համայնքը, հողամասի գտնվելու վայրը, հասցեն)

_____ (Նոր կառուցում, վերակառուցում, կապիտալ նորոգում և այլն)

_____ (Նոր կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում և այլն)

բազմաբնակարան (կամ ստորաբաժանված) շենքի շահագործման թույլտվությունը:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. Մատակարար կազմակերպությունների մասնագիտական դրական եզրակացությունները:

2. Ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքների փորձարկումն իրականացրած կազմակերպությունների դրական եզրակացությունները:

3. Շինարարական օբյեկտը շահագործման պատրաստ լինելու վերաբերյալ կառուցապատողի կամ նրա իրավահաջորդի, գրավոր հայտարարությունը:

4. Շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով (կամ սույն որոշման N 1 հավելվածի 98-րդ կետով սահմանված եղանակով) տեղական վճարի մուծումը հավաստող անդորրագիրը:

Կառուցապատող _____

_____ (պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20 թ.

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար
_____ -ին
(իրավասու մարմինը, ղեկավարի անունը, ազգանունը)

Կառուցապատող _____ -ից
(իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը,
ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Դ Ի Մ ՈՒ Մ

Խնդրում եմ համաձայնեցնել _____ օբյեկտի
(հասցեն, հողամասի ծածկագիրը, օբյեկտի անվանումը)

շինարարական աշխատանքների _____
(Նշել N 4 հավելվածի N 1 ցանկում (*) աստղանիշով նշված
աշխատանքները)

Եսքիզային նախագիծը:

1. Ներկայացնում եմ՝

ա. նախատեսվող շինարարական աշխատանքների _____ թերթ,
(Նախագծային փաստաթղթերի կազմը)

բ. անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության կամ օգտագործողի՝ անշարժ գույքը
փոփոխելու իրավունքը հաստատող փաստաթղթի պատճենը
_____ թերթ:

2. Պարտավորվում եմ շինարարական աշխատանքներն իրականացնել համաձայնեցված
Եսքիզային նախագծին համապատասխան:

3. Կրկին ներկայացվող դիմումին կցվում է նախատեսվող շինարարական աշխատանքների
լրամշակված Եսքիզային նախագիծը
_____ թերթ:
(Նախագծային փաստաթղթերի կազմը)

Կառուցապատող _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ
(Ն Ա Խ Ա Գ Ծ Ա Յ Ի Ն Ա Ռ Ա Ջ Ա Դ Ր Ա Ն Զ)

Բնակելի, հասարակական նշանակության շենքերի ու շինությունների

1. Օբյեկտ _____
(կառուցվող, վերակառուցվող, ուժեղացվող, վերականգնվող օբյեկտի անվանումը և տեղադրման վայրը)
_____ 20__ թ. N _____ Նախագծային կապալի պայմանագրով (այսուհետ՝
պայմանագիր)

_____ Նախագծային
(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը,
բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն) փաստաթղթերի
մշակման:

2. Նախագծման փուլերը _____:

(համաձայն ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի կամ նախագծային կապալի պայմանագրի)

3. Տարբերակային մշակման պահանջները _____:
(պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

4. Առաջադրանքով նախատեսված հիմնական տեխնիկատնտեսական ցուցանիշներին
համապատասխան՝

1) առաջարկվող բնակարանների տիպերը, քանակը և դրանց հարաբերակցությունը _____ (բնակելի նշանակության շենքերի դեպքում)

2) ճարտարապետահատակագծային լուծումներին ներկայացվող լրացուցիչ պահանջներ _____

3) ինժեներական և տեխնոլոգիական սարքավորմանը ներկայացվող լրացուցիչ պահանջներ _____

4) հաշմանդամություն ունեցող անձանց և բնակչության սակավաշարժ խմբերի հասանելիության ապահովման լրացուցիչ միջոցառումներ _____

5) ցուցադրական նյութերի կազմին և մասշտաբին ներկայացվող լրացուցիչ պահանջներ _____

(պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

6) բարեկարգման, փոքր ճարտարապետական ձևերի և կանաչապատման վերաբերյալ լրացուցիչ պահանջներ _____

7) ինտերիերների մշակման վերաբերյալ պայմաններ _____ (պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

8) այլ պայմաններ _____ :

(պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

5. Պայմանագրին կցում են (պայմանագրով նախատեսված լինելու դեպքում սույն կետի 2-րդ և 3-րդ ենթակետերում նշված նյութերը հավաքում է նախագծողը)`

1) առաջադրանքը (նախագծման թույլտվությունը) _____ թերթ. (բացառությամբ առաջադրանք չպահանջող N 1 հավելվածի 38-րդ կետով սահմանված դեպքերի)

2) վերակառուցվող, ուժեղացվող, վերականգնվող օբյեկտների տեխնիկական վիճակի մասին լիցենզավորված կազմակերպության եզրակացությունը _____ թերթ.

3) ինժեներատեխնիկական հետազոտությունների նյութերը, տարածքի տեղագրագեոդեզիական և կադաստրային հանույթները _____ թերթ:

ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒ
(ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՈՂ)

_____ (պաշտոնը)

_____ (ստորագրությունը)

_____ (անունը, ազգանունը)

(ձևը փոփ. 20.03.25 N 317-Ն) _____ 20 ____ թ.

Ձև N 4-3

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

(Ն Ա Խ Ա Գ Ծ Ա Յ Ի Ն Ա Ռ Ա Ջ Ա Դ Ր Ա Ն Զ)

Արտադրական նշանակության օբյեկտների

1. Օբյեկտ _____ (կառուցվող, վերակառուցվող, ուժեղացվող, վերականգնվող օբյեկտի անվանումը և տեղադրման վայրը)

_____ 20 ____ թ. N _____ նախագծային կապալի պայմանագրով (այսուհետ` պայմանագիր)

_____ (կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Նախագծային
փաստաթղթերի
մշակման:

2. Նախագծման փուլերը _____ :
(համաձայն ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի կամ նախագծային կապալի պայմանագրի)

3. Տարբերակային մշակման պահանջները _____ :
(պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

4. Առաջադրանքով նախատեսված հիմնական տեխնիկատնտեսական ցուցանիշների համապատասխան՝

1) արտադրության կազմակերպմանը և տեխնոլոգիային վերաբերող լրացուցիչ պահանջներ _____ .

2) թողարկային համալիրների և հերթականության, հեռանկարային ընդլայնման ապահովման վերաբերյալ պահանջներ _____ .

3) անվտանգության տեխնիկայի և աշխատանքի հիգիենայի վերաբերյալ լրացուցիչ պահանջներ _____ .

4) քաղաքացիական պաշտպանությանը և արտակարգ իրավիճակների կանխարգելմանն ուղղված ինժեներատեխնիկական միջոցառումների վերաբերյալ լրացուցիչ պահանջներ _____ .

5) փորձարարական ստրուկտուրական և գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ լրացուցիչ պահանջներ _____ .

6) հաշմանդամություն ունեցող անձանց և բնակչության սակավաշարժ խմբերի հասանելիության ապահովման լրացուցիչ միջոցառումներ _____ .

7) ցուցադրական նյութերի կազմին և մասշտաբին ներկայացվող լրացուցիչ պահանջներ _____ ,
(պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

8) բարեկարգման, փոքր ճարտարապետական ձևերի և կանաչապատման վերաբերյալ լրացուցիչ պահանջներ _____ .

9) ինտերիերների մշակման վերաբերյալ պայմաններ _____ .
(պայմանագրով նախատեսված դեպքում)

10) այլ պայմաններ _____ :

6. Պայմանագրին կցում են (պայմանագրով նախատեսված լինելու դեպքում սույն կետի 2-րդ և 3-րդ ենթակետերով նշված նյութերը հավաքում է նախագծողը)՝

1) առաջադրանքը (նախագծման թույլտվությունը) _____ թերթ.
(բացառությամբ առաջադրանք չպահանջող N 1 հավելվածի 38-րդ կետով սահմանված դեպքերի)

2) վերակառուցվող, ուժեղացվող, վերականգնվող օբյեկտների տեխնիկական վիճակի մասին եզրակացությունը _____ թերթ.

3) ինժեներաերկրաբանական հետազննությունների նյութերը, տարածքի տեղագրագեոդեզիական և կադաստրային հանույթները _____ թերթ:

ՊԱՏՎԻՐԱՏՈՒ
(ԿԱՌՈՒՅՁՊԱՏՈՂ)

_____ (պաշտոնը)

_____ (ստորագրությունը)

_____ (անունը, ազգանունը)

(ձևը փոփ. 20.03.25 N 317-Ն)

_____ 20__ թ.

ՁԼ N 4-4

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար _____-ին

(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը)

կառուցապատող _____

(իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը,

ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն) _____-ից

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք

(յրացվում է N 1 հավելվածի 135-րդ կետով սահմանված դեպքերում և ժամկետում)

Հայտնում եմ, որ՝

1. Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավարի կողմից
(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը)

_____ օբյեկտի շինարարական աշխատանքների
(կառուցվող օբյեկտի անվանումը, հողամասի գտնվելու վայրը)

կատարման, այդ թվում՝

կառուցապատվող հողամասի գլխավոր հատակագծի վրա նշված ոչ հիմնական
կառույցների _____
(ոչ հիմնական կառույցների անվանումները)

_____ տեղադրման համար տրված N _____ 20 _____ թ.

շինարարության թույլտվության մեջ կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները՝

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

կամ՝

2. N 1 հավելվածի N 2-5 ձևի տեղեկանքում կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները՝

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

Կառուցապատող _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20 _____ թ.

Ձև N 4-5

Հայաստանի Հանրապետության _____ համայնքի ղեկավար _____-ին

(համայնքի (իրավասու մարմնի) ղեկավարի անունը, ազգանունը)

կառուցապատող _____

(իրավաբանական անձի անվանումը, գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը,

ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն) _____-ից

Դ Ի Մ ՈՒ Մ

Խնդրում եմ տրամադրել

_____ (մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, օբյեկտի անվանումը,

նիսկայնության աստիճանը, բազմակի օգտագործման օրինակելի կամ

«սերտիֆիկացված»

նախագծի անվանումը,

_____ (գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականի համարը)

Նախագծային աշխատանքները

_____ (նշել N 1 հավելվածի 38-րդ կետում նշված աշխատանքները)

_____ իրականացնելու նպատակով N 1 հավելվածի 56-րդ կետով սահմանված ելակետային տվյալները և ինժեներական ենթակառուցվածքի համակարգերին (ջրամատակարարում, ջրահեռացում, էլեկտրամատակարարում, գազամատակարարում) միանալու տեխնիկական պայմանները:

1. Կից ներկայացնում եմ՝

1) հողամասի վրա օբյեկտի տեղանշման հատակագիծը՝ _____ թերթ.

2) վերակառուցման ենթակա շենքի (շինության) _____ թերթ.
հատակագիծը (լրացվում է N 1 հավելվածի 38-րդ կետի 3-րդ ենթակետով սահմանված դեպքերում)

3) անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականի պատճենը կամ անշարժ գույքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) լիազորագիրը _____ թերթ:

Կառուցապատող _____
(պաշտոնը, ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

_____ 20__ թ.

Ձև N 4-8

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

(մարզ, համայնքը)

ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՕԲՅԵԿՏԻ ԿԱՌՈՒՅԱԿՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ

N _____ 20__ թ.

Տրվում է կառուցապատող _____

(կառուցապատողի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը.)

-ին _____

(մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, օբյեկտի անվանումը,

անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականի համարը)

_____ նախագծային աշխատանքներն իրականացնելու համար:

(N 1 հավելվածի 38-րդ կետում նշված աշխատանքները)

1. Տեխնիկական պայմանների տրամադրման հիմք է հանդիսացել _____

(կառուցապատողի անունը, ազգանունը,

_____ -ի _____ 20__ թ-ի
դիմումը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

և իր կողմից ներկայացված՝

1) հողամասի վրա օբյեկտի տեղանշման հատակագիծը _____ թերթ.

2) վերակառուցման ենթակա շենքի (շինության) _____ թերթ.
հատակագիծը (լրացվում է N 1 հավելվածի 38-րդ կետի 3-րդ ենթակետով սահմանված դեպքերում)

3) անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականի պատճենը կամ անշարժ գույքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) լիազորագիրը _____ թերթ:

2. Ինժեներական ենթակառուցվածքների մատակարարման տեխնիկական պայմանները տրամադրվում են նաև դրանց գրաֆիկական արտացոլումն ամրագրող ամփոփ սխեմայով (Ս 1:500), այդ թվում՝

1) ջրամատակարարում _____ .

- 2) ջրահեռացում _____ .
3) Էլեկտրամատակարարում _____ .
4) գազամատակարարում _____ .
5) Էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր _____ :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ _____
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԴԵԿԱՎԱՐ

_____ (ստորագրությունը)

_____ (անունը, ազգանունը)

Կ. Տ.

(հավելվածը խմբ. 18.08.15 N 912-Ն, 29.10.15 N 1317-Ն, խմբ., փոփ., լրաց. 16.06.16 N 630-Ն, լրաց. 23.03.17 N 280-Ն, խմբ. 12.10.17 N 1275-Ն, փոփ. 10.07.18 N 765-Ն, 16.12.21. N 2052-Ն, խմբ., լրաց. 23.03.23 N 395-Ն, լրաց., փոփ. 20.03.25 N 317-Ն, 10.04.25 N 418-Ն, լրաց. 08.05.25 N 556-Ն, 18.04.26 N 535-Ն)

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Դ. Հարությունյան

Հավելված N 6
ՀՀ կառավարության 2015 թվականի
մարտի 19-ի N 596-Ն որոշման

Կ Ա Ր Գ

**ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՈՍՁԱԴՐԱՆՔԸ, ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ,
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԾԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԵՐԸ, ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՎԱՐՏԻ ԱԿՏԵՐԸ ԵՎ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ
ԿՈՐՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱԴԱՍՏՐԻ ԿՈՄԻՏԵ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԵՂԱՆԱԿՈՎ
ՆԵՐԿԱՑԱՑՄԱՆ**

1. Էլեկտրոնային համակարգով թողարկված N 1 հավելվածով նախատեսված քաղաքաշինական գործունեության իրականացման թույլտվությունները տեղական ինքնակառավարման մարմինը Հայաստանի Հանրապետության կադաստրի կոմիտե է ներկայացնում բացառապես Էլեկտրոնային եղանակով՝ Էլեկտրոնային համակարգի ինստիտուցիոնալ ցանցի միջոցով:

(1-ին կետը լրաց. 13.05.22 N 674-Ն)

2. Էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող փաստաթղթերը ներկայացվում են դրանց բնօրինակների տեսաներածված պատճեններն Էլեկտրոնային համակարգ վերբեռնելու միջոցով, ընդ որում՝

1) փաստաթղթերի տեսաներածված պատճեններն պետք է ներկայացվեն PDF ֆորմատի ֆայլերով.

2) փաստաթղթերի բնօրինակները պետք է տեսաներածված լինեն գույնավոր՝ առնվազն 300 ՀՏՎ (DPI) խտությամբ, այնպես, որպեսզի փաստաթղթի տեսաներածված պատճենի ֆայլը պարունակի բնօրինակ փաստաթուղթն ամբողջությամբ:

(հավելվածը լրաց. 02.12.21 N 1985-Ն, 13.05.22 N 674-Ն)

Փոփոխման պատմություն

Փոփոխող ակտ	Համապատասխան ինկորպորացիան
25.12.2025, N 1969-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
27.05.2026, N 728-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
30.04.2026, N 590-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
18.04.2026, N 535-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
08.05.2025, N 556-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
10.04.2025, N 418-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
20.03.2025, N 317-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
13.05.2022, N 674-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
31.10.2024, N 1729-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
30.05.2024, N 800-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
03.08.2023, N 1304-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
23.03.2023, N 395-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
02.03.2023, N 263-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
16.12.2021, N 2052-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
02.12.2021, N 1985-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
03.06.2021, N 920-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
25.03.2021, N 410-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
25.02.2021, N 228-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
24.09.2020, N 1583-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
29.11.2018, N 1353-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
20.09.2018, N 1036-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
10.07.2018, N 765-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
07.12.2017, N 1556-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
12.10.2017, N 1275-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
23.03.2017, N 280-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
16.06.2016, N 630-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
29.10.2015, N 1317-Ն	19.03.2015, N 596-Ն
18.08.2015, N 912-Ն	19.03.2015, N 596-Ն

Փոփոխված ակտ**Փոփոխող ակտ****Համապատասխան ինկորպորացիան**

